

“YERLİ VE MİLLİ” FAŞİZM İLE DEVAM!

İkinci yüzyılda egemen sınıfların temsilcisi olan her renkten ve türden faşist parti aslında 100 yıl önce gerçekleştiklerini iddia ettikleri şeyi yeniden kazanacaklarını vaat ederek politik şizofreni içinde olduklarını göstermişlerdir. Ancak biz biliyoruz ki bu paradoks faşist sistemin kitleleri kandırmak, şovenizmin en saldırgan ve kaba biçimini üretmek için zorunludur. Gerçeklik ile ideolojik yanıltmaların ürettiği bir paradokstur bu. Faşist ideoloji gerçeği inkâr etmeye, çelişkiler yumağı içinde açık yalanlar üretmeye, kitlelere yalanları empoze etmeye ve tüm politik eksenini bunun üzerine oturtmaya dayanır.

KOLEKTİF DOĞRULTU

Örgütlenmek Öğrenmektir

Programın Araştırmacı-Uygulayıcıları Olalım

SAYFA 12-13

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

9 KASIM-23 KASIM 2022 ■ SAYI: 124 ■ FİYAT: 5 TL ■ ISSN: 2630-5526

gazetesi

“Yerli ve Milli” Baskılar Sökmeyecek!

EMEK

4

BAĞIMLI YAPIDA TARIM

Küçük-orta ölçekli tarım yapan köylülerin toprakların-dan uzaklaşmak istememeleri de normaldir. Çünkü bu tarz üretim yapanların topraktan uzaklaşmaları halinde temel gıda üretimlerinin dışındaki ürünlerde arz sorunu tehlikesi söz konusudur. Yerel pazarları besleyen bu üreticilerin topraktan çekilmesi ürün krizini beraberinde getirecektir.

GÜNCEL

6

“YERLİ VE MİLLİ BAŞARI”: TOGG

Başarı hikayesi” yazamayan, anlatamayan siya-sal iktidar çareyi masal anlatmakta bulmuştur. Masalın örtüsü de “yerli ve milli” söylemdir. AKP hemen her konuda/tartışmada ilgili söyleme başvurmaktadır. Kuşkusuz amaçlanan gücünü konsolide edip rıza üretme kapasitesini genişletmektir.

MEŞA AZADÎ

10

KİMYASAL ŞANLI DİRENİŞİ KIRAMAYACAK

Bu savaş görenlere ve görmeyenlere rağmen de sürecektir. Gerillaya yönelik saldırıları görmek savaşın olduğunu ve olacağını bilmek anlamına gelir. Bu gerçekliğe göre konumlanma gündemi de dünya halklarının, demokratların, devrimcilerin, komünistlerin önündedir.

Kimyasal silah kullanımı protesto edildi

HABER MERKEZİ- TC'nin Irak Kürdistanı'nda devam eden savaşta gerilimaya karşı kimyasal silah kullanımı İstanbul Taksim'de ve Silopi'de yapılan yürüyüşlerle protesto edildi.

İSTANBUL

Halkların Demokratik Partisi (HDP), Halkların Demokratik Kongresi (HDK) ve Birleşik Mücadele Güçleri'nin (BMG) çağrısıyla kimyasal silah kullanımı Taksim'de protesto edildi.

Eylemden saatler önce İstiklal Caddesi polis ablukasına alındı. Yürüyüş, Şişhane ve İstiklal Caddesi üzerinde bulunan Mis Sokak'ta alkış ve sloganlarla başladı. Mis Sokak'ta bir araya gelen kitle "Baskılar Bizi Yıldıramaz" ve "İnsanlık Suçuna Hayır" sloganlarıyla İstiklal Caddesi'ne yürümek istedi. Polisin engeli üzerine İstiklal Caddesi'ne çıkan birçok sokakta yüzlerce kişi toplandı.

Galatasaray Lisesi'ne çıkan kitle İstiklal Caddesi'nde yaptıkları yürüyüşle kimyasal silah kullanımını protesto etti. Yürüyüşçülere saldıran polis çok sayıda kişiyi işkenceyle gözaltına aldı.

"İnsanlık Yürüyüşü"nü yapacağı Taksim Tünel polis ablukasına alı-

nırken kitle gruplar halinde Şişhane Meydanı'nda "Şehîd Namırın" ve "Faşizme Karşı Omuz Omuza" sloganlarıyla yürüyüşe geçti. Polis saldırısı üzerine kitle sokak aralarında yürüyüşünü sürdürdü. İstiklal Caddesi'ne çıkan gruplar da Şişhane'ye yürüdü.

Eylemde toplamda 121 kişi gözaltına

alındı.

ŞIRNAK

Şırnak Silopi'de "Kimyasal Silah Kullanımına Karşı İnsanlık Yürüyüşü" yapıldı.

Yürüyüş, Demokratik Toplum Kongre-

si (DTK), Özgür Kadın Hareketi (TJA), Demokratik Bölgeler Partisi (DBP), Halkların Demokratik Partisi (HDP) ve birçok demokratik kurum öncülüğünde gerçekleştirildi.

Silopi'deki yürüyüş için çevre il ve ilçelerden çok sayıda kişi kentte bir araya geldi. Daha önce Tilqebîn'e

Berxwedana Zapê" ve "Bijî Berxwedana Gerilla" sloganları atıldı.

Askerler bir kez daha tazyikli su ve gaz bombalarıyla kitleye saldırdı. Kitle daha sonra ara sokaklara giderek, yürüyüşlerini sürdürdü. Asker saldırısı sürerken kitle yürüyüş için tek noktada birleşmek için direndi. Binler beldenin tüm sokaklarında çöp kovaları ile barikatlar kurdu. Ayrıca gazlı ve tazyikli su saldırısına taşlarla karşılık verdi. Bu sırada askerler HDP binası önünde dakikalarca havaya ateş açtı. Direniş, beldeyi ikiye ayıran İpekyolu'nun her iki yakasında da büyüyeerek devam etti.

Öte yandan gazeteciler askerlerin hedefi oldu. Yürüyüşü takip eden bazı gazetecileri yere yatıran askerler gazetecilerin yüz ve sırtlarına ayaklarıyla bastı. Gazetecilerin basın kartını göstermelerine askerler işkence ettikleri gazetecileri gözaltına almaktan vazgeçti.

Beldede tüm sokaklara yayılan direniş saatlerce devam etti. Sonrasında askerler birçok eve baskın düzenledi. Askerler onlarca kişiyi gözaltına aldı. Daha sonrasında 50 kişinin gözaltına alındığı öğrenildi.

Tutsak Partizan Ali Gülmez'in "şortlu fotoğrafları" kendisine verilmiyor

İSTANBUL- İzmir Kırıklar F Tipi Hapishanesinde tutsak olan Ali Gülmez vasisine faks yollayarak şort giydiği fotoğrafların kendisine verilmediği ve hapishane idaresi tarafından el konulduğunu belirtti.

Gülmez fotoğrafını çeken fotoğrafçının "Üstüne bir şey giymeyecek misin" sözleriyle tacize maruz kaldı.

Tutsakların sık sık giydikleri kıyafetler nedeniyle gardiyanların tacizine maruz kaldığını belirten Gülmez, hapishane idaresinden fotoğrafçıya kadar hapishanede görevli olan kişilerin gerici tutumlarını teşhir etti. Gülmez vasine yolladığı faksta özelde İzmir Kırıklar F Tipi Hapishanesinde tarikat örgütlenmesinin geliştiğinden bahsetti. Tutsak Partizan Ali Gülmez'in vasisine yolladığı faks şu şekilde:

"Farklı farklı gardiyanların; mesela açık sahada spora çıkarken, askılı spor tişörtüne yönelik, gerici, şorttan, dizden tahrik olan şeyhin müritleri olabilecekleri gibi söylemler, sataşmalar

da olmuştu. (Bunları Kars-Erzurum'da değil; İzmir'in ağustos ayında, 40 küsur derece sıcaklıkta ve bütün zindanın benzer giysilerle çıktığı açık saha sporunda söylüyorlar)

"Yeni fotoğraf çekilme talebim de karşılanmıyor. Fotoğraf da çekilemiyorum artık. Konuyu, suç duyurularımı Savcılık ve İnfaz Hakimliği'ne dilekçelerle iletme girişimlerimi de engelliyorlar. Ellerindeki olanaklarla misillemeler yapıyorlar. Kendilerine yazdığım çeşitli dilekçeleri dahi, getirip mazgaldan içeriye atıyorlar.

Bunlar; suçlarını yalan, çarpıtma, sahtecilikle geçiştiremedikleri, zorlandıkları icraatlarına yönelik girişimlerimde sıkça karşılaştığım saldırılar.

"Şortlu erkek dizinden tahrik olanların, fotoğraflarımla ne yapabilecekleri soru işareti olduğundan; fotolarımın tarafıma, ziyaretçilerime ya da avukatıma verilmesi talebime yanıt yok! Konuyla ilgili yazılı resmi bir gerekçe yok; yokmuş gibi yaklaşıyorlar!"

Tutsak Yakup Brukanlı ağır tecride karşı bedenini ateşe verdi

HABER MERKEZİ- Ağır tecride karşı bedenini ateşe veren Yakup Brukanlı'nın durumu için hapishaneyi ziyaret eden ÖHD'li avukatlar, Brukanlı'nın ikinci dereceden yanıkları olmasına rağmen hastaneye götürülmek yerine hapishane revirinde tedavi edildiğini aktardı.

Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Hapishanesinde artan hak ihlalleri ve ağır tecrit koşullarına karşı 40 tutsağın 4 Ekim'de başlattığı süresiz-dönüşümlü

açlık grevi eylemi devam ediyor. Açlık grevinde olan tutsaklardan Yakup Brukanlı, ağır tecrit koşullarına karşı 28 Ekim'de bedenini ateşe verdi.

"ENFEKSİYON KAPMA RİSKİ VAR"

ÖHD'li avukatlar Brukanlı'ya ilişkin şu bilgileri aktardı: "İkinci derecede yanık var. Sağ kolun hepsi ve bel kısmı yanmış, iki elin parmakları yanmış. Belinde eti görünecek şekilde yanıklar var. Sağ kolunu kullanamıyor. Aynı gün tekrar cezaevine getirilip hücreye konulmuş. Şuan Osman Piñç ile

aynı odada kalıyor. Hastaneye götürülüyor, revirde tedavi ediliyor. Tedaviye götürülürken kelepçe takılıyor. Enfeksiyon kapma riski var."

"BİZDEN İHANET ETMEMİZİ İSTİYORLAR"

Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Hapishanesindeki tutsakların hak ihlalleri son birkaç aydır ciddi bir biçimde arttı. Tutsakların 23 Ağustos'tan bu yana tekli hücrelerde tutulduklarını, görüş ve iletişim cezası verildiği

belirtiliyor. Tutsak İbrahim Sütçü, ailesiyle yaptığı telefon görüşmesinde şunları aktardı: "Biz hâlâ 10 günlük dönüşümlü açlık grevimize devam ediyoruz. Üç kişilik odalara alınmayı talep ettiğimizde, cezaevi yönetimi 'pişmanlık yasağını' bize dayattı."

İbrahim Sütçü tutsakların diğer ağır adlilerle birlikte kaldıklarını ve adlilerin tutsakları rahatsız ettiğini belirtti. 40 kişinin açlık grevinde olduğunu ve sayının artacağı da belirtiliyor.

POLİTİK GÜNDEM

"YERLİ VE MİLLİ" FAŞİZM İLE DEVAM!

Faşist Kemalist diktatörlüğün kuruluşunun 100. yılına bir kala, ikinci yüzyıla dair içi boş bir "vizyon" yarışı özellikle iktidardaki klik tarafından önümüzdeki seçimin malzemelerinden biri yapılmak istenmiştir. Kuşkusuz bunda iktidar olanaklarını kullanma avantajı belirleyici oldu. "Vatanseverlik", "anti emperyalistlik", "yerlilik" ve "millilik" gibi egemen kliklerin dar vizyonuna ait argümanların tüm faşist partilerce sahiplendiği bir "vizyon" sergileme çabasına tanık olduk. Bu argümanların gerçekleştirileceği yalanı "vaatler" başlığında ileri sürüldü. Aslında bu vurgu ya da genel olarak "vizyon" açıklamaları birer itiraf niteliğindedir. Neleri hedeflediklerini ileri sürerken ne olmadıklarını da itiraf ettiler. Zira kuruluşunu "ilk anti emperyalist ulusal kurtuluş", "yedi düveli dize getirme", "tam bağımsızlık", "siyasal ve ekonomik bağımsızlık"la gerçekleştirdiklerini 100 yıldır, aralıksız, hamasi söylemlerle halka anlatanlar bugün yerli ve milli bir vizyon için propagandada yapmaktalar!

İkinci yüzyılda egemen sınıfların temsilcisi olan her renkten ve türden faşist parti aslında 100 yıl önce gerçekleştiklerini iddia ettikleri şeyi yeniden kazanacaklarını vaat ederek politik şizofreni içinde olduklarını göstermişlerdir. Ancak biz biliyoruz ki bu paradoks faşist sistemin kitleleri kandırma, şovenizmin en saldırgan ve kaba biçimini üretmek için zorunludur. Gerçeklik ile ideolojik yanıltmaların ürettiği bir paradokstur bu. Faşist ideoloji gerçeği inkâr etmeye, çelişkiler yumağı içinde açık yalanlar üretmeye, kitlelere yalanları empoze etmeye ve tüm politik eksenini bunun üzerine oturtmaya dayanır.

Faşist diktatörlük tam 100 yıldır halka acımasız baskı, zulüm uygulamakla, sindirerek hak ve özgürlüklerden yoksun bırakmakla kalmıyor aynı zamanda sınırsız bir yalan siyaseti, büyük bir şoven histeri ile saldırıyor. Şimdi tüm sistem partileri de ikinci yüzyılda aynı şeyi vaat etmek, bunun devam edeceğini ilan etmekten başka bir şey yapmıyor. 100 yıllık sistemin özü ikinci yüzyıl tartışmaları içinde halka yeniden ve "yeni" bir başlangıç olarak sunuluyor. Bu 100. yıl tartışmasında reformist ve orta yolcu kesimlerin sosyal-şoven bloku da faşist Kemalist

diktatörlüğün kuruluş felsefesinde olmayan burjuva demokrasisini, anti emperyalist karakteri varmış gibi pazarlayarak, Cumhuriyet'in ikinci yüz yılına bu özü geliştirerek yeniden inşa etme çabası içinde giriyor. Diğer reformist kesimler ise bu cumhuriyetin demokratikleştirilmesi, parlamento ile bunun olanaklı olduğu, kurtuluşun bu şekilde pekâlâ olacağı hayali peşinde koşuyor ve koşturmaya çağırıyor! Velhasıl, faşizmin 100. kuruluş yılına bir kala kitleler bir yandan yalanlarla şovenizm kuşatmasında diğer yandan hayallerle reformist, iyileştirmeci parlamentarizmle sistem içinde tutulmayı içeren bir cendereye sıkıştırılmıştır.

Tüm bu güçlerin 2023 seçimlerine attıkları "hayati önem" ile girdikleri yarış cendereyi sıkıktır. AKP-MHP blokunun yaşanan ekonomik kriz ve bunun halkın yaşamına yoksulluk, yoksunluk, sefalet olarak yansımalarına karşı "büyük devlet" "yerli ve milli projeler" "dünya lideri" gibi ulusal gururu kabartan, şoven kampanyalara bir an dahi ara vermeyen bir yaklaşımla yanıt verdiği görülmektedir. Emperyalist sermayeye göbekten bağlı siyasal ve ekonomik sistemini daha etkin bir biçimde pazarlama çabası, anlık fotoğraflarla, içi boş siyasi nutuklarla "dünya liderliği" gibi gerçeklik bakımından ucube adlandırmalarla kitlelere sunulmaktadır. ABD ile yürütülen her pazarlık, Rusya ile girilen her ilişki, emperyalist çelişkilerden faydalanma yoluyla koparılmaya çalışılan her pay faşist diktatörlüğü daha fazla bağımlılığa, daha derin bir köleliğe sürüklemektedir. Derinleşen ekonomik kriz, emperyalist sermayeye duyulan ihtiyacı bir yandan artırırken diğer yandan bu bağımlılığın sonucu olarak halkın daha fazla çalışarak daha fazla yoksullaştığı ve sömürüldüğü koşullar örgütlenmektedir.

Ekonomik kriz derinleştikçe, AKP-MHP bloku için yönetme sorunu derinleşmektedir. Geniş kitleler daha fazla öfkeyle dolmakta, gün gün büyüyen yoksulluk karşısında memnuniyetsizlik artmaktadır. Kitlelere AKP-MHP blokunun bugün için vereceği iki şey vardır: içi boş vaatler ve pervasız bir şovenizm. Hiç kuşkusuz buna bir de kitlelerin gerçek sorunlarından uzaklaşmasını sağlayacak yapay gün-

demler eklenmelidir. Dış politikada ABD'den alınan icazetle Rusya'nın sıkışıklığından faydalanmayı içeren Tahıl Koridoru Anlaşması da, enerji naklinde teklif edilen rol de, bir montaj sanayi ürünü olan ve "bir otomobilden fazlası", "milli otomobil" gibi içeriksiz slogan ve adlandırmalarla sunulan TOGG da, gerillaya karşı kullanılan ve onun karşısındaki başarısızlığın itirafı olan kimyasal silah kullanımı da, emperyalist sisteme ucuz iş gücü pazarı olarak şekillenen "yerli milli" ekonomik program da hızla şoven kampanyanın argümanları dönmüşlerdir. Şovenizm kampanyaları emperyalizme bağımlı siyasal ve ekonomik ilişkilerin üzerine atılan bir örtü, "ulusal gururu" kabartarak her türlü gerici saldırıya kitleleri ortak etmenin bir parçası durumundadırlar.

Hem AKP-MHP bloku hem de CHP ve Millet İttifakı eş güdümlü bir biçimde şovenizmle, yapay gündemlerle kitleleri kuşatmaktadırlar. Son anayasa değişikliği tartışması ve yapılan görüşmeler bunun bir örneğidir. Türbana özgürlük adı altında kitleler farklı bir gündemin içine sürüklenirken AKP-MHP blokuna "aile yapısını düzenleme" adı altında kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelik saldırı fırsatı sunulmuştur. Bu şekilde kitlelerin geri yanlarını güçlendirmekte ve bu da seçim çalışmasına dönüştürülmektedir. HDP ile bu eksende yapılan görüşmeler ise yine hem Cumhuriyet hem de Millet İttifakının şovenizm mücadelesinin sadece bir materyali olmuştur. Gerillaya yönelik kimyasal silah kullanımı, Kürt inkârcılığı, HDP'nin kapatılması çağrıları, halkın yaşadığı yoksullaşma ve sefalet koşulları içinde HDP'nin "Anayasa oyununa" yaklaşımı ve bu oyunun aparatı olmak görünümlü karşı alamadığı tutum ise "uzlaşmacılığın", "parlamentarizmin" ibretlik halini göstermektedir. HDP cephesinde Millet İttifakı'na da Cumhuriyet İttifakı'na da duruma ve gelişmelere göre alınamayan her tutum, gösterilen her titrek ve hesapçı yaklaşım kuşkusuz bu faşist güçlerin saldırısındaki pervasızlığa, oyun kurmalara kolaylaştırıcı bir durum yaratmaktadır. Tabipler Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı'nın dahi tutuklanmasına varan saldırının boyutu, faşizmin pervasızlığı HDP'nin hesapçı ve parlamento sınırlılığı içindeki yaklaşımlarıyla kuşkusuz güç kazanmaktadır. Bu politik

yaklaşımın Kürt ulusuna da halk güçlerine de kazandırma olasılığı, hakları genişletme fırsatı yaratmayacağı, yaratmadığı açıktır. Bunlar sadece kitlelerin yaşadığı gerçek sorunların gündemden düşmesine, faşizmin daha güçlü saldırı planlarına ve amaçlarına çanak tutmasına yol açacaktır.

Faşist diktatörlüğün tüm siyasal kuşatmasına, hak ve özgürlüklere, örgütlenme hakkına yönelik yoğun saldırılarına rağmen emekçilerin hak mücadelesinde olumlu gelişmeler yaşanmaktadır. Öğretmenlerin meslek kanunu ve ücret eşitsizliğine karşı grev ve eylemleri, gerillaya yönelik kimyasal silah kullanımına karşı sokakların zorlanması, tek tek işçi direnişleri, işçi ve emekçi mitingi, Bartın Maden Katliamı'na karşı protestolar tepkisiz, hareketsiz kılınmaya çalışılan emekçilerin cılız ama anlamlı hareketleri olarak görülmelidir. Kuşkusuz sınıf mücadelesinin seyri çelişkilerin büyüklüğü karşısında çok geridir. Kitlelerin şovenizm kuşatması, seçim beklentileri ile felç edilmeye çalışıldığı sorunlarından uzaklaştırılmaya çalışıldığı bir politik iklim söz konusudur. Bu durumlarda net, kararlı ve halkın kurtuluşuna odaklanmış devrimci çalışmalar hayati önemdedir. Kitleler ne kadar şovenizm kuşatması altında olursa olsun, ne kadar ağır faşist kuşatma altına alınırsa alınsın doğru bir devrimci önderlik ile bulduğunda kurtuluşu için örgütlü ve yıkıcı bir mücadeleye girmekten asla çekinmemişlerdir. Tarih bunun şahididir. 1917 Ekim Devrimi'nin 105. yılını anımsarken aynı zamanda bu tarihsel gerçeği de anımsıyoruz. Açık bir devrimci program, her türlü gericilikle uzlaşmaz bir tutum ve işçi sınıfının kurtuluş parolasını ve iradesini emekçi halka taşımaya başaran bir siyasal çizgi tüm zincirleri parçalama gücünü kazanacaktır. Ekim Devrimi ağır bir gerici kuşatma altında da bu çizgiyle işçi sınıfının ve emekçilerin geleceği inşa edebileceklerini öğretmiştir. 105 yıl sonra dahi hâlâ o açılan ihtisamlı yolun işçi sınıfı ve emekçiler için yegâne kurtuluş yolu olduğunu unutmamalıyım. Komünistler tarihsel haklılığı politik bir güce çevirmeyi bugün de başarmaya yazgılıdır. Bu inançla kitlelerin mücadelesiyle birleşmeli, onlara sonsuz bir güvenle hareket etmeliyiz.

BAĞIMLI YAPIDA TARIM

Geçtiğimiz günlerde Antalya'da "Tarımın Geleceği ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma" başlıklı bir çalıştay gerçekleştirildi. Çalıştayda konuşan Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Antalya Tarım Konseyi (ATAK) başkanı Ali Çandır tarımsal üretimin sorununu kırdan kente göçlerle bağladı. Bu sorunu çözmek için kentte verilen "sosyal yardımların" çok fazla olduğunu ve kırlık bölgelerde yaşayanların "sosyal yaşamını" rahatlatmak gerektiğini savundu. Ali Çandır, "Devletimiz sosyal desteklerle çok fazla para veriyor; ama bu destekler insanları üretimden kaçırıyor, tembelliğe itiyor." diyor. Çandır sorunu "tembellik" ve "rahatlık" üzerinden tartışa dursun, asıl sorunun üretimin önündeki mali ve siyasal etkenlerin olduğu bir gerçektir. Emperyalizme bağımlı Türkiye'de egemen sınıflar tarımsal üretimi her zaman siyasal seçimlerde bir kaldıraç olarak kullanmışlardır. Düzen partilerinin seçim çalışmaları yaklaştıkça "tarıma destek" vereceğiz söylemleri ne yeni ne de özgündür. Bugünkü, çiftçiye ve köylüye dönük "refah sağlanmalı" söylemlerinin nedeni aynıdır. Madalyonun bir de şu yüzüne bakmakta fayda var: AKP'li vekil Hasan Çilez, "Çiftçinin borcu artıyor" söylemlerine şöyle cevap veriyor, "Ya, bu borcun nereye harcandığı asıl önemli olan. Bu paralarla çiftçimiz yatırım yapmakta, traktör almakta, tarım aletleri almakta, arazi alımlarında kullanmakta..." Türkiye'de tarım yapan hangi köylüye sorarsak soralım, "Krediyle alıyoruz, krediyi ödüyoruz." yanıtını alacağımız kesindir. İki söylem arasındaki zıtlığının özündeki şey tarımdaki yarı sömürge

koşullarıdır.

TARIMDA TEKELLEŞME

ATB ve ATAK başkanı Çandır'ın "köylüye refah sağlanmıyor" söylemini incelediğimizde sorunun tek başına "refah sağlamak" olmadığı görülmektedir. Sorun küçük-orta ölçekli üreticilerin yoğun olduğu koşullarda emperyalizme bağımlı ekonomik yapısıyla Türkiye'de tarımın gelişme olanaklarının sınırlı olmasıdır. Bu sınırlı yapısı içerisinde üretim de pazarlama da gelişme olanaklarından uzaktır. Bürokratik devlet işleyişi içerisinde tarımdaki tekelleşme küçük-orta ölçekli üretim yapan köylünün emek gücünün karşılığını almasını engellemektedir. Zira sermayenin pazar gereksinimini ve ücret dengesini belirleyen komprador burjuvazi küçük-orta ölçekli tarımı "borçla üretmeye" mahkûm etmektedir. Hal böyleyken "refah" tartışması içi boş, göz boyama söyleminden başka bir şey değildir. Küçük-orta ölçekli tarım yapan köylülerin topraklarından uzaklaşmak istememeleri de normaldir. Çünkü bu tarz üretim yapanların topraktan uzaklaşmaları halinde temel gıda üretimlerinin dışındaki ürünlerde arz sorunu tehlikesi söz konusudur. Yerel pazarları besleyen bu üreticilerin topraktan çekilmesi ürün krizini beraberinde getirecektir. Marketlerin, perakende satış birimlerinin ve hallerin ucuz fiyatlarla alabileceği ürünlerin piyasadaki çekilmesi bağımlı yapıdaki Türkiye'de ciddi krizlere neden olur. Dolayısıyla emek gücünün sömürü ve kârlılık oranlarındaki bu örtülü kazan-cın düşmesi veya açığa çıkması egemen sınıfların razı geleceği bir tablo

değildir!

Köylünün üretim yapabilmesi ve buradan emek gücünün karşılığını alabilmesi de ancak üretim koşullarına bağlıdır. Üretim araçlarına ulaşım üretim gücünü belirlemektedir. Ne var ki üretim araçlarına ulaşım da bağımlı yapıda "borçlanma usulüne" dayanmaktadır.

Köylünün tarımda makineleşme olanağı ancak ve ancak borç yükü altına girerek satın alabileceği makinelere bağlıdır. Hal böyleyken köylünün üretimi yıllara varan borç yükünü ödemekle geçmektedir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan TAKBİS verilerine göre 2022 Ocak ayında Türkiye'deki yaklaşık 24 milyon hektarlık tarım arazisinden 4 milyon hektarı son beş yıl içerisinde bankalara ipotek edilmiştir. Yaklaşık yüzde 16,6'sı ipotek edilen arazilerde arazi kaybının yaşanmaması için yapılacak tek şey "üretimden yüzde 100'ün üzerinde" kâr etmektir!

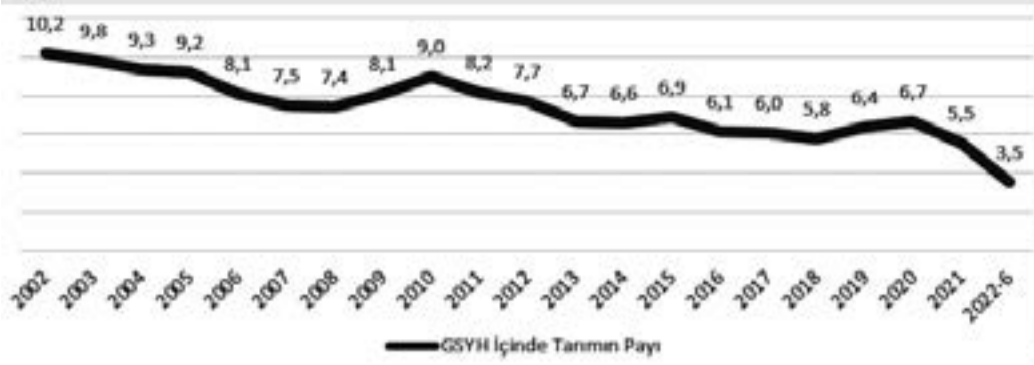
Tarımda verimin artırılması için makineleşme mutlak gereklidir. Zira bir üründen elde edilecek kârlar tohumun cinsi, zirai ilacın kullanımı, yeterli sulama gibi birçok gereksinime dayanmaktadır. Tüm bunların gerçekleşmesi için gereken şey makineleşme koşullarını sağlamaktır. Türkiye'de tarımda makineleşme büyük toprak sahiplerinde tekelleşmiştir. Egemen sınıfların elindeki bu koşullar küçük-orta ölçekli üreticilerin üzerinde "ambargo" görevi görmektedir. Ürünlerin pazara sunulması süreci ise muammalarla doludur, özneyi silikleştiren bir karakterdedir. Koo-

peratifler belirli pazar fiyatlarını belirlemekle birlikte komisyon, fabrika, tüccar gibi birçok işletme ürünün dağıtımında önemli bir rol oynamaktadır. Büyük toprak sahiplerinin üretimi küçük-orta ölçekli üreticilere oranla daha fazla olduğundan ürünün ücretini tarımda tekelleşmiş egemenler belirlemektedir. Tarımda küçük-orta ölçekli üreticinin rekabet şansı her zaman olabildiğince sınırlıdır.

Sonuç olarak, tarımın girdi maliyetlerindeki artışı üretimi darbelemektedir. Kırdaki, küçük-orta ölçekli üretim yapan köylünün üzerindeki emperyalist baskı Türkiye'nin ekonomik gelir kaynağı olan tarımda kayba dönüşmeye başlamıştır. Köylünün üretim maliyetini karşılayabilmesi ve ürettiğinin, yani emeğinin karşılığını alabilmesi için emperyalist baskının ortadan kalkması gerekmektedir. Hiç kuşkusuz onların beslediği komprador burjuvazinin de, büyük toprak sahiplerinin de!

ÇİFTÇİ YATIRIM YAPABİLİYOR MU?

Madalyonun diğer yüzü olan konuya gelelim. AKP'li vekil Hasan Çilez'in "Çiftçimiz yatırım yapıyor" söyleminin gerçekliği neye dayanmaktadır? Çiftçinin yatırım yapabilmesi için emek gücünün karşılığını alma koşulları olmak zorundadır. Bu durumun böyle olmadığı ise açıktır. Yatırım yapabilen veya yeni tarım makineleri olarak sürdürülebilir tarım yapabilenler ancak büyük toprak sahipleridir. Bu durumu komprador ilişkiler desteklemektedir. Tarım Kredi Kooperatiflerinden alınan kredilerin ödenemesi bugün küçük-orta ölçekli üretim

yapan köylünün sorunudur. Eylül 2022 verilerine göre 753 bin çiftçinin toplam 153,8 milyar lira borcu olduğu açıklandı. Çiftçi Kayıt Sistemi'nde çiftçi sayısı yaklaşık 2 milyon 172 bin olarak açıklandı. 2 milyon çiftçinin 153,8 milyar lira borcu bulunuyor! Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi'nin (Tarım-GFE), ağustos ayında yıllık bazda yüzde 135,06 olarak açıklanması göz önüne alınırsa, neredeyse üretim yapan her çiftçi her ay zamlı fiyatlarla karşı karşıya kalmaktadır. Küçük-orta ölçekli üreticilerin üretimi yerel bölgelerde gıda ihtiyacını karşılamak için hâlâ önemli bir yere sahip. Ne var ki büyük çiftliklerin üretimleri daha çok hammadde olarak değerlendirme ve dış ticaret üzerinden şekilleniyor. Kentleşmenin yoğun olduğu bölgelerdeki zincir marketlerin toptan

gücünü hoyratça sömürmektedir. Küçük-orta ölçekli üreticinin yerel satışlarını dahi belirleyen bu yapı, tohumdan traktöre kadar üretim araçlarına hâkimiyet sağlamıştır.

TARIMA DESTEĞİN UCUZ HAMASETİ

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi 513,4 milyon liralık tarımsal desteklerin ödeneceğini açıkladı. Bu tarımsal desteklerin içeriğini incelemekte fayda var. Zira "destek" olarak sunulan ödemeler köylünün üretimine yarar sağlamamaktadır. Öncelikle bu yılki desteklerin içeriğini incelemek gerekiyor. Yatırılan ödemeler bir "destek" sağlıyor mu? Geçtiğimiz yıllarda ödemeler Ziraat Bankası Başkaktar üzerinden nakit olarak alınabiliyordu. 2022 yılında yapılan düzenleme ile

kur bazlı artışlardan dolayı köylünün alacağı "destek" de erimeye devam ediyor. Köylü ucuz ve uygun üretim gereksinimlerine nereden ulaşacak? Her ne kadar "yerli üretim" denilse de gübre ve tohum ithal olarak karşılanıyor. Akaryakıtta sıklıkla zamlarla karşılaşılması ise ölüm anlaşmasına atılan son bir imza oluyor. Bu tabloda köylünün "destek"lerden yararlanmasının egemen sınıfların propagandasından başka bir şey olmadığı ortaya çıkıyor.

"Yerli üretim" demişken son günlerde geniş halk kitleleri TOGG denen otomobilin yeni seçim yatırımı olarak propaganda edilmesiyle karşı karşıya kaldı. Burjuva-feodal medyada, açılış konuşmalarında, röportajlarda TOGG'un "yerli-millî yapısı" empoze edilmeye çalışıldı. Hazır TOGG bu kadar gündemken dönüp "yerli traktör" olan ZY Elektrikli Traktör'ün son durumuna bakalım. 26 Temmuz 2019 yılında Erdoğan, dönemin Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile birlikte ZY Elektrikli Traktör'ün test sürüşünü gerçekleştirdi; ama 2019'dan

bırakılmıştır" denildi. Ayrıca firmasının da traktörün üretimini Kanada'da gerçekleştirme kararı aldığı iddia ediliyor. "Yerli" olarak sunulan ve genelde seçim gündemleri öncesinde propaganda edilen araçların seri üretim sorunları çözülüyor! Suni olan bu gündemlerde "yerliliğin" içeriği tartışılmıyor. Egemen sınıflar geniş halk kitlelerini manipüle etmeye devam ediyor.

KÖYLÜNÜN SIRTINDAKİ KAMBUR: EMPERYALİZM

Yukarıda da bahsettiğimiz üzere küçük-orta ölçekli köylünün tepesindeki gölge emperyalizm, feodalizm ve komprador burjuvazidir. Üretim koşullarını belirleyen, ürün değerini fiyatlandıran, pazar alanlarına hâkim olan emperyalizm ve büyük toprak sahipleridir. Özel mülkiyetine bağlı köylü toprak dışına tamamen itilememektedir. Ne var ki bu köylünün emperyalizm ve büyük toprak sahiplerinin baskısı altında topraktaki emek gücünün karşılığını alması da bir o kadar sorun içermektedir. Dolayısıyla küçük-orta ölçekli üretici olan köylülerin çelişkileri emperyalizm ve büyük toprak sahipleri arasındadır. Köylü özel mülkiyetini tamamen

terk etmemektedir. Fakat üretimden gelen değer karşılığını alması da tepesindeki egemen sınıflara bağlıdır. Köylünün çelişkilerini keşfetmek ve üretimdeki koşullarını ekonomik yönden incelemek bugün önemlidir. Zira küçük-orta ölçekli üretici kesimlerin üretim yapabilmeleri koşulları bugünkü kriz ortamı içerisinde "ateşle oynamak" gibidir. Çünkü dünyadaki kriz, küçük-orta ölçekli üreticilerin tarım maliyetlerini yakıcı bir biçimde artırıyor. Köylünün çelişkilerini incelemek,

sömürü biçimlerini somutlaştırarak mücadele yöntemlerini ve araçlarını saptamak gerekiyor. Köylü üzerindeki yıllardır süregelen tahakküm kriz koşullarında artıyor. Emperyalizme bağımlı yapıdan köylünün kurtuluş yolu toprak devriminden geçmektedir. Emperyalizmin ve büyük toprak sahiplerinin küçük-orta ölçekli köylü üzerindeki tahakkümünü alt üst edebilmek ise ona karşı savaştan geçmektedir. İşçi sınıfının ve köylülerin çelişkilerindeki ortak düşman olan emperyalizmin, feodalizmin komprador ilişkiler temelinde birleşmiş olması devrimin geleceği bakımından önemlidir. Hiç kuşkusuz bunu çözümlenecek olan da komünistlerdir!

alım gücü tarladaki üretim maliyetiyle eşdeğer değil. Küçük-orta ölçekli çiftçinin tahıl üretimi dışındaki sebze üretimi yerel pazarların dokusunu oluşturuyor. Bu tablo içerisinde dahi kâr-zarar bandında çiftçinin tohum, mazot ve gübre gibi temel gereksinimlerini karşılaması çok zor. "Çiftçi yatırım yapıyor" sözü doğru bir söz; fakat tamamen siyasi bir manipülasyondan ibaret. Zira çiftçinin yatırımı bağlı olduğu özel mülkiyetinden kaynaklı ekme-üretim üzerinden ilişki sağlıyor.

Bugün asıl krizi yaşayan kesimlerin küçük-orta ölçekli üretici olması da bu bağımlılık ilişkisinden geliyor. Köylünün üretimden elde ettiği değerlerin sonucu ödenen borç ve yeni borç yükünden ibaret olmaktadır... Tarım yapabilmek için her yıl yeni bir teknolojik makine ortaya çıkmaktadır. Çiftçinin buna ulaşması ise genellikle zordur ya da ulaşsa dahi verim alması yılları bulmaktadır. Kur bazlı artışlar nedeniyle çoğu tarım aracı/malzemesi her ay rekor kırarak yükseliyor. Dolayısıyla köylünün (özellikle küçük-orta ölçekli üreticinin) "fıtratı" hep aynı. Cumhuriyetin başından bu yana, emperyalizme bağımlı yapı tarımda üretimi baskılamakta, emek

birlikte köylüler "destekleri" yalnızca Ziraat Bankası'nın anlaşmalı olduğu şirketler üzerinden, kartla ödeme yaparak alabilecekler. Onun haricinde bunu kullanmak istemeyen üreticiler mart ayında nakit ödeme alabilecekler. Burada karşımıza iki sorun çıkıyor: Birincisi, "devlet desteği" denilen yardımlar özel şirketlerle yapılan anlaşmalar nedeniyle köylünün ihtiyacına değil, işletmelerin kârına odaklanıyor. Bu tabloda da devlet köylüye destek değil, köstek olmaya devam ediyor. İkinci sorun ise mazot, gübre ve tohum fiyatlarının her ay artmasıdır. Bu koşullarda üreticinin uygun fiyatlar belirleyerek ihtiyaçlarını karşılaması büyük bir soru işaretini doğuru-

bu yana "yerli traktör" banttan geçerek üreticinin eline geçemedi. Hatta 2022 yılının başında "seri üretime" başlanıyor söyleminden "yerli traktör" Temmuz 2022'de "piyasaya çıkıyor" söylemine kadar köylüye "müjdelere" verildi. Fakat "yerli traktörün" tarla sürdüğünü henüz görmedik! Üstüne üstelik traktörün akıbetine dair sorulara ve açıklamalara cevap da verilmiyor. Ziraat Bankası ile Önder Yol'un (TREV Enerji Otomotiv A.Ş.) iş birliğinde ZY Elektrikli Traktör San. ve Tic. A.Ş. kuruldu. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına 23 Mayıs 2022'de yazı gönderilerek "yerli traktörün" son durumu soruldu. Bakanlığın cevabında ise "proje değerlendirme dışı

"YERLİ VE MİLLİ BAŞARI": TOGG

AKP, "Türkiye Yüzyılı" masalı ile seçim startını verdi. İsimlendirme dahi içeriğe bakmadan fikir yürütmek için yeterli bir veridir. Hamaset ve şovenizmle beslenen bir kurgu söz konusudur. AKP seçime giderken rüzgârı arkasına almak istemektedir. Oysa anlatacak "başarı" hikayesi, üstünde tepineceği argümanı kalmamıştır. Ekonomik krizi her geçen gün yoksulluğu genişletmekte, sefaleti derinleştirmektedir. Artık daha da görünür olan yöneteme krizi de cabası! Bu tablo AKP içindeki klikler arası çatışmayı da gözler önüne sermiştir.

"Başarı hikayesi" yazamayan, anlatamayan siyasal iktidar çareyi masal anlatmakta bulmuştur. Masalın örtüsü de "yerli ve milli" söylemdir. AKP hemen her konuda ilgili söyleme başvurmuştur. Kuşkusuz amaçlanan gücünü konsolide edip rıza üretme kapasitesini genişletmektir. Diğer taraftan da bu kitlelerdeki tepkilerin önü alınacak, egemenlerin inanırlılığını tartışmayı engelleyecektir. Bu yönüyle söylem sopa işlevi de görmektedir. Karşı çıkmak hedef olmayı göze almaktan başka anlama gelmediği için siyasal iktidar tarafından alenen dillendiriliyor zaten. Hamasetin dili nefret ve gözdağıdır!

"Türkiye Yüzyılı" perdesinin kahramanları "babayiğitler" (Anadolu Grubu, BMC, Turkcell, Zorlu, TOBB) olan TOGG oyunuyla açtı. (KÖK Grubu da bu sürece dahil olmuştu. Fakat 2021'de sermaye artırımına katılmayarak hisselerini diğer ortaklara devretti. Böylece ortaklık yapısı 5 Babayiğide indi!) TOBB başkanı Hisarcıklıoğlu, TOGG'u "60 yıl önce Eskişehir'de başlayan yarım kalmış hikâyenin tamamlanması" diye anlatmıştı. Söz konusu hikâyenin kelimenin gerçek anlamıyla bir soytarılıkla sona erdiğini hatırlatmak gerekir.

Tayyip Erdoğan'ın yüzde 100 yerli ve milli araba "hayalinin" dile getirilmesiyle başlayan serüven yüzde 100 montaj arabayla sonlandı. Kuşkusuz bu, serüvenin hem en kolay ve uygulanabilir adımı hem de en acınası adımıdır. Uygulanabilir, çünkü parasını bastırıp sipariş vermekten farkı yoktur! En acınası olanıdır. Çünkü yüzde 100 "yerli ve milli" hayali kurup, yüzde 100 montaj bir arabayla kalakalıyorsun. Siyasal iktidar "Şov devam etmeli" diye bağırıyor. Bunu

başarmanın koşulu da gerçeklerin tartışılmasını engellemektir. "Yerli ve milli" söylemi bu bağlamda önemli bir silah, güçlü bir kalkandır. "Türkiye Yüzyılı" masalının şoven dalgalarından biridir.

Siyasal iktidar "yerli ve milli" araba söylemini, TOGG projesinin tutarsızlık ya da aldatmacalarına dikkat çekenele dönük silaha dönüştürerek itirazları baskı altına alıp susturmaya çalışmaktadır.

Bununla birlikte "yerli ve milli" araba söylemi bir ölçüde başarılı olmuşsa benziyor. Siyasal iktidar bazı muhalif kişi, yazar ve çevrelerden TOGG projesine ilişkin takdir koparabilmiş, manevi desteklerini almayı başarabilmiştir.

AKP karşıt-
lığında
birleşen
bu

kişi,
yazar
ve çevreler
örneğin; sosyal konut
projesinin bir aldatma-
ca olduğuna dikkat çekerken, söz konusu "yerli ve milli" araba olunca yelkenleri suya indirmekte, "Heyamola!" diye bağırıp "özlenen" Türkiye'nin tam da böylesi başarılarına imza atan bir ülke olduğunu dillendirmektedirler.

PEKİ NERESİ "YERLİ VE MİLLİ"?

Orhan Bursalı'nın Cumhuriyet Gazetesi köşe yazısında, "doğru ve ülkeye katkı sunacak bir proje" olarak tanımladığı TOGG'a ilişkin "Peki neresi yerli?" diye sorduktan sonra "Parası... Tüm operasyonu ve organizasyonu, programlanması, kararların verilmesi ve model seçimleri, satış kararları vb." yanıtını geveliyor. Aşağılık kompleksi, kişiyi şovun kalemşorlarından birine dönüştürebil-

mektedir.

Resmî açıklamaya göre TOGG yüzde 51 oranında "yerli ve milli" bir araba projesidir. Motorun ve entegrasyonun Alman, bataryanın Çin, şasenin İngiliz, tasarımın İtalyan olduğu yazılıp çizildi.

Esasında TOGG serüvenine 2015'te bir Vietnam şirketinin talebi doğrultusunda Pininfarina ve elektrikli otomobil şirketi olan Hybrid Kinetik Group'un beraber geliştirdikleri bir otomobil olarak başlıyor. Fuarlarda sergileniyor. Singapur'daki Vietnam şirketi Vinfast BMV ile anlaşıp arabanın motorlusunu yapıyor. Elektriklisini de Türkiye'ye satıyor. TOGG olarak vaftiz ediliyor, daha doğrusu bu isim ara-

b a y a

Kuşkusuz elektrikli
motor otomotiv üretimi önümüzdeki süreçte pazarda önemli bir yer edinecektir; ama Türkiye bu pazarda kendi arabasıyla bir aktör olarak değil, belirli markaların montajcısı ve ucuz iş gücü cenneti olarak bulacaktır.

"TOGG" diye fısıldanıyor! İkizi üzerine bir yaygara koparıldı mı, bir şov hazırlandı mı bilmiyoruz.

TOGG'un bu kısa serüveniyle Orhan Bursalı'yı yalanladıktan sonra "yerli ve milli" tartışmalarına ek bazı şeyleri söylemek mümkün. İlgili tartışmada hemen hiç değinilmeyen "yerli ve milli"lik iddiasının sermayenin niteliğinden bağımsız tartışılmasıdır. Sahi bu "Babayiğitler" in menşei nedir? Elbette söz konusu olan bu asalakların hangi uyruktan olduğu değil. Dikkat çekmek istediğimiz ilgili sermaye gruplarının komprador niteliğidir.

Türkiye'nin emperyalizme bağlı karakteri su götürmezdir. Bizim gibi ülkelerde burjuvazinin zayıf karakteri onları emperyalizmin bir anlamda

uzantısı haline getirir. Bu bağımlılık ilişkisi hem artı değer önemli bir kısmının emperyalizm tarafından boğulmasını getirir hem de sermayenin kapasitesini, dahası ufkunu belirler. Diğer bir ifadeyle komprador sermayenin ufku, emperyalizmin çıkarlarının başladığı yere kadardır. Varlığını da egemenliğini de ona borçludur.

TOGG bileşenlerinden Zorlu, Anadolu Grup komprador burjuvazinin önemli temsilcileridir. Bununla birlikte daha düşük profilli komprador sermayenin egemen olduğu TOBB yine hem karakter hem de sermaye olarak düşük profilli komprador niteliğe sahip BMC, -2014'te Sancaklara geçmiştir- TVF'ye devredilen yabancı sermaye ortaklığındaki Turkcell, TOGG bileşenlerindedir. "Yerli ve milli" bu sermaye grupları emperyalizmle iş tutmakta, onların uzantıları olarak ülke kaynaklarını yağmalamakta, esasta onların çıkarlarını korumaktadırlar.

"Devrim arabası" hatırlanabilir. Hem otomotiv sanayine yatırım yapabilecek büyüklükte bir sermaye ortada yok hem de uluslararası sermayenin izni/desteği. Sonuç ise tam bir soytarılık!

Daha yakın "Kanal İstanbul" tartışmaları da hatırlanabilir. AKP-MHP iktidarı neden harekete geçemiyor. Çünkü bu "çılgın proje"ye yatırım yapabilecek "yerli ve milli" bir sermaye grubu yok! Uluslararası sermaye de farklı sebeplerden kaynaklı riskli buldukları için projeye sıcak bakmıyor, yatırım yapmıyor ve kredi vermiyor. Bu bağlamda sermayenin niteliği önemlidir. Onun komprador niteliğini önemsizleştirerek tartışma yürütmek doğru sonuçlara ulaştırmaz. İlgili tartışmada sermayenin niteliği belirleyicidir.

Kimileri Türkiye'nin, benzinli arabadan elektrikli arabaya geçiş sürecinin yaşandığı bir dönemde TOGG hamlesiyle pazarda yer edineceğini, önemli bir aktör olarak sahnede yer alacağını yazıp çiziyor. Otomotiv sanayi kompleks bir özellik taşır. Cam, petro kimya, demir-çelik gibi tekil bir yapıya sahip değil. İlgili tartışmada hem bu sektörlerde hem de diğer endüstrilerde dahası enerjide dışa bağımlı bir ülke gerçekliği hatırlanırsa otomotiv pazarında önemli bir aktör olmayı boş verin ancak alay

konusu olursunuz. Sermaye bağımlı, parçalar toplama ve ithal, altyapı belirsiz, daha doğrusu yok, sektör diğer unsurları da dışa bağımlı, teknik birikim yok...; ama tüm bunlara rağmen "pazarda önemli bir aktör olacağız"dan dem vurmak "yeni Türkiye'nin" şaklabanlığından başka bir şey olmayacaktır.

Kuşkusuz elektrikli motor otomotiv üretimi önümüzdeki süreçte pazarda önemli bir yer edinecektir; ama Türkiye bu pazarda kendi arabasıyla bir aktör olarak değil, belirli markaların montajcısı ve ucuz iş gücü cenneti olarak bulacaktır. Mevcut pozisyonu da budur.

Emperyalizmin yapısal krizi Türkiye'nin kendine özgü çelişkileri ile birleşerek ekonomik krizi perçinlemektedir. Bu durum iç pazarı etkilemekte, talebi sınırlandırmaktadır. İthal parçalarla tamamlanan TOGG'un iç pazarda ekonomik krizin yarattığı yıkımın enkazında cebelleşen halktan alıcı bulması kolay değil. TL'nin her geçen gün daha fazla değer kaybettiği ve oradan buradan toplanan yani ithal parçalara gebe "yerli ve milli" TOGG gerçekliği hikâyesinin sonucunu aslında baştan ele veren kötü bir kurgudan öte değil. Bunun için iç pazara kısaca göz atmak faydalı olacaktır.

Türkiye'de 2018 yılında 486,521; 2019'da 387,256 otomotiv satılmıştır. TOGG yıllık 175 bin üretmeyi amaçlıyor. Yani pazarın yarısını elektrikli otomotiv ele geçirecek! Hem de ilk yılda! 2019'da en çok

satılan Renault 60,668 araç satmıştır. 2019'da 222 elektrikli otomotiv satılmıştır. Bu rakamın 3 yıl sonra 70 katına çıkacağı düşünülüyor. En çok SUV ise Peugeot 3008'dir. Satış adedi 11.263'tür. Peugeot'yu aynı zamanda en ucuz SUV modeli olan Dacia Duster takip etmektedir. Yukarıdaki veriler siyasal iktidarın "yerli ve milli" araba projesinin serencamını gözler önüne sermek için yeterlidir.

Yine de devam edelim. Ortada bir servis ağı yok. Otomotiv pazarı bunu gerektirir. Dahası elektrikli motor olacağı için şarj istasyonları yaygın bir şekilde kurulması zorunlu. Bu hem iç hem de dış pazar için zorunlu. Ama bu konulara dair bilgi/veri yok!

İç pazara çözümü bir anlamda "müşteri garantisi" ile bulmayı amaçladıkları söylenebilir. Hem Erdoğan hem de bakanları bu yönde beyanlarda bulundular. Nebati: "Öncelikle biz kamuda da bu araçların kullanımı ile ilgili DMO ile burayı ilişkilendirdik. Bir alım garantisi yaptık." Bu sözler "Babayiğitler" in iştahını kabartmaya yeter mi bilinmez; ama elektrikli otomotiv pazarında tutunabilmek için bundan fazlası gerek. Çünkü pazar süreklilik ister!

Nebati aynı açıklamanın devamında bankalara faiz oranlarını düşürdüklerini hatırlatarak, bankaların da fedakârlık yaparak faizleri düşürmelerini dile getirdi. Dahası kamu bankaları ile yapılan görüşmede TOGG alımında gerekirse kâr etmeyecek

şekilde kredi vermeleri talebinde bulunduğu açıkladı.

Müşteri garantisi, kredilerin düşürülmesi gibi adımlar yeterli olmayacaktır. Çünkü gerçekler farklıdır. Hem piyasanın hem de toplumun gerçekleri tutarsızlıkları gidermenin önünde engeldir. Yoksul kitlelerin zaten alım gücü yok ve borç batağındalar. Orta sınıflar lükslerini sınırlamak zorundalar. Çünkü krizi derinden hissediyorlar. Böylesi bir tabloda iç pazarın hâkimi olmak zıvalamaktan başka bir anlama gelmez. Tabii rakiplerinin bilgi, beceri, birikim ve yatırım ekonomik gücünü de unutmamak gerek.

Bu bağlamda dış pazar için işler daha da zorlaşıyor. Deneyimli firmalarla rekabet etmek bu "Babayiğitler" in harcı değil. Tamamen dışa bağımlı bir sektörden dahası ekonomiden bahsediyoruz. Yani hamasetin değil piyasa kurallarının işlediği bir durum söz konusu olacak.

"Babayiğitler" böylesi çetin bir pazarda Mart 2023'e kadar toplam 1,8 milyar Avro, 15 yıl sonunda ise toplam 3,5 milyar Avro yatırım yapmayı planlıyor.

Sadece Volkswagen elektrikli araç üretimi ve otonom sürüş teknolojilerine 2025'e kadar 73 milyar Avro kaynak ayırıyor. Rakamlar dahi projenin sürdürülebilirliğinin olmadığını, TOGG'un bir seçim hamlesi olduğunu, şovun devam etmesinin koşulunun bulunmadığını gözler önüne sermektedir.

AKP uzun bir süredir salt hamasi söylemlere başvurmakta anlattığı masala kanmayanları, itiraz edenleri "yerli ve milli" olmamakla etiketleyip hedef göstermektedir. Bu AKP'nin yönetme kabiliyetindeki zâfiyeti gösterir.

TOGG'un hikâyesi "Türkiye Yüzyılı" masalı ile örtüşmekte ama gerçeklere ters düşmektedir.

AKP seçime giderken bu ve benzeri argümanlara sıklıkla başvuracaktır. Yönetememe krizini aşamayan siyasi iktidar rıza üretme kapasitesini kitlelerin geri duygularını okşayarak genişletmek istemektedir. Bu ve benzeri propagandaların etkisi dönemsel ve geçici olacaktır. Bununla birlikte hem şoven söylemlere hem de kitleleri aldatan gerçeklerle örtüşmeyen bu "çılgınlık"ları teşhir etmek önemsiz değildir. "Yerli ve milli" araba tartışmaları ülke gerçekliğine, ekonomik ilişkileneşeye ayna tutma potansiyeline sahip bir başlıktır.

Başta "Babayiğitler" içinde yer alıp sonrasında sağlık sorunlarını bahane ederek TOGG'dan ayrılan İnan Kırış (KÖK Grubu), elektrikli otomotivin Türkiye için çok erken olduğunu, Türkiye'nin en az 20 yıla ihtiyacı olduğunu belirtmiştir. Bu sözler Türkiye ekonomisinin cirmini ifşa etmektedir.

Shakespeare şöyle diyordu, "Bir an önce rahat etse bu memleket/kurtulsa o lanetli ellerden" -ekleyelim ve dillerden.

TC'NİN GENETİĞİNDEKİ SALDIRI KODLARI

TC devletinin içinden çıkamadığı ekonomik kriz toplumsal alanda daha fazla saldırganlaşmasına sebep oluyor. Krize çare olamayanlar halk içerisinde gelen sesleri bastırmak için geleneği devam ettirerek saldırılara yenilerini ekliyorlar. Şebnem Korur Fincancı'nın ve 9 gazetecinin tutuklanması bize tekrardan faşist diktatörlüğün niteliğini gösterdi.

Toplum içerisinde hâkimiyet kurmadığı alanlarda kendine yol açacak politikalara imza atan devlet "ayak-kabı numaralarına kadar biliyoruz" söylemlerinde de boşa düşüyor. Görülüyor ki birçok kurum ve kuruluş devlete muhalif tavırlarıyla ön plana çıkıyor ve bu söylemler toplumda yankı buluyor. Son zamanlarda kontrol edilemeyen alanlardan çıkan sesler egemenleri rahatsız ediyor. Öyle ki Şebnem Korur Fincancı'nın kimyasal silah kullanımına dair açıklaması tutuklama gerekçesi yapılabiliyor. Bazı kesimlerin Türkiye sınırları içerisinde "ifade özgürlüğü"nden söz etmeleri ve bu özgürlükten dem vurmaları ise bu tabloda garip kaçıyor.

Şebnem Korur Fincancı'nın tutuklanarak TTB'nin (Türk Tabipleri Birliği) hedef gösterilmesi devletin hâkim olamadığı alanlarda egemenlik kurmak için ve bunu da halk nezdinde açıkça, göstere göstere yapmak için göze almayacağı bir şey olmadığını göstermektedir. TC'nin kimyasal silah kullandığı apaçık ortaya çıkmıştır. Buna karşı TTB Merkez Konseyi Başkanı'ndan açıklama gelmiştir ve bu açıklama gündemleşmiştir. Bunu gören egemenler çareyi Şebnem Korur Fincancı'yı tutuklamakta bulmuşlardır. Böylece hem TTB'den gelen ses kısıllanacak hem de halk arasında propaganda edilen "terörist", "terör sevici" söylemleri kabul görmüş olacaktı. İşin aslında ise Fincancı'nın gözaltına alınmasıyla egemenler başlattıkları savaşın gerçeklerinin gün yüzüne çıkmasından endişe etmiş, bu endişeyi de tutuklama saldırısıyla gizlemişlerdir. Yükselen en ufak sese büyük bir acizlikle saldırmaları duydukları endişeden kaynaklıdır. Kimyasal silaha karşı çıkışla ilgili her söylem "terör" ile bağdaştırılmıştır. Böylece azalan desteklerini faşist söylemlerle tazelemeye çalışmışlardır.

SALDIRILAR YENİ DEĞİL

Devletin TTB özelinde egemenlik kurmadığı alanlara yönelik politikaları ezelden beri saldırı biçiminde devam etmektedir. Yakın gelecekte de bunun değişmeyeceği görülmektedir. De-

mokratik kurum ve kuruluşlar hedef gösterilerek etkileri azaltılmaya çalışılmaktadır. TTB ve TMMOB'da (Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) yaşananlar bunun somut halidir. Bu kuruluşlar özellikle belirli dönemlerde sürekli hedef gösterilmektedir. Saldırıların biçimi değişse de özü aynı şekilde devam etmektedir.

Geçtiğimiz haftalarda Adalet Bakanı Bekir Bozdağ yaptığı açıklamada, Türk Tabipleri Birliği'ni hedef alarak "Türk Tabipleri Birliği'nin 'Türk' ismine hakaret edercesine Türk milletine ve Türkiye Devleti'ne düşmanlık eden, terör örgütlerinin ağızıyla, 'Türk' ifadesini kullanan bir çatının altında görev yapması, bu milletin

de devletimizin de kabul edeceği bir iş değildir" söylemleriyle hem TTB hem de TMMOB'ye ilişkin düzenleme hazırlığında olduklarını bildirdi. Egemenlerin TTB ve TMMOB'ye olan düşmanlıkları adında "Türk" geçen bir yapı olmaları ve bu yapıların devlet hâkimiyeti altında olmamasından ileri gelmektedir. Devletin faşist ideolojisinde var olan "Türklük" kavramının olduğu bir yerde savaş karşıtı ve muhalif söylemler öne çıkmaktadır. Bozdağ'ın söylediklerinden anlaşıldığı gibi bu tarz oluşumlar "Türk" kimliğine yakışmamaktadır(!) TTB'ye olan düşmanlık egemenlerin gündemini oluşturmuştur ki hedef göstermelerin ardı arkası kesilmemiştir.

Bahçeli, Türk Tabipleri Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı'yı hedef alarak vatandaşlıktan çıkarılmasını istemiş, "TTB'nin kapısına kilit vurulmasını, doktorlarımızın özgürleşmeleri tarihi önemde addediyorum. Türk Tabipleri Birliği Başkanı'yla diğerlerinin Türk vatandaşlığından çıkarılması, vatansız ve ülkesiz olmaya mahkûm

edilmesi akla en yakın yollardan birisidir" diye konuşmuştu. Yine aynı şekilde Erdoğan ise Cumhurbaşkanlığı Kabine Toplantısı'nın ardından yaptığı konuşmada "Türk Tabipleri Birliği Başkanı ile ilgili yargı harekete geçmiştir. Hem bu kişiyle hem bu kurumla ilgili adımlar atılacak" demişti. Geçmişini incelemek gerekirse TTB "Savaş Halk Sağlığı Sorunudur" açıklamasından sonra bizzat Erdoğan tarafından "terörist sevici" ifadesiyle hedef gösterilmişti. Dönemin TTB Merkez Konseyi üyeleri ev baskınları ve TTB Genel Merkezine yapılan baskınlarda gözaltına alınmış, yıllarca yargılanmıştı. TTB yaptığı savaş karşıtı açıklamalarla egemenlerin hedefinde olsa da sadece savaş karşıtlığıyla de-

biliriz. Devletin başından beri ezilen inanç ve uluslara yönelik saldırısı bilinmektedir. Kürt ulusal mücadelesi nasıl kimyasal silahlarla bastırılmaya çalışılıyorsa ezilen inanç olan Alevilik, saldırının biçimi farklı olsa da faşizmin genlerindeki saldırganlıktan nasibini almaktadır.

KÜLTÜR DEĞİL İNANÇ

Cemevlerinin elektrik ve su giderlerinin karşılanmasını da içeren 23 maddelik torba kanun teklifi sunuldu. Bu teklife göre cemevleri, valilik ve kaymakamlık iznine bağlanacak. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı'nın kurulacağı belirtildi. Seçim dönemi yaklaşırken türlü düzenlemelerle oy toplama-ya çalışan AKP-MHP bloku Aleviler için yaptığı bu düzenlemeyle de seçime hazırlanmaktadır. Her alanda kendi sözünden çıkmayan ve itaat etmekte eksik kalmayan bir yapı inşa eden egemenler Alevilik inancına da bu şekilde yaklaşmaktalar. "Eşit yurttaşlık" gibi taleplerini dile getiren Aleviler cemevlerinin ibadethane olarak kabul görülmesini istemekteler ancak bu temel talep bile egemenler açısından fazla bulunmakta. Cemevlerinin Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlanacak olması Alevilik'in inanç olarak değil de kültür olarak görülmesinin bir ürünü. Elektrik, su giderlerinin karşılanacak olması da Alevilerin taleplerinden oldukça uzak. Cemevlerinin valilik iznine bağlanması da devletin ezilen inanç olan Alevilik'i kontrol altına alma politikalarından birisi.

Seçim süreci yaklaştıkça tüm toplumu kucaklama hamleleri olarak bazı politikalar ortaya atılmaya devam edilecektir. Cemevleri düzenlemeleri, başörtüsü gündemi ve EYT'de görünen tam olarak budur. Kriz ortamında azalan destekler artırılmak istenmekte, kimileri bunu "helalleşerek" kimileri de bu tarz politikalarla ya da daha fazla saldırganlaşarak yapmaktadır. Tüm bu saldırıları bertaraf edecek olan halkın örgütlü gücüdür. Emperyalizmin içinde debelendiği krizin halka vaat edeceği seçenekler tükenmektedir. Egemenlerin halka sundukları çözümlerin gerçek kurtuluş için bir anlam ifade etmediği tüm gerçekliğiyle halka anlatılmalıdır. Gerçek çözüm yolu olan devrimimiz için örgütlenme çalışmaları yapılmalı, halk devrim mücadelemiz etrafında seferber edilmelidir; ancak böyle bir mücadele halkın sorunlarına çözüm olacak niteliktedir.

ğil; şehir hastanelerine, sağlıkta şiddete, halk sağlığına ilişkin uyarılarla da hedef gösterilmeye devam etmiştir. Aynı şekilde TMMOB de isminde "Türk" ibaresini bulundurduğundan egemenleri rahatsız etmeye devam etmektedir.

Bu saldırılar sadece "Türk" ibaresi bulunan kurumlara yönelmemektedir. Örneğin Göç İzleme Derneği (GÖÇİZDER) hedef gösterilmiş, daha sonra polis baskınlarıyla tutuklamalar yapılmıştır. Saldırıları farklı görüşler ifade edildiğinden, halk kesimlerinin egemenlerin izni olmadan kendi örgütlenmelerini yarattığından kaynaklıdır. Faşist diktatörlüğün kuşatmadığı ya da daha doğru tabirle kuşatılmayan alanlar için de devlet türlü politikalar ile baskısını artırmaya çalışmaktadır. Sansür Yasası'nın yürürlüğe girmesi, gazetecilerin tutuklanması, kültür-sanat alanındaki yasaklamalar bunun en bariz örnekleridir. Başka bir güncel örnek verecek olursak cemevleri hakkında yapılan yasal düzenlemeyi göstere-

DEVİRİMİN ATAK, BİLGİLİ VE FEDAKÂR KADROLARI OLALIM!*

Sınıf mücadelesine katılmış her genç komünist, bu mücadelenin gerektirdiği temel özelliklere sahip olmak zorundadır. Eğer bu özellikler taşınmazsa yapılan işin adı ne olursa olsun kendisi devrimcilik, komünistlik olmaz, ya da ciddi eksiklikler taşıyan, devrimi gerçekleştirmeye yetmeyen bir devrimcilik, komünistlik olur. Kimse Komünist Partisi'nin ve onun önderliğindeki yan örgütlerinin dışında kalarak sınıf mücadelesinin gerektirdiği temel özelliklere sahip olamaz. Aynı şekilde bu örgütlerin ne kadar içindeyse, yani örgütlü yaşamı ne kadar içselleştirebilmişse buna denk düşen bir biçimde bu özelliklere sahip olma şansını yakalayabilir. Bunlardan hareketle şuraya varırız: partiye, örgütlü yaşama kişisel dünyamızda ne kadar yer ayırırsak sınıf mücadelesinde yetkinleşmenin, gelişmenin birinci ve üzerinden atlanamaz koşulu partiyle bütünleşmek, partiyle özdeşleşmektir. Partiyle bütünleşmek, özdeşleşmek demek partinin her sorununu kendi sorunumuz, her faaliyetini kendi faaliyetimiz, her değerini kendi değerimiz bilmektir. Bununla aynı anlama gelecek şekilde kendimizin her olanağını, zamanını, bilgisini partiye adamaktır. Kısacası partiyle yaşam dışında soluk almak ve her alınan soluğu parti için harcamaktır. Yaşamın bir bölümünde devrimcilik, komünistlik yapmak, geri kalanında düzenin koşulladığı ortamlarda devrimci, komünist olmayı bir yana bırakarak "yaşamak sade yaşamak", böylesi bir tavır "yosun solucan harcıdır" diyor Ahmet Arif. Yaşamın bir kısmını yosun, solucan olarak yaşayıp geri kalanında devrimcilik, komünistlik yapılamaz. Yapılmaya çalışılırsa olmaz mı? "Abdestsiz namazı ben kıldım oldu" demiş Bektaş. Ama abdestsiz namazla sevap, tüm yaşama damgasını vurmeyen devrimcilikle, komünistlikle devrim kazanılmaz. Sınıf mücadelesinin gerektirdiği temel özelliklere sahip olunamaz. Bu nedenlerle eksikliklerimizi, zaaflarımızı aşmak istiyorsak önce devrime ve partiye sarılmamız gerekir. Hem

bunu yapmayayım hem de her şeyim dört dörtlük olsun düşüncesi ahmakça bir küçük burjuva mızızlanmasıdır.

Sınıf mücadelesinin gerektirdiği özellikler koşullara paralel olarak sürekli değişirler. Ama yine de her devrimcide, komünistte her zaman olması gereken temel bazı özellikler vardır. Bunlar devrimciliğin, komünistliğin olmazsa olmazlarıdır: Atak olmak, bilgili olmak ve fedakâr olmak. Bu yazıda esasta kendi özgülümüzden hareketle bu özellikleri açmaya, bunlara ulaşmak için yapmamız gerekenleri ortaya koymaya çalışacağız. Ama şunu da en başta anımsatarak: Sorunları ancak onları çözmek isteyenler -gerçekten çözmek isteyenler- çözebilir. Bunun ölçütü de gösterilen çabanın boyutudur.

ATAK OLMAK: YARATIN, BELİRLEYİN, DÖNÜŞTÜRÜN, YÖNLENDİRİN!

Devrim uygun nesnel koşullara müdahaleyle gerçekleşir ve nesnel koşullar ne kadar uygun olursa olsun gerekli müdahaleyi gerçekleştirmek oldukça zorlu bir çabayı gerektirir. KP'nin ve devrimin diğer aygıtlarının inşası, yetkinleştirilmesi, kitlelerin bilinçlendirilmesi ve örgütlenmesi, düşmanın zorunun alt edilmesi, tüm kurumlarının yıkılarak yerlerine yeni kurumlarının geçirilmesi. Bunlar kendi kendilerine olmazlar, kolayca da olmazlar. Devrim bir müdahale olayıdır en başta. Bu müdahale yıkmak ya da kurmak amaçlı olabilir. Ama devrimin her adımı mutlaka müdahaleyi gerektirir. Bu müdahaleyi yapacak olansa KP'dir, onun bireyleridir, biziz. Devrim için gerekli tüm müdahaleler belirli bir programa, çalışma tarzına ve eylem çizgisine uygun olarak gerçekleştirilir. Yani devrimin gerektirdiği müdahaleler gelişigüzel, birbirinden kopuk, hedefsiz vb. olamazlar. Örgütlü ve planlı müdahaleler gerekir.

Müdahale etmek; yaratmak, belirlemek, dönüştürmek ve yönlendirmektir. Bunların hepsi etkin olmayı, atak olmayı gerektirir. Duran, uyur-gezer

ya da uyur-koşar olan, akli başında olmayan, akli işinde olmayan, emek harcamayan, ter dökmeyen bunları başaramaz. Devrim nasıl müdahaleye bağlıysa, devrimci olup olmamak da müdahaleci olup olmamaya bağlıdır. Devrimciliğin birinci temel bileşimi müdahaleciliğdir; yaratıcılık, belirleyicilik, dönüştürücülük ve yönlendiricilik.

Bir nesnenin canlı olup olmadığı, yaşamsal işlemlerinin var olup olmadığı, sürüp sürmediği ile anlaşılır. Devrimcinin, komünistin varlığı da buna benzer bir şekilde, kendi niteliğine uygun işlevleri yerine getirip getirmediğine, yaşamdaki etkilerine bakılarak anlaşılır. Eğer bir devrimcinin, komünistin bulunduğu ortamda onun yarattığı, belirlediği, dönüştürdüğü ve yönlendirdiği eylemler, kurumlar, kitleler, politikalar yoksa, varlığı ve yokluğu çok farketmiyorsa orada devrimcilik, komünistlik de yoktur. Müdahalenin boyutu devrimciliğin, komünistliğin boyutunun şaşmaz göstergesidir.

Müdahale etmek, yani yaratmak, belirlemek, dönüştürmek ve yönlendirmek iradi çaba gerektirir. İradi çaba harcamak; hareket etmek, emek harcamak, kafa yormak demektir. Etkin özne olmak, kısacası atak olmak demektir. Yaşama karşı, düzene karşı sürekli atak halinde olmayan, ona saldırmayan, saldırmak için donanmayan müdahale edemez. Atak olmak en özlü ifadesiyle enginleri fethetme ruhuna sahip olmaktır.

Etkin özne olmak, yani atak olmak gerçekte birbirinden kopartılmazsa da daha kolay inceleyebilmek için iki bölüme ayırıp inceleyebiliriz: Zihinsel ataklık ve bedensel ataklık.

ZİHİNSEL ATAKLIK: DÜŞÜNÜN!

Zihinsel ataklık, en kısa ve yalın tanımıyla kafayı kullanmaktır, düşündürmektir. Yorumlar, çıkarsamalar, yargılamalar, planlar yapmaktır. Her ne kadar "insanın en temel özelliği düşündürmektir", "insan düşünen hayvandır" denilmekte ve böylelikle de düşünenin kolay, herkeste olan

sıradan bir özellik olduğu vurgulanmaya çalışılmaktaysa da çıkarlarını yığınların düşünmemesine dayandırırların egemen olduğu ve bu egemenliklerini binlerce yıldır sürdürdükleri dünyamızda ezilen yığınların gerçekte düşünmesinin önünün alınması için egemen azınlıkça binbir yol, yöntem kullanılmaktadır ve böylelikle de egemenlerin istediği doğrultuda düşünmeleri ya da en azından onlara karşı çıkacak bir düşünsel düzeye ulaşamamaları amaçlı bu çabalar büyük başarılar sağlamıştır. Bu gerçeklik ezilenlerin bilinçli kesimleri olmamıza rağmen büyük oranda bizim için de geçerlidir. Bir olguyu ele alıp her yönüyle incelemek, bir süreci tüm bileşenleriyle değerlendirmek, bir eylemi her olasılığı hesaba katarak planlamak, bunları bir yana bırakalım herhangi bir konuda düşüncelerimizi derli toplu ifade edebilmek, egemenlerin kurdukları düzenin üzerimizdeki sonucu olarak hiç de kolay değildir. Her yoldaş salt kendini gözden geçirirse dahi bu gerçeği görebilir.

Oysa bizim devrim yapmak için yaşama müdahalede bulunmamız gerekmektedir. Bu müdahaleyi en doğru, en verimli ve en etkili bir şekilde yapmamızın yolu ise iradi çabamızın hedeflerini, yöntemlerini, biçimlerini belirlememizden geçmektedir. Peki bu belirlemeleri nasıl yapacağız? Düşünerek, yorumlar, çıkarsamalar, yargılamalar, planlar yaparak. Demek ki müdahalenin ilk adımı düşündürmektir, zihinsel olarak atak olmaktır.

(Devamı gelecek...)

*Proletarya Partisi'nin 4. Genel Sekreteri Mehmet Demirdağ, 25 yıl önce Türk ordusuyla girdiği çatışmada şehit düşmüştür. Komünist önder Mehmet Demirdağ'ı hakkında yazılan anı-anlatılar dışında kendi yazılarından da tanımak ve anlamak önemlidir. Bu nedenle Demirdağ'ın kaleme aldığı bu yazı gazetemizde üç bölüm halinde paylaşılacaktır. Ölümsüzlüğünün 25. yılında komünist önder öğretmeye devam ediyor.

KİMYASAL ŞANLI DİRENİŞİ KIRAMAYACAK

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı Şebnem Korur Fincancı TC'nin Zap, Avaşın ve Metîna'da devam eden operasyonunda kimyasal silah kullandığı iddialarıyla ilgili bir hekim olarak "ön değerlendirme" yapmış ve kimyasal silaha maruz kalan gerillaların görüntülerinin kimyasal silah iddialarını güçlendirdiğini belirtmişti. TC'nin de bağlı kalmak zorunda olduğu Cenevre Sözleşmesi'ne dikkat çekerek "araştırılsın" demişti. Fincancı bu açıklamalarının ardından tutuklandı. İnsan hakları savunucusu ve demokrat bir hekim olan Fincancı, üç maymunu oynayan muhaliflere rağmen gereğini yapmıştır. "Rağmen" diyoruz; çünkü Fincancı yaratılan pasifist mücadele iklimine kapılmayı reddedip "silahlı mücadele yürütenlere karşı her yol mubahtır" anlayışına da karşı koymuş oldu.

TC'nin silahlı mücadele yürüten güçlere yönelik kimyasal silah kullanımı ilk değildir. Olanak ve deneyimlerle belirlenebilen ilk kimyasal silah kullanımı 1999 yılında yaşanmıştır. Şırnak'ın Bilika köyünde gerilla güçlerine yönelik kullanılan kimyasal, 20 savaşçının şehit düşmesine neden oldu. Ardından silahlı mücadelenin gelişimine, TC'nin savaşta tıkanmasına bağlı olarak dönem dönem bu yönetime başvuruldu. 1 yıldır özellikle de son 7 aydır da bu silahların kullanımı hiç olmadığı kadar arttı.

2021 yılında TC'nin yine aynı bölgede başlattığı operasyonda 5 farklı kimyasal gaz kullanımı tespit edildi. Halk Savunma Merkezi'nden yapılan açıklamada bu kimyasalların niteliğine dair belirlemeler bulunuyor. "Tabun" gazı insanın sinir hücrelerini dondurarak hareketsiz kalmasına neden oluyor ve ölümlü sonuçlanıyor. İnsanı boğan "Green Cross" gazı. İnsanı ve temas ettiği yeri yakan, kurutan "Sülfür Mustant" adı verilen gaz. Halsiz düşüren, hafıza kaybına neden olan, bayıltan ve dönemsel felç geçirten farklı bir gaz. Bir de eylemlerde polis de

başvurduğu herkesçe bilinen biber gazı da savaş bölgelerinde kullanılıyor. Bu kimyasal silahların süregelen savaşta halen kullanıldığını biliyoruz. Ayrıca termobarik silahlar da kullanılmaktadır. Zap'ta savaş tünellerinde bulunan bir gerillanın yaşadıklarından aktaralım: "Biber gazı kullanımından sonra düşman bu sefer de yanık lastik kokulu bir gaz kullandı. Zaten düşman kimyasal ile saldırdığında biz de hemen eylem yapıyorduk. Daha sonra tadı tatlı ve kokusuz bir gaz kullandı. Bu kimyasal silahın da etkileri çok fazlaydı, başımız ağrıyordu, nabzımız çok hızlı artıyordu, baygın bir hale geliyorduk. Ayağa kalkmaya çalıştığımızda düşecek gibi oluyorduk. Tabii hemen tedbirimizi aldık. Yine sarı renkli bir kimyasal gaz kullandılar. Vücutta yara yapan, başı, mideyi ağrıtan ve nabzı yükselten bir gazdı. Çok etkili bir kimyasaldı. Kolumuzu kaldıramıyorduk. Üzerimizde kıyafetler olmasına rağmen sırtımızda, karnımızda ve parmaklarımızda yaralar oluşmuştu." diyor Zîlan Avrîn. TC'nin savaşı kendi lehine çevirmek için tünellere yöneldiği ve imha etmeye çalıştığını biliyoruz. Bu yönelimle bir günde yirmi dört kez kimyasal silaha-yine aynı gerilladan aktarımla başvurdu.

BİR YANDA İHANET BİR YANDA SAHIPLENİŞ

HPG ve YJA STAR güçleri TC'nin savaşta teknolojik üstünlüğünü savaş tünelleriyle ve savaşçı gücüyle etkisizleştirmiştir. Gerillanın yeni taktik hamleleriyle başa çıkamayan TC, savaşta konumlanışını bu yöntemle belirlemeye çalışmaktadır. TC ordusu envanterinde bulunan ve bulunmayan her türlü silaha başvurmaktadır. Bölgede kurmak istediği üstünlük için iş birliğine ihtiyaç duyan TC, KDP ile "samimiyetini" geliştirmiştir. KDP gerillaya yollanan gaz maskelerine el koyarak üstelik bunun görüntülerini servis etmiştir. Gerillanın "boğulmasında" pay sahibi olmuştur. TC or-

dusunun üs kurmasında da yardımcı olan KDP, üs bölgelerinin "yol" ve "temizliğinden" sorumlu olmuştur. 112. sayımızda çıkan "KDP Kime İhanet Ediyor?" başlıklı yazımızda KDP'nin sınıf karakteri gereği TC ile iş birliği kurmakta ve Irak Kürdistanı'ndaki egemenliğine tehdit olarak gördüğü her şeye saldırmakta beis görmeyeceğini söylemiştik. Fakat KDP ulusal kimliği açısından ihanetin sancak taşıyanı konumundadır. Burada KDP için belirleyici olan kendi sınıf çıkarları olmuştur, olacaktır.

TC kimyasal silahı sistematik olarak kullanıyor. Peki neden şimdi bu denli gündem oldu? Gündem olması olumludur, bir bakıma yüzünü savaşan güçlere dönmektir. Mersin'de polisevine yönelik gerçekleştirilen fedai eyleminin de çağrısı budur. "Savaş sürüyor, bakın!" demektir. Halkın gündemine kendini dayatmıştır; çünkü dayatmak zorundadır. Gerilla savaşı nihayetinde halka dayanmaktadır. Bu bağlamıyla halkın gündemini meşgul etmesi, sahiplenilmesi de önüne koyduğu hedeflerden olmalıdır.

Kimyasala maruz kalan iki savaşçının görüntüleri yayımlandı. Savaşçıların görüntüleri büyük tepkilere yol açtı. Kimyasal silahın kullanıldığı bir sır değildi; fakat bu görüntüler insanın yüzüne tokat gibi çarpan bir gerçeklikti. Bu gerçeği görmemek ise var olan savaşı görmemek anlamına gelecektir. Son 1 yıl içinde aynı bölgede yüzlerce kez kimyasal silah kullanıldı. Halkın gündemine girdiği anda her koldan saldırılar başladı. Zaten TC NATO ordusu olarak emperyalistlerin desteğini arkasına aldığı için işlediği "savaş suçlarının" üstünü örtebileceğine inanmakta ve süregelen sessizlik bozulmasını diye özel olarak çabalamaktadır. Kendi cephesinden de sessizliğin bozulacağı korkusu TC'yi kayıplarını sahiplenmemeye, cenazelerini yakmaya, şişirilmiş "bilançolar" açıklamaya itmiştir. Bu sayede aynı zamanda savaşın psikolojik üstünlüğünü sağlayabileceğini düşünmektedir. Faşist devlet bürokratları, bunların kalemşorları aracılığıyla "yalanlamalarını" hızlandırdı ve bu saldırıların bir ayağını da Fincancı'nın tutuklanması oluşturdu. Fincancı'nın tutuklanmasıyla korku iklimini büyütmeyi hedefleyen faşist devlet umduğunu bulamadı. Silopi'de yürüyen binler, İstanbul'dan çıkarılan ses dalga dalga yayılmaya devam ediyor. Avrupa'nın birçok noktasında da eylemler sürüyor. Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü'nü (OPCW) görevini yapmaya çağırılanlar aynı zamanda NATO ve AB'nin bu saldırılara onay verdiğini söylemektedir. 193 ülkenin onayıyla kurulan OPCW'de

zaten NATO ve AB'nin egemenliği vardır. Örgütün teşhiri bakımından protestolar önemlidir; fakat bir adım atılacağını ummak "safalık" olacaktır. Ayrıca Nükleer Savaşın Önlenmesi için Uluslararası Hekimler (IPPNW) Irak Kürdistanı'nda kimyasal silah kullanımına ilişkin bir rapor hazırladı. Bu raporda "Kimyasal Silahlar Sözleşmesinin ihlallerine ilişkin bazı dolaylı kanıtlar bulunduğu" belirtildi. Almanya Sol Parti (Die Linke) Milletvekili Gökay Akbulut, kimyasal silah kullanımının incelenmesi için OPCW'ya başvurdu. Fakat operasyon bölgesi "ülke" olmadığı için bu başvuru dikkate alınmadı!

HANGİ "İNSAN"IN HAKLARI?

Almanya'nın muhalif partisi vekilinin başvurusu bir kenarda dursun, ülkemizin en gözde "insan hakkı savunucuları" cılız bir ses dahi çıkarmıyor. Öyle ki TC'nin kendi askerine yaptığı işkence (cenaze yakma) bile onların "politikalarının" kapsamında değil. Herkesi kucaklama hevesinde olanların, insanı insan olduğu için savunuların(!) "insanlık dışı" saldırılarla ilgilenmemesine şaşırıyoruz; çünkü onlar gerillayı insan olarak görmeyen "hak savunucuları." Bu nedenle Fincancı'nın karşı koyuşunun anlamını görmek, demokrat niteliğini sahiplenmek ve savunmak önemlidir. Fincancı'nın tutuklanmasına itiraz ederken "Kimyasal kullanıldı demedi, araştırılsın dedi" demek samimi değildir. Nitekim Fincancı zaten demokrat bir hekim olarak yapması gerekeni yapmıştır. Bunu eğip bükmek onun duruşunu da reddetmektir. Onun yaptığını yapmayan, hiç yapmamış olanların onu kendi "küme"sine çekme gayreti de faydacılık, yani bilindik adıyla oportünizmdir. İnsan hakkı savunuculuğunu kimi sınırlar içine sıkıştırmak; ama aynı zamanda hümanizm çığırkanlığı yapmak tam da liberallere yakışacak bir duruştur.

HPG ve YJA STAR gerillalarının Zap, Avaşın ve Metîna'da direnişi sürüyor. Türkiye'de de savaş gerillaya yönelik imha saldırılarına rağmen sürüyor. Egemenlerin teknolojik üstünlüğünün üstesinden gelme yolları öğrenilecek, geliştirilecektir. Savaşın diyalektiği savaşta ısrar edenlere bunu dayatmaktadır. Faşist diktatörlüğün "bitirdik" nidaları gerillanın silahından çıkan her kurşunla, her sahiplenişle boşlukta süzülen seslere dönüşmektedir. Bu savaş görenlere ve görmeyenlere rağmen de sürecektir. Gerillaya yönelik saldırıları görmek savaşın olduğunu ve olacağını bilmek anlamına gelir. Bu gerçekliğe göre konumlanma gündemi de dünya halklarının, demokratların, devrimcilerin, komünistlerin önündedir.

İSYAN VE İRAN KÜRDİSTANI'NA ETKİLERİ

İran'da Mahsa Jına Eminî'nin ahlak polisleri tarafından katledilmesi üzerine başlayan isyan dalgası 50 günü aşkın bir süredir devam ediyor. Rejimin gözaltı, katliam, tutuklama ve işkencelerine rağmen halk sokakları terk etmiyor. İkinci ayına yaklaşan isyanda üç yüzden fazla kişi katledildi. Buna karşın halk ilk günkü kararlı direnişini sürdürüyor. Belucistan'tan, Tebrize, Rohhilat'tan Huziztan'a isyan dalga dalga yayılıyor. İran nezdindeki derin etnik ayrımlar eylemleri bölemedi, çeşitli milliyetlerden İran halkı ortak öfkelerini sokaklara taşımasını bildi. Belucilerin "Kürtlerin yanında-yız" sözlerine "Azerbaycan ayakta, Kürdistan'ın yanında" sloganları eşlik ediyor.

İsyan dalgası tüm İran'da devam etmesine rağmen İran Kürdistanı'ndaki eylemlerde zaman zaman devlet binaları ele geçiriliyor. Birçok kentte yönetimin halka geçtiğine dair haberler sıkça karşımıza çıkıyor. Bu anlamıyla Kürt örgütlerinin önemli bir kısmı süreci "devrim" olarak tanımlıyor. İran'daki eylemlerde isyanın önemli bir merkezini oluşturması bakımından özel olarak Rohhilat cephesindeki tabloyu aktarmak yararlı olacaktır.

KATALİZÖR İRAN KÜRDİSTANI

İran'daki isyanın Kürtlerle özdeşleşmiş olması İran Kürdistanı'nı özel bir konuma getiriyor. Kuşkusuz bunun belli başlı nedenleri var. İsyana ateşleyen Jına Eminî'nin Saqezli bir Kürt olması, tüm isyan eden bölgelerde Kürt ulusal mücadelesiyle özdeşleşen "Jin, Jıyan, Azadî" sloganının eylemlerde benimsenmesi önemli nedenler arasındayken belki de en önemli yan, İran Kürdistanı'nın Mahabat'tan bugüne bağımsızlık için sürdürdüğü mücadeleye hafızası ve birikimidir. 1946'da kurulan ve kısa bir süre sonra Şah rejimi tarafından varlığına son verilen Mahabat Cumhuriyeti'nden bugüne İran Kürdistanı'ndaki halkın ulusal bağımsızlık özlendikleri hiç dinmedi. Bu özlendikleri serhildanlara esin kaynağı olurken bu temelde örgütlenen politik yapılarla rejime karşı kesintili de olsa uzun soluklu bir silahlı mücadelenin de varlığı söz konusudur. Bu örgütsel varlığı ve Kürtlerin ulusal kolektif haklar mücadelesini tehdit ola-

rak gördüğünü rejim bizzat İçişleri Bakanı'nın ağzından açıkladı. "Bu isyan, sabıkası berbat ayrılıkçı KOMALA, İKDP ve PJAK örgütlerince tertip edilmiştir" sözleriyle hedefe Kürt örgütlerini koydu. Bu açıklamanın yanı sıra İran, eylemlerin en şiddetli döneminde Irak Kürdistanı'nda bulunan İKDP, PAK ve KOMALA üsleri 72 balistik füze ve onlarca SİHA ile vurdu. 42 nokta hedef alındı. Birçok savaşçı ve silahsız halktan 16 kişi hayatını kaybetti. Irak Kürdistanı özerk yönetimi Tahran'a çağrılarak bu örgütlerin sınırlardan uzaklaştırılıp Süleymaniye'de bir kampta toplanması istendi. Kuşkusuz bu operasyon, eylemler silahlı bir direnişe evrilmeden verilen önemli bir mesaj olarak kayıtlara geçti.

SİYASİ GÜÇLERİN PARÇALI DURUMU

Mahabat Cumhuriyeti sonrası kuru-

lan İKDP (İran Kürdistan Demokrat Partisi) kendini bu sürecin ve İran'daki ulusal mücadelenin biricik gücü ilan etmişti. 1969'da kurulan KOMALA daha sol ve sosyalist söylemlerle İKDP'ye alternatif olarak örgütlenerek çalışmalarına başladı. 1979'da İran'da yaşanan devrim Kürtler için önemli bir dönüm noktası oldu. O döneme kadar Şah rejimine karşı gerilla savaşını sürdüren Kürt güçlerini yeni rejimden de ulusal haklarını istedikleri. Bu taleplere karşı Humeyni gerici Kürt ağalarıyla iş birliği yaparak isyanı bir kez daha bastırdı.

İKDP, KOMALA, PAK ve PJAK'ın rejime yönelik istikrarlı bir silahlı mücadele pratiği yok. İKDP, 1996 yılında Irak'ın kuzeyi Kürtler'in denetimine girince silahlı mücadeleyi, "Irak Kürtlerinin zarar görmemesi" adına bıraktığını söyledi. C. Talabani ve M. Barzani tarafından bölgeye davet edilen İKDP,

silahlı gücünü alarak Irak Kürt bölgesine yerleşti. PJAK Rojava'da yaşanan gelişmeler sonrası İran'a dönük uzun bir eylemsizlik dönemine geçti. KOMALA ve PAK için de benzer bir süreç söz konusu.

İKDP, KOMALA, PAK ve PJAK ulusal meselede benimsedikleri "çözüm" anlayışları üzerinden birbirinden programatik olarak da ayrışıyorlar. KOMALA bundan bağımsız kendi içerisinde de 6 parçaya bölünmüş durumda. Bu bağlamda İran Kürdistanı, yaşanan isyanın merkezi olmasına karşın sürece önderlik edecek güçlü bir politik yapıdan yoksun. Bu yapılar eylemleri başından sonuna kadar desteklediklerini açıklasa da isyan nezdinde somut talepler koyabilmiş değiller. PJAK İKDP, KOMALA ve PAK'tan ayrı olarak bir deklarasyon

dair "ulusal kongre" önerisiyle diğer Kürt örgütlerine çağrı yapıldı. Son olarak PJAK tüm Kürdistanı güçlerin alacağı yeni bir karara dek Mahabad Cumhuriyeti'nin bayrağını ulusal bayrak ilan etti.

SİLİKLEŞEN ULUSAL TALEPLER

İKDP, KOMALA ve PAK'ın isyana ilişkin ulusal talepleri içeren somut politik tutumu olmasa da basına yansıyan demeçlerden bu yapıların ulusal meseleye yaklaşımda sorunlu bir anlayışa sahip oldukları açık. İran Kürdistanı'nda isyanın silahlı bir mücadeleye evrilmesi beklentisi ve öngörüsü varken İKDP lideri Mustafa Hicri, Kürtlere şiddetten uzak durmaları ve gösterilerin barışçıl olarak sürdürülmesi çağrısı yaptı. Benzer bir çağrı Kürdistan Komünist Partisi Örgütü (Komele) Üyesi Kani Kerempur'dan geldi.

Kani Kerempur "İran rejim güçlerinin halka yönelik bir katliam gerçekleştirmemesi için herhangi bir gerekçe oluşturmaması konusunda uzlaşmıştır" ifadeleriyle silahlı süreci dışladıklarını açıkça ifade ediyor. İsyana katılan silahsız halka karşı silah kullanarak katliamlar yapan rejime karşı meşru savunmayı bile reddeden bir anlayış söz konusu. Kuşkusuz bunda İran'ın 24 Eylül'de kamplara yaptığı bombardımanın rolü büyük.

PJAK'ın deklarasyonunda ise ulusal meselenin

devrimci çözümünü içeren Özgürce Ayrılma Hakkı reddedilip bunun yerine özerklik talebi dile getirilmiştir. Özgürce ayrılma hakkını garantiye almayan, sözde demokratik çözümlere vurgu yapan programda talepler sıralanırken bunun nasıl gerçekleştirileceğine dair vurgular yok. Bu durum da isyana duran halkın önderlik sorununu ortadan kaldırmadığı gibi Kürt halkının taleplerine dair de muğlak ifadeler içeriyor.

İsyana duran çeşitli inanç ve milliyetlerden İran halkının en büyük eksiği kuşkusuz devrimci-komünist bir önderlikten yoksun oluşudur. Hareket halindeki kitlelerin söylemleri yıkıcıdır ve devrimci nüveler barındırmaktadır. Ancak yaşanan önderlik sorunu kitlelerin öfkelerini devrime taşımasına engeldir. İsyanın seyrini ve geleceğini belirleyecek esas düğüm noktası da budur.

yayınlayarak isyana dair görüşlerini dile getirdi. "Partiler, siyasi güçler ve toplum devrimin başarıya ulaşması için devrimi tkayacak tutumlardan uzak durmalı ve bunu açık bir şekilde ifade etmelidir. Devrimin önündeki her engeli aşmak tüm hareketlerin ve güçlerin sorumluluğundadır. Bu nedenle her parti ve güç, topluma programlarını, düşüncelerini ve tutumunu açık bir şekilde açıklamalıdır" ifadeleriyle de diğer güçleri sorumluluk olmaya çağırdı. Kuşkusuz bu çağrı isyana dair daha örgütlü bir tutum almaya dönük bir çağrı olarak değerlendirilebilir.

PJAK'ın "Yeni Devrim Süreci" olarak adlandırdığı sürece dönük deklarasyonunda milliyetçi, mezhepçi ve merkezîyetçi anlayıştan uzak durulması ve "öz yönetim" esasına dayalı bir mücadele yürütülmesi yaklaşımı öne çıkarken aynı zamanda ulusal birliğe

Örgütlenmek

Programın Araştırmacı

Program üzerine sunduğumuz görüşlerin, yaklaşımların canlı bir çalışmaya dönüşmesi gerekmektedir. Amacımız bunu başarmaktır. Bu yazı dizisinin teorik düzlemde bu konuya ilgi oluşturduğunu varsayarak bundan itibaren pratik düzlemde aynı içerikte çalışmalara yoğunlaşabilmeyi öngörüyoruz. Yazı dizimizde içeriğine yer verdiğimiz gibi bir Marksist programı tartışmak devrimi, yani kitlelerin temel sorunlarını, gereksinimlerini, kurtuluş yollarını tartışmak anlamına geldiğine göre böyle bir çalışma bütün alanlarımızın, yoldaşlarımızın temel çalışma konusu niteliğinde olacaktır. Bunun için hem özel bir program üzerinde durmak hem de genel olarak benzer programlar üzerinde çalışmak doğru bir yöntem olacaktır. Böyle bir çalışmanın sistemli olmasının birincil şartı Marksist bir programdan beklentimizin netleşmesidir. Bu beklenti net oldukça tartışmaların seyri hem güçlü hem de sistemli olur.

BEKLENTİLERİMİZ SOMUTTUR

Beklentimizin temelinde örgütlenmek vardır. Merkezi ve amaçlı bir örgütlenme. Marksist her programın sınıf mücadelesine dayandığını, işçi sınıfı bakış açısından hareketle oluşturulabileceğini ve bu sınıfın iktidarını amaçladığını özellikle vurguladık. Bu temelde örgütlenmek içinde olduğumuz sömürü sistemlerinin tamamen örgütlü yapılarını alt etmek için de zorunludur. Fakat bundan daha önemlisi bu örgütlenme bir sınıf bilinci yaratmak, bir sınıf tavrı geliştirmek, ideolojik olarak belirlenmiş karakterler olmaktan çıkarak kendi üretiminden, kendi çıkarlarından, kendi varlığından beslenerek “belirleyen karakterler” olmaya yönelmek içeriğindedir. Sıklıkla rastladığımız ve umutsuzluk, karamsarlık üreten yaklaşımlar özellikle bu noktayı atlayan bir niteliğe sahiptirler. Bunlara göre halklar, hatta işçiler sosyalizme uzak oldukları gibi sosyalizme için özelliklerden de yoksundurlar. Dolayısıyla sosyalizm için mücadele günümüzde boşadır! Oysa halklar ve özellikle de işçi sınıfları sömürülmeye, yarattıkları dünya içinde sefaletle mahkûm edilmeye devam edilmektedir. Bu koşulların sömürenler için sürdürülemezliği halkların artan sefaleti kadar nüfuslarının da artmasındandır.

Üretim oldukça gelişen, var olabilen yani sömürebilen bir sistem olarak kapitalizmin sömürülenlerle, esas olarak da işçi sınıfıyla ilişkisi tam da bu nedenle bozulmaya, kırılmaya mahkûmdur. Sefaletin ve nüfusun artması kapitalizmin toplum için bir sistem olmaktan çıkması, artık bir toplumsal sistem olamaması anlamına gelir. Halkları ve özellikle de işçi sınıflarını devrime sürükleyen de esas olarak bu olacaktır. Komünistler bu sürecin dinamiklerini harekete geçiren, deneyimlerini algı seviyesinden bilgi seviyesine çıkararak, bunu başardıkça da yönetme yeteneği kazanan kimselerdir. Bunun somut karşılığı Marksist programlar geliştirmektir. Halkların ve işçi sınıfının da sıradan yaşamları içinde devrim bilincini kazanmaları esas olarak olanaksızdır. Koşullar onları buna itse dahi bir sistemli çalışma ve kurtuluş odaklı bir örgütlenme olmaksızın bu yöne ilerleme nitelik bakımından gerçekçi değildir. Bir programdan beklentimizi belirleyen de bu özelliktir. Örgütlenmek ihtiyacını belirleyen temel özellik budur. Halklara ve özellikle de işçi sınıflarına, içinde eğitildikleri düzene karşı mücadele etmeleri yönünde etkide bulunmak, onlara bu yönde bilinç taşımak için örgütlenmek gerekir... “Boşa” denen mücadele aslında komünistlerin özel mücadelesidir. Bunu boşlamak nihayetinde kendine güvenmemekle ilgilidir. Kitlelere güven duymamak için özde bir neden yoktur ve olamaz da. Sömürüldükleri ve sefaletle sürüklendikleri apaçık ortadayken kitlelerin kurtuluş amacının gerçekçi olmadığını ileri sürmek gözün gördüğünü inkâr etmekten başka bir şey değildir.

Bu nedenle örgütlenme amacını program tartışmasının özü olarak anlamalıyız. Kendimizden başlayarak devrim için kitleleri örgütlemek Marksist bir programın gerçekleştirilmesidir aslında. Bunun alacağı biçimin her ülke, her halk için özel olacağı ortadadır. Bizde bu gerçekleşme halk için demokrasinin ve bağımsızlığın gerçekleşmesidir; ama kendi başına bir demokrasi ve bağımsızlaşma değildir. Bunun işçi sınıfının kurtuluşuna hizmet eden bir gerçekleşme olacağını en başından itibaren görmeli, kavramalı ve hatta duyurmalıyız. Bu sonuç olarak sosyalizm yönündeki demokratikleşmedir...

MÜCADELENİN İKİLİ ÖZELLİĞİ

Program temelindeki mücadelenin sosyalizm yönünde demokratikleşme olduğunu vurguladık. Sosyalizm yönündeki mücadelenin belirleyeni işçi sınıfının öncülüğüdür; çünkü işçi sınıfının genel kurtuluşu sosyalizmle olanaklıdır. Bununla beraber bu mücadelenin başarısı için yürünmesi zorunlu yol feodal kalıntıların ve emperyalizmin ülkedeki varlığını koşullayan şartların ortadan kaldırılması içeren demokratikleşmedir. Bu iki özellikli süreç komünist hareketin başlangıcından itibaren, Mustafa Suphiler döneminde de İbrahim’in komünist çizgiyi yeniden inşa ettiği zamanda da vurgulanmıştır. Komünist hareketin dünya çapında gerilediği yakın zamanda ve bugün hâlâ bu iki özellikli süreç hakkında ciddi derecede bir kafa karışıklığı olduğu, teorik yetersizliklerden beslenen belirsizlikler olduğu açıktır. Program temelindeki mücadele bu yetmezliği aşmak yönünde bir çalışma içermektedir. İşçi sınıfında somutlaşan sosyalizm yönündeki mücadelenin demokrasi için mücadeleden koparılması ya da bunlar arasında bir ilişki kurulmaması komünist hareketin yaşam bulmaması ile aynı anlama gelir. Bu anlamda Marksist bir programın temel özelliği bu ilişkiyi içermesi ve bu içeriğin gerçekleşmesi için bir program olmasıdır.

Sosyalizm yönündeki hareketin temel özelliklerinden birini Lenin işçi sınıfının “yalnız” yol alacağı bir hareket olarak tanımlar. Çünkü tüm üretim araçlarından mahrum olan sadece işçi sınıfıdır ve üretim araçlarının toplumsallaştırılması siyaseti sadece onun çıkarlarıyla uyumludur. Her ne kadar kimileri üretim araçlarının toplumsallaştırılmasının üretim bakımından zafiyet anlamına geleceğini söylese de bunun gerçeklikle bir ilgisi yoktur. Nihayetinde toplum için üretim bir gereklilik oldukça toplumsal üretim kolektif biçimlerde ve üstelik daha programlı, planlı ve topluma hizmet amaçlı, bunlarla birlikte bilim ve bilinç geliştikçe doğanın korunmasını da sağlayarak gerçekleştirilebilir. Bireylerin ya da grupların zenginleşmesini içeren üretim modellerinin kuşkusuz üretimin gelişmesine büyük katkıları olmuştur. Kapitalizm her aşamada yenilikleri zorunlu kıldığı için bugüne dek çok yüksek düzeyde tekno-

lojik gelişmelere neden olmuştur. Ne var ki bunun temelinde nihayet toplumun ihtiyaçları bakımından sınırlı ve bilimin sınırsız gelişimiyle tezatlık içeren dar rekabet koşulları, kâr güdüsü olduğu için bu model de eskileri gibi çürümeye, insanlık için yetersiz kalmaya mahkûmdur. Şimdiki koşullar bu yetersizliğin ciddi biçimde baş gösterdiği koşullardır. İşçi sınıfının kurtuluşu ile kapitalizmin nihayet çürümeye yüz tutmuş bu niteliği birbirleriyle tamamen uyumludur ve bundan sadece işçi sınıfı tam olarak faydalanabilir. Diğer tüm sınıflar, katmanlar bu çürümeden fayda değil zarar gören kesimlerdir. Bunlardan küçük burjuva kesimleri ve bir ölçüde emperyalizm altında ezilen milli burjuva kesimleri ayırabiliriz. Bunlar da nihayetinde söz konusu çürümeden hoşnut olamazlar; ne var ki bu çürüme bir gerçeklik olduğu sürece ve bu onlara gösterildikçe işçi sınıfının otoritesine boyun eğebilirler ve onun kurtuluş için mücadelesine “kendilerini inkâr ederek” katılabilirler. Bunun işçi sınıfının güçlü ideolojik hegemonyası altında ve büyük ekonomik hamlelerinde gerçekliğe dönüştüğünü Sovyet ve Çin Halk Cumhuriyeti’nde gördük. Aksi koşullarda ise bu “inkârın terse döndüğü”nü de gördük tabii ki; fakat bu bize sadece işçi sınıfı hegemonyasının, diktatörlüğünün büyük ve vazgeçilmez önemini gösterir.

KOŞULLARI KÜÇÜMSEMEK HASTASINA DÜŞMEYELİM

Demokratikleşmenin sosyalizm yönündeki hareketin bir aşaması olduğunu özellikle belirtiyoruz. Feodalizm ve emperyalizm koşullarını küçümseyen çok sayıda yaklaşımın bu aşamayı küçümstediklerini biliyoruz. Oysa bu aşama sadece ekonomik şartların zaruri bir neticesi değildir; bu temel olmakla birlikte demokratikleşme aşaması işçi sınıfının yalnız yürümeyeceği bir yol olmakla da önemlidir. Bizimki gibi ülkelerde çeşitli köylü kesimlerinin, milli veya orta burjuvazinin, daha yakın olmalarıyla küçük burjuva tüm kesimlerin bu demokratikleşme sürecinin unsurları olduğunu, böylece işçi sınıfının demokratikleşme yolundaki mücadelesinin “doğal” müttefikleri olduğunu, ancak bu toplumsal kesimlerle yolun tamamlanabileceğini bilmek bir zo-

Öğrenmektir

-Uygulayıcıları Olalım

runluluktur.

Bu iki özelliğin aynı sürecin özellikleri olması birçok netameli konuyu gündeme getirmektedir. Birliğin zorunluluğu ile nihai zaferin bu birliğin çıkarlarıyla uyuşmaması bir handicap gibidir. İkisi arasındaki ilişkinin çözümlenmesi bu nedenle olmazsa olmazdır. Sekterizmin, dogmatizmin alt edilebileceği alanlardan en önemlisi denebilecek kadar önemli bu alan siyasetin doğru kavranmasının da en mümkün olduğu alandır. Programın esas olarak bu alanı aydınlatmakla ilgili olduğunu söylemeliyiz. Komünist hareket nihai hedefin başarısına koşullu olarak bu alanda tanımlanan çalışmaların toplamıdır. Dolayısıyla komünist hareket işçi sınıfının hareketi olmakla birlikte ya da işçi sınıfının politik temsiliyeti olmakla birlikte köylülerin, milli karakterdeki orta burjuvazinin, küçük burjuvaların da hareketini kapsayan bir çalışmalar bütünü olarak kabul edilmelidir. Feodalizme ve emperyalizme karşı düşmanlık içeren her sınıf hareketi, her politik tutum, her eylem demokratikleşmenin bir parçası olarak komünist hareketin yanında yer alacağı hareket, tutum veya eylem olur. Burada benzer tavra sahip yaklaşımlarla komünist hareketin farkı nihai hedefidir. Sosyalizm yönündeki hareketin bu aşamayı içermesi komünist hareketin kapsayıcılığını ifade eder. Bununla birlikte kapsanan hareketlerin "burjuva karakterli" özellikleri bu kapsayıcılığı reddeder. Bu reddişin ömrü feodal ve emperyalist yapıların dayatmalarına kadardır. Bu yapılar katı cenderelere sahiptir ve onlarla baş etmesi olanaksız saydığımız "burjuva" kesimler komünist hareketin kapsayıcılığına boyun eğmek durumunda kalırlar. Çünkü kurtuluş sosyalizm yönünde olsa bile onlar için de bu yoldadır.

Programın bu ikili özelliğinin aynı zamanda onun güçlü özelliği olduğunu söylemeliyiz. Kapitalizmin güçlü ve gelişkin olduğu ülkelerde şartlar ne derecede sosyalizm yönünde ilerlemiş olsa da demokrasi koşullarının emperyalizmle beraber sömürünün artmasına koşut Lenin'in aristokratlaşmış işçiler olarak tanımladığı kesimlerle birleşmesinden ötürü komünist hareket daha derin problemlerle karşı karşıyadır. Bu problemlerin emperyalizmle

bağlı olması ve emperyalizmin zayıf karnının yarı sömürgeler olması bizimki gibi ülkelerdeki demokratikleşme hareketinin güçlü özelliğinin bir parçası olduğunu söylemeliyiz. Yıkılması gereken tüm dünyada esas olarak emperyalizmdir ve onun en zayıf noktaları yarı sömürgelerdir. Bu düşmanın yarattığı dostların birliğinin muktedir olduğu nihai sürecin sosyalizm olması söz konusu özelliğın komünistler bakımından değerini ortaya çıkarır.

Komünist hareketin bizimki gibi ülkelerdeki bu kapsayıcı özelliğini pek anlamayan, onu bu görevden ve sorumluluktan azade kılan yaklaşımların sonuç olarak sekter ve dogmatik olduğunu söylemeliyiz.

Sekterizm ve dogmatizm kendini sadece "dostlara yaklaşımlar"da göstermez; bununla birlikte biz bu hastalıkları kendi kavrayışımızda, kendi eylemimizde görürüz. Bunun temel nedeni sekter ve dogmatik tutumların esas olarak komünist harekete zarar vermesidir. Nihai hedefi bilen, kavrayan, gerçekleştirecek olan komünist hareket olduğuna göre sekterizmin ve dogmatizmin onun doğasına aykırı olduğunu anlamak zor olmasa gerek. Bir oportünistin oportünizmden zarar gördüğünü ileri sürmek ne kadar anlamsızsa sekterizmi burjuva hareketlerde tanımlayıp ona yakıştırmamak da aynı derecede anlamsızdır. Oysa komünist hareket için bunun tam tersini söylemeliyiz.

Program üzerine yapacağımız çalışmalarda bu özel soruna dikkat göstermek ve demokrasi mücadelesinin kapsayıcı özelliğini en geniş ve somut biçimlerde hayata geçirmek için söz konusu ayrıntıyı hem deneyimlerde hem de somut araştırmalarda tanımlamak ve tartışmak gerekir. Hareketi olgun ve her demokrasi mücadelesine dokunan bir niteliğe taşıyacak olanın bu tutum olduğunu bilmemiz gerekir...

KOMÜNİST HAREKETİN DENEYİMLERİ İŞİĞİMİZDİR

Kılavuzunu doğru kavrayan ve ona tabi olan bir hareket olmadıkça bütünlüklü ve güçlü sonuçlar yaratmak olanaksızdır dediğimizde programın bu iki özelliğine uygun bir hareket, dolayısıyla bir önderliği konu ediyoruz. Buna dikkat çekmemizdeki

neden bir dağınıklığın, bir ölçüde merkeziyetsizliğin hüküm sürüyor olmasıdır. Çoğumuz içinde olduğumuz koşulların zorunluluklarını ve zorluklarını hafife almaktadır. Yetkinleşmek, merkezileşmek, bir bütün olarak hareket edebilmek önündeki engelleri dar alandaki tartışmalara sıkıştırmak bugünün en büyük yanlışlarından biridir. Devrimci yönde hareket etmek için belirli bir kılavuza sahip olmak, objektif ölçütler kullanmak, değerli olduğunu her geçen gün daha da hissetmekte olduğumuz zamanı en iyi biçimde kullanmak önemlidir.

Bu yazı dizimizin başına dönersek içimizdeki birçok özel ve yoğun soruna değindiğimiz hatırlanabilir. Dağınıklığın ve bozguncu tutumların süreçlerimize çok zarar verdiğini ifade ettik. Programın bu sorunlara karşı güçlü bir silah olduğunu, bununla birlikte onu kullanabilmek gerektiğini de hatırlatmalıyız.

Örnek programları ve devrim pratiklerini bu bakımdan incelemek gerektiğini söylüyoruz. Deneyim incelemeleri Marksist bir hareket için özellikle gerekli ve özellikle doğru bir öğrenme biçimidir. Çünkü Marksist hareket aynı sınıfın, bu sınıfın aynı özelliklerinin aynı amaç doğrultusundaki hareketidir. İşçi sınıfının geleceği aynı yolda örülmektedir. Dolayısıyla her birinin öğretisi diğerinin ışığıdır. Ne kadar benzer program üzerinde durursak, ne kadar benzer program çalışması hakkında inceleme yaparsak o kadar kendi birliğimizin temelini atmış oluruz. O kadar deneyim içermiş oluruz. Yolun o kadar aydınlandığını görürüz.

Önümüzdeki süreç her bakımdan deneyim kazanabileceğimiz, yetkinleşebileceğimiz, zayıflıklarımızı alt edebileceğimiz çalışmalarla dolmalıdır. Devrimi tartışmanın, öne sürmenin, bir program temelinde öğrenmenin, örgütlemenin ve somutlaştırmanın çalışmalarına yoğunlaşacağımız bu süreçte yukarıda değindiğimiz ikili özellikle sıklıkla karşılaşacağız ve bu özelliği güçlü bir biçimde kavrayacak koşullar yarattığımızda sekterizmin ve dogmatizmin türlü biçimleriyle karşılaşarak onlarla nesnel biçimlerde mücadele etmeyi öğreneceğiz.

Şu gerçekliğin altını çizmemiz gere-

kir: Komünist hareketin dostları çok geniştir ve düşmanları çok azdır. Komünist hareketin güçsüz olmasının nedeni ne dostlarıdır ne de objektif şartlardır. Onun zayıflığı tek merkezli davranmaktaki başarısızlığı, açık ve anlaşılır bir program temelinde birliğini pekiştirememesi, teorik donanımını bu program temelinde geliştirememesi, deneyimlenmiş sosyalizm yönündeki devrimci harekete yaslanmakta görece ürkek davranması, dağınıklığa savuran hatalı örgütlenmelerle bu deneyimlerden hareketle karşı koyamamasıdır. Şimdi önümüzdeki görevin derinliğini ve sağlayacağı olanakları bilerek emperyalizm aleyhine ilerleyen zamandan onu sınıfın lehine kullanmak üzere yoğun biçimde faydalanma zamanıdır. Zaman değerlidir ve onu daha değerli kılacak olan devrimci eylemdir. Devrimci eylemleri tanımlama, bu eylemler için görevler alma ve harekete geçme zamanıdır...

BİTİRİRKEN...

Programa yönelik genel yorumumuzu ve yaklaşımımızı bu alandaki çalışmaların seyrini güçlendirmek amacıyla kaleme aldığımız dizinin sonuna geldik. Elbette böylece bu çalışma sonuçlanmış olmayacaktır. Bunun bir tür başlangıç olduğunu ifade etmeliyiz. Marksist bir programın asıl başarısı onun tartışılmasıyla, hayata geçirilmesi sürecindeki gelişmesiyle açıklanabilir. O halde bu çalışma hakkında yazmaya, öğrenmeye devam edeceğiz demektir. Herhangi bir maddesi üzerinde durmak gerektiğinde bunu yapacağız, üzerinde gelişme sağlayacağı durumda değerlendirmeleri konu edeceğiz, somutlaştığı durumlarda da bunlardan neler öğrendiğimizi ve öğrenebileceğimizi ele alacağız. Güçlü bir hareketin tartışmalarını doğru biçimlerde yapabilmesiyle, karamsarlık, gerileme süreçlerinde teoriye dönme başarısıyla, eylemleri hakkında özeleştirel davranma yeteneğiyle doğrudan ilgili olduğunu biliyoruz. Bildiğimiz bu gerçeği hayata geçirmek için kılavuzumuzu elde bayraklaştırarak ilerleyelim. Araştırmacı uygulayıcılar olduğumuzda hareketin nasıl canlandığını ve her türden karamsarlığın, gerilemenin alt edilebildiğini göreceğiz...

III. DÜNYA KADIN KONFERANSI TUNUS'TA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

40 ülkeden 90 delegenin ve 450 kadın katılımcının katıldığı Dünya Kadın Konferansı'nın üçüncüsü 4-9 Eylül tarihleri arasında Tunus'ta gerçekleşti. 4 Eylül günü, Devrim Meydanı'nda 500 kadının katıldığı bir yürüyüşle başlayan konferansta birçok konuda tartışmalar yürütüldü. Çok sayıda ülkeden gelen kadın örgütlerinin deneyimlerini tartıştıkları atölyelerle başlayan konferans, iki günlük Genel Kurul ve kapanış oturumuyla sonlandırıldı.

Konferansa katılmamış olsak da ki bu esas olarak kendi eksikliklerimizin bir ürünüdür, bu türden çalışmalar bizim için önemlidir ve öne çıkardığı sonuçları ve içerdiği tartışmaları incelemek, dolayısıyla geliştirdiği tartışmalara etkin şekilde katılmak sorumluluklarımız arasındadır. Ancak örgütleyici kurumlar konferansı örgütlenme anlayışına, konferansın esas olarak hangi sınıflardan kadınları temsil ettiğine dair sınırlı bir veri sunduğu için konferansın içeriği ve sınıfsal karakteri özgülünde henüz değerlendirme yapamıyoruz. Ancak önümüzdeki süreçte konferansa dair daha derinlikli bir tartışma yürütmeyi hedefliyoruz.

Birçok haber sitesinde "III. Dünya Kadın Konferansı" olarak isimlendirilen bu konferansın bazı kadın örgütlerinin haber sitelerinde "Tabandan Kadınlar III. Dünya Kadın Konferansı" olarak isimlendirilmesi ve üzerinden daha bir ay geçmeden aynı örgütleyici kurumların Berlin'de II. Uluslararası Kadın Konferansı'na da önderlik etmeleri konferansın tartışmaya muhtaç yanları olduğunu göstermektedir. Örneğin bu iki konferans arasındaki farkın ne olduğu sorusu akla gelen ilk sorulardan biridir! İsminden katılımcılarına, içeriğinden hangi anlayışları temsil ettiğine kadar bu konferansı birçok yönden değerlendirmeye ihtiyaç duymamızın temel nedeni ise kadınların gerçek kurtuluşlarının yol ve yöntemlerinin komünist bir çizgide ele alınması gerektiğine inanmamızdan ileri gelmektedir. Konferansı bu bağlamda inceliyor ve değerlendirmeye çalışıyoruz.

Birincisi 2011 yılında, dört kıtadan 43 ülke delege ve 3500 kadının katıldığı bir yürüyüşle başlamış olan kadın konferansı Venezuela'nın Karakas kentinde yapılmıştı. O dönem çok büyük bir katılımı örgütlediği değerlendirilen konferans geniş bir kesim tarafından büyük bir coşkuyla karşılanmış, çok önemli ve değerli olduğu belirlenmişti. I. Konferans'ta "5 yılda bir konferans yapma" kararı alan kadınlar bu yıl üçüncüsünü Tunus'ta gerçekleştirmiş oldular. II. Konferans ise 2016 yılında 13-18 Mart tarihleri arasında, 48 ülkeden delegenin ve 1300 kadının katılımıyla Nepal'in

Karamadu kentinde yapılmıştı. Bu konferansa damga vuran; Kürt kadınlar, Rojava'daki direniş ve mücadele olmuştu. II. Konferansta, konferansı temsilen bir heyetin Kürt kadınlarla dayanışma ve öz yönetim direnişine destek amacıyla İran Kürdistanı'na gitmesi kararlaştırılmıştı. II. Konferans'ta "Ekonomik kriz ve kadın", "cinsellik ve kadın vücuduna bakış açısı", "işçi kadınlar ve işçi sınıfında, sendikalarda kadının rolü ve mücadelesi", "kırsal alanda kadının yaşamı ve mücadelesi", "çevreci kadın hareketi ve doğa için mücadele eden kadınlar", "dünyada açlık ve fazla üretim", "yerli halkların kadınları ve ezilmiş kimliğe sahip kadınların ırkçılığa karşı mücadelesi", "genç kadınların yaşamı ve mücadeleye katkıları", "20. yy sosyalist ülkelerde kadın deneyimleri", "savaşlarda özgürlük ve bağımsızlık için mücadele eden kadınlar", "mülteci kadınların durumu" konularında atölye çalışmaları yapılmıştı.

2011 yılından bu yana yapılan Dünya Kadın Konferanslarının dikkat çeken yanı gündemlerinin çok çeşitli olması, esas ve belli başlı gündemlere ve kadınların güncel, acil, temel sorun ve taleplerine odaklanma sorununun yaşandığını bize göstermektedir. Üstelik bu çok çeşitli ve dağınık tartışmaların genişleyerek devam ettiği de görülmektedir.

Diğerlerine oranla III. Konferans, örgütlenmesi bakımından daha da karmaşık bir niteliğe sahip. Bu kadar çok konu başlığının tartışılıyor olması toplumsal kadın sorunlarının çok yönlülüğünden öte kadın hareketinin henüz sistemleşmemiş, dağınık yapısından kaynaklı olmalıdır. İdeolojik sorunların bir yansıması olarak karşımıza çıkan bu durum, feminizmin kadın hareketine damgasını vurduğunu ve bir komünist çizginin bu sürece yön vermekten henüz uzak olduğu gerçeğini de açığa çıkarmaktadır. Tartışma başlıklarına baktığımızda da bu düşünsel karmaşa ve dağınıklık, çeşitlilik görülüyor: Rojava kadınlarının "Kadın Devrimi", Filistinli kadınların "Filistin Halkının Özgürlüğü", Perulu kadınların "Onurumuz İçin Mücadele" ICOR'un "Emperyalist Savaşta Hayır, Özgürlük Mücadelesine Evet" gündemlerini içeren atölyelerin yanı sıra "Kadın Emegi", "Kadına Yönelik Şiddet Biçimleri", "Kadınların Sendikalarda Örgütlülüğü", "Kadının Ev İçi Emegi", "Çevre, Gençlik, Savaş ve Kadın", "Kadın Mücadelesinde Yeni Perspektifler" başlıklı tartışmaları içeren atölyelerin; bunun dışında daha farklı başlıklarda örgütlenen çalıştayların, genel kurul ve kapanış oturumunda yürütülen tartışmaların ve sonuç bildirisine yansıyanların aydınlattığı gerçek bunu göstermektedir. Diğer yandan bu gündemlere dair tartışmaların içeriği de bize aynı gerçeği göstermektedir.

Tüm kıtalarda süren mücadelede, göçler sırasında ve savaşlarda yaşamını yitiren kadınlar adına saygı duruşu ile başlayan Genel Kurulun ilk gününde Dünya Koordinasyonu'ndan raporlar ve Kıta Koordinasyonu'nun çalışma raporu okunmuş. İkinci günde ise genç kadın sorunlarının tartışılmasıyla Genel Kurul devam etmiş. Bu tartışmalarda pandemi ve pandeminin kadınlar ve genç kadınlar üzerinde etkisi, pandemide kadınlara dayatılan koşullar, evden eğitim ve pandeminin eğitime etkilerinde cinsiyet eşitsizliğinin biçimleri hakkında genç kadınlar söz almışlardı. Bu tartışmalarla birlikte Genel Kurulda bir genç kadın komisyonunun oluşturulması yönlü görüşler ön plana çıkmış olsa da bir genç kadın koordinasyonunun oluşturulmadığı görülmektedir.

Konferans kararlarında "III. Dünya Savaşı" konusu dikkat çekmektedir. III. Dünya Savaşı'nın bir ihtimal olduğunu düşünenlerle III. Dünya Savaşı'nın 11 Eylül itibarıyla başladığını ve dünyada bugün devam eden savaşların (Suriye, Rusya-Ukrayna) bunun bir parçası olduğu görüşüne sahip olanlar arasında tartışmalar olduğunu anlıyoruz. Karar taslağında "Başlıca savaş taciri ABD'dir" belirlemesinin en hararetli tartışmalara yol açtığı, tek emperyalist güç olarak ABD'nin görülmesine özellikle Latin Amerikalı ve Afrikalı kadınların itiraz ettikleri katılımcı kurumların değerlendirmelerinde yer almıştır. NATO'nun ABD'den bağımsız tutulduğu ve AB emperyalizminin saldırganlığına dair tartışmaların yürütüldüğü bir önerinin kabul edildiği görülmüştür. Bu tartışmalar, konferansın başka konularda olduğu gibi emperyalizmin tahlilinde ve emperyalist devletlerin durumu konusunda çok farklı düşüncüklerini gösteriyor. Takip edebildiğimiz ve konferans tartışmalarının basına yansıyan bölümlerinden görebildiğimiz kadarıyla konferansın neredeyse tüm gündemlerinde çok farklı düşünen, birçok konuda fikir birliğine tam olarak varılamayan bu bağlamda konferansın, konferansı örgütleyen kadın örgütleri ve katılan kadınlar açısından tartışmaya muhtaç yanlar oluşarak sonlandığını görüyoruz. Bu da tartışmalara proleter devrimcilerin etkin şekilde katılmasının yakıcı bir ihtiyaç olduğunu akla getirmektedir.

Konferansın son günündeki kapanış oturumunda tüm atölyelerden çıkan sonuçlar atölye organizatörleri tarafından Genel Kurula sunulmuştur. Genel kurulda sadece delegeler oy kullanma hakkına sahipken kapanış oturumunda tüm katılımcıların oy hakkına sahip olması da dikkat çekicidir. Kapanış oturumunda Filistinli kadınların "tüm politik tutsaklarla, özellikle kadın tutsaklarla dayanışma" üzerine sunduğu önerinin katılımcılar tarafından kabul edilmesi ve

birçok devrimci kadın kurumu tarafından olumlu olarak değerlendirilmesi takdire değerdir.

Bir sonraki konferansa kadar süreci örgütlemek ve koordinasyonu sağlamak amacıyla kıta koordinasyonları, ülke delegeleri arasından kendi koordinatörlerini seçmesi ve konferans dilek ve temenniler bölümünde kadınların dayanışma içerisinde birlikte mücadelesine vurgu yapılması dayanışma içinde mücadeleyi geliştirme iradesini ortaya koymasından olumludur.

"Her savaş kadına karşı savaş mıdır" meselesinden "kadın devrimi" tartışmalarına, "kadına yönelik şiddet" başlığında yürütülen "kadına yönelik şiddetin kökenleri" konusunda açığa çıkan birçok farklı bakış açısına, "istismar ve ihmal" tartışmalarından "cinsiyet seçimi" kavramına, "kadının ev içi emeğinin üretim ilişkileri içindeki yerinden" "ev içi emeğin toplumsallaştırılması tartışmalarına", "ev içi emeğin ücretlendirilmesi tartışmalarından" "seks işçiliği" tartışmalarına ve sonuç bildirisinde yer alan "kadınlar ve kızlar" ayırımından daha başlıca birçok gündeme III. Dünya Kadın Konferansı tartışmak zorunda olduğumuz ideolojik sorumlulukları hatırlatması bakımından önemli bir yerde durmaktadır. "Kadın Devrimi Görevdir" sloganlarının atıldığı yürüyüşten tüm konferansa damgasını vuran haklar, özgürlük ve taleplere nihayetinde konferansın sonuç bildirisine yansıyan perspektiften elimize ulaşan atölye çalışmalarındaki tüm tartışmalara anlaşılan çok çeşitli, geniş yelpazeli bir konferans örgütlenmiştir; ancak bu çok çeşitlilik içinde net bir sınıfsal perspektife sahip olunmadığı açıkça görülmektedir. Çok çeşitlilik ve geniş yelpazeli birlik bunu daha baştan olanaksız kılmıştır. Daha başlangıçta bu konu tartışmalıdır. Bu da kadın sorununda enternasyonal proletaryanın acil görev ve sorumluluklarına dair bir veri sunmaktadır. Dünyanın dört bir yanında onlarca delegenin katılımıyla bir araya gelen kadınların başta kadın sorunu olmak üzere dünyada yaşanan gelişmeler, kadınların konumu ve görevler ekseninde tartışmalar yürütmesine rağmen esas olarak hangi perspektifte birleştiğini yeteri kadar açamamış olması uluslararası kadın hareketinin niteliğine ışık tutmaktadır ve bu nitelik sorununda devrimcilerin nasıl rol aldığı tartışma konularımız arasında yer almaktadır.

Tüm bu tartışmalı başlıklarına ve niteliğine rağmen kadın konferansı önemli bir yerde durmaktadır. Konferans kadın sorunun kavranışındaki nitelik problemlerine, ideolojik yetmezliklere, kadın hareketine hâkim olan anlayışlara ve görevlerine dair düşüncelere yol açmasıyla değerlidir. Bu açıdan ayrıca önemlidir. Bu başlıklarda konferansın çeşitli gündemlerini tartışmaya devam edeceğiz.

“Yıkılacak Duvarlar”

Tutsak Partizan Gazel Bulut Kocaeli 1 Nolu F Tipi Hapishanesindeki tutsak HDP eski Eşbaşkanı Figen Yüksekdağ ile bir söyleşi gerçekleştirdi.

Tutsak Partizan Gazel Bulut, gazetemize göndermiş olduğu mektupta Figen Yüksekdağ'ın toplatma kararı verilen “Yıkılacak Duvarlar” kitabı üzerine bir söyleşi gerçekleştirdi. Söyleşide “Yıkılacak Duvarlar” kitabından, İran'da devlet tarafından katledilen Jinâ Emîni protestolarına kadar birçok konuya değiniliyor.

Söyleşinin tamamı şöyle:

Gazel Bulut: Sayın Figen Yüksekdağ daha önce muhabirlik yaptım ama şimdi gazetecilik okurken ilk röportajımı sizin gibi deneyimli bir kadın siyasetçiyle yapmaktan onur duyuyorum.

Figen Yüksekdağ: Ben de 6 yıldan sonra ilk defa bir gazeteciyle yüz yüze röportaj yaptığım için heyecanlıyım, farklı ve güzel bir duygu. Aynı zamanda hayatımda ilk defa az önce havalandırmayı yıkadıktan sonra birisiyle röportaj yapıyorum. Suyu ayağıma döktüğün için biraz geciktik ama sorun değil.

G.B.: Evet biraz öyle oldu.

Şimdi dilerseniz sorulara geçeyim. Yakın bir zamanda şiir kitabınız hakkında toplatma ve imha kararı verildi. Okuduğu şiirden dolayı hapsedilme mağduriyetini yıllarca halka anlatanların iktidarında şiirleriniz hakkında verilen bu kararı nasıl değerlendiriyorsunuz?

F.Y.: Öncelikle AKP iktidarı hiçbir zaman mağdur olmadı. Ama 20 yıl boyunca devasa bir mağduriyet ülkesi yarattı. Okuduğu şiir nedeniyle Erdoğan'ın hapis yattığı doğrudur. Ama onların mahpusluğu da bir ayrıcalıktı. Lüks donanımlı özel hapishanede kısa bir süre geçiren birinin mağduriyet yaşadığına inanmamız beklenemez, kaldı ki 20 yıl boyunca bunu bile dere tepe kullandılar. Biz olsak yattığımız 3-5 ay hapsin en ağır şartlarda yaşatılanını dahi söylemeye utanırdık.

Tabii 20-25 yıl önce şiir okuyanın hapsedilmesi de kabul edilemez ama bu haksızlıktan siyasi rant devşirenlerin bugün bin betelerini yapması hiç kabul edilemez. AKP saray iktidarı

hiçbir zaman burjuva anlamda yüzeysel bir demokrasi zihniyetine ve pratiğine sahip olmadı. Bugün bırakın hak ve özgürlüklerin kırıntısını, açık ve doğrudan faşizm hüküm sürüyor. Kitap yasaklama, imha etme gibi uygulamalar tarih boyunca faşist rejim pratiği olmuştur. İstedikleri kadar sivil yönetimden, seçimden, parlamentodan bahsetsinler eğer bir ülkede hâlâ kitap yakılıyorsa bu kurumlar ateşi tutuşturdukları odun olabilir sadece. Zaten bugün tekçi faşizm gerçeğinde sivil temsili, siyasi mekanizmaların ve yargının, rejime bir kılıf ve gittikçe

görmüyor musunuz? Bir de bu hukuk kimler tarafından uygulanıyor. Memlekette yargıyı “siz yıkın, mahkeme kararı arkadan gelir” diyen bir içişleri bakanı yönetiyor. Bu vaziyette benim kitabım ne yapsın? Önce toplattılar-yaktılar, itirazlara kim bilir kaç yıl sonra cevap verilecek. Zaten Sulh Ceza Mahkemeleri gibi yargı garabetleri sırf bu işler için kuruldu. Talimat mahkemeleridir. Saraydakilerin canını kim ya da ne sıkarsa hiçbir kural-kaide tanımadan tutuklama ve yasak kararı vermek için kuruldu. Asıl olarak benden çok okurlar ceza-

yan çılgılığı bir buçuk ayı geride bıraktı. Dünyanın birçok yerinde İranlı kadınlara destek amaçlı “Jin Jiyan Azadi” sloganları yükseldi. Kadın hareketlerinin geldiği bu boyutu nasıl değerlendiriyorsunuz ve kadınlara bir mesajınız var mı?

F.Y.: İranlı kadınların “Jin Jiyan Azadi” isyanını selamlıyorum. “Kadın, yaşam, özgürlük” çılgılığı bu çağın sesi olmuştur. 21. yüzyılı kadın yüzyılı olarak tanımlamakta haksız değildik. Özellikle Ortadoğu ve Mezopotamya'da Rojava merkezli yükselen kadın

devrimi hareketi koca bir bölgeyi etkilediği kadar, koca bir çağın gelişim yönünü de etkiledi. İran'da yankılanan “Jin Jiyan Azadi” sloganı bir tesadüf değil, kadınlar ve halklar arasındaki mücadele etkileşiminin bir sonucudur. Bu yanı sıra İran kadın isyanı bölgesel ve küresel çapta gelişen yeni bir kadın devrimi dalgasıdır. Aynı zamanda hem Rojava'da hem de İran'da görüldüğü gibi kadınla bütün toplumu özgürleştirme kabiliyetine sahip bir devrimci dalgadır bu. Kadınların devrimci süreçlerdeki öncü rolü tartışmasız bir hakikat olarak bugünü ve yarını şekillendirmektedir.

Bugün sanırım herkesin kendisine söylemesi gereken en önemli şey; “Kadın, Yaşam, Özgürlük” sözlerini eyleme tercüme etmektir, bu nedenle İran'daki kadın isyanını anlamak ve çözümlenmekten çok bu hareketin bir kolu-kanadı olmak daha önemlidir. Bütün kız kardeşlerimizi İran, Ortadoğu, Kürdistan kadın direnişleriyle daha güçlü ve yaygın dayanışmaya ve sahiplenmeye çağırıyorum. İranlı kadınlar için geliştirdiğimiz her hareket birey ve toplumsal güç olarak, her kadının kendi yaşamı ve özgürlüğü için geliştirdiği hareketlerdir.

G.B.: Şüphesiz ki demokrasi ve özgürlük mücadelesi için ve biz kız kardeşleriniz için çok değerli olan bu düşüncelerinizi bizimle paylaştığınız için teşekkür ederim.

F.G.: Ben teşekkür ediyorum, bütün Yeni Demokrasi okurlarına ve emekçilerine selam ve sevgilerimi gönderiyorum.

tüketilen malzemeler olduğunu görüyoruz.

Bu nedenle şiir kitabımın toplatılarak imha edilmesi halklarımıza yönelik artan faşist saldırganlıktan, yasaçılıktan ayrı düşünülemez. Kadınların ve halklarımızın mücadele ve direniş gücüne, değerlerine düşman olanlar ve korkanlar, onların şiirinden, sanatından da korkuyor düşmanlık besliyor. Hâlâ anlayamadıkları hakikat şu; şiirler inatçıdır, isyancıdır, bereketlidir. Dalını kırdığınız yerden durmadan sürgün verir. Tıpkı devrim ve devrimci umut gibi...

G.B.: Toplatma kararına karşı hukuki itiraz hakkınızı kullandınız mı? Eğer kullandıysanız tüm bu hukuki süreçlerin beklenmeden toplatmanın yanı sıra imha yönünde bir karar verilmiş olması okuyucularınızı da etkileyen ağır bir karar değil mi?

F.Y.: Avukatlarım hukuki itiraz sürecini başlattı. Ama tabii bunun yasak ve mağduriyeti engelleyebilecek bir karşılığı yok. Hukuk sisteminin halini

landırılıyor. Aynı zamanda Türkiye ve Kürdistan yakın tarihinin çok kritik ve tarihsel bir sürecinin hakikati, duygusu, maneviyatı cezalandırılıyor. Şiirlerin hedef olmasının nedeni budur. Konseri, festivali, toplumun en küçük farkındalık ve dayanışma eğilimini dahi yasaklayan bir iktidarın o şiirleri sadece tutsak bir kadın siyasetçi yazdı diye yasaklaması da çok mümkün. Ama dilerim “Yıkılacak Duvarlar”ın yasaklanması şiir severleri daha çok şiir okumaya, sevmeyenleri de şiire gönül vermeye sevk eder.

G.B.: 4 Kasım'da tutuklu olduğunuzun 7. yılına giriyorsunuz. Kobane Davasında yeniden tutuklandınız. Dava süreci nasıl ilerliyor? Türkiye demokrasi tarihi açısından önemli bir noktada duran bu davaya kamuoyunun ilgisini yeterli görüyor musunuz?

Mektubun bir kısmı Kocaeli 1 No'lu F Tipi Hapishane idaresi tarafından sansürlenmiştir.

G.B.: Mahsa Amini'nin ölümünden sonra İran'da yükselen kadınların is-

HALKA OLAN BORCUMUZ VAR, ONU HAFİFLETELİM

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

Hasan Hayri Durmuş*, yoldaşlarına "Ölürsem mezar taşıma, halkına borçlu öldü yazın" vasiyetinde bulunmuştu. Bu yiğit devrimcinin "vasiyet" olarak bıraktığı sözler üzerine düşünürken, durumu açıklayan kavramlardan birinin "sorumluluk" olduğunu görüyoruz. H. Hayri Durmuş, topraklarındaki ilhak, ulusu üzerindeki milli zulüm ve ulusal varlığının yok sayılması karşısında bir tutum belirleme, bir tavır geliştirme gereği duymuştur. Onu Kürt Ulusal Kurtuluş mücadelesine götüren de bu sorumluluk duygusu olmuştur. H. Hayri Durmuş, yaşamını vakfetmiş olmasına rağmen yine de mücadele içerisinde yerini, yaptıklarını yetersiz görüyor; buradan ulusal kurtuluş bilincinin ne denli güçlü ve keskin olduğunu anlıyoruz. Bugün mücadele içerisinde yer alan her bir devrimci, tıpkı H. Hayri Durmuş gibi halkına borçludur. Bu borcun büyüklüğü ise mücadele içerisindeki yerimizle yani kendimizi nasıl ve ne denli mücadeleye kattığımızla ilgili bir sorundur. Bu düzen bize, milyonlarca emekçiye yokluk, yoksulluk ve geleceksizlik dışında bir şey vadedemediği için değil, bununla birlikte sömürü ve baskının olmadığı, eşitlikler dünyasını kurmak için mücadele ediyoruz. Sınıfları, sınıf mücadelesini, devrimi ve sosyalizmi kavramış olarak değil, ezici bir kısmımız halkın bugününe ve geleceğine karşı duyduğumuz sorumluluk nedeniyle devrim saflarına katılıyor, örgütleniyoruz. Tepeden tırnağa çürümüş olan bu toplumsal yapı, dişleri arasına aldığı bütün sınıf ve katmanlardan emekçi halkı mahvediyor. Sorumluluk, buna sessiz kalmamak, bunun karşısında olmaktır. Sanal medyada tweet atarak, bir miting veya yürüyüşe katılarak, kitap veya dergi alarak vs. biçiminde bir sorumluluk sergileme de var; devrim için kora kor mücadeleye atılma biçiminde de bir sorumluluk var. Üzerinde duracağımız kesim sorumluluk duygusunu örgütlü mücadeleye taşıyan ve oradan

ilerleyen devrimcilerdir. Anlaşılacağı gibi sorumluluk, yaşadığımız gerçek karşısında yaptığımız tercih, aldığımız tutum, müdahale vs.dir; dışarıdan bir dayatma sonucu değil bilerek, rıza göstermiş olarak, iradi biçimde sorumluluk üstleniriz. İsteğimizin, irademizin şekillendirdiği sorumluluk duygusu örneğin Süleyman Cihan, Barbara A. Kistler, Behzat Firik gibi verilili durumun bilincine varıp, elinden geleni yapmak üzere mücadeleye katılmak da olabilir, verilen işle kendini sınırlama ya da canı istedikçe çalışma düzeyinde de olabilir. Yani kora kor bir mücadelenin içerisinde yer alıyor

olmasına rağmen sorumluluk duygusu yüksek, orta veya düşük düzeyde olabiliyor. Bunun nedeni esas olarak sınıf bilincinin gelişkinliğidir. Daha ileri, atak, üretken militan bir mücadele için sınıf bilincimizi yükseltmek, geliştirmek zorundayız. Çalışmalarımızı yüce sorumluluk duygusuyla yerine getirmemiz için halkın davasına olan bağlılığımızı bilgiyle, bilinçle yükseğe çıkartmalıyız. Sorumluluk duygusu değişken, dinamik bir ögedir; çok gelişkin, yüksek düzeyde sorumluluk sahibi bir komünist, başka bir durum ve koşulda sıradan, geri düzeylerde sorumluluklar sergileyebilir, bunun tersi de geçerlidir. Bu bir sınıf mücadelesi sorundur, toplumun çelişkili gerçekliğini, onu devrimlere götüren dinamiğini kavramak üzere yoğunlaş-

mamız ve güçlü biçimde pratiğe yansıtmanız gerekir. Sorumluluk bilincimizi sürekli geliştirme tavrı kişi üzerinde özgürleştirici sonuçlar üretir. Sorumluluk bilincimizi geliştirmekle, inisiyatif yeteneğimizi, karar alma ve hayata geçirme yönümüzü yükseltmek birbiriyle ilişkili bir sorundur. Sorumluluk almaktan uzak duran, kaçınan pratiklere tanık oluyoruz. Bilgisizlik, konuya yabancılaşma gibi nedenler, sorumluluk almaktan yana kişiyi geri çeken etkenlerdir fakat bilgisizlik bilgiye, yabancılaşma sorunu/konuyu tanımaya dönüşebilir. Böyle bir süreç işletmek zannedilen zaman içinde ve kendiliğinden değişim sağlanabilirmiş gibi, oluruna bırakma tercih edilmektedir. Sorumluluk almaktan uzak durma, kaçınma tutumu sınırlı devrimciliğin, bilinen, sakın sulara kulaç atma tavrının ürünüdür. Bu yaklaşım diyalektik sıçramalı gelişmeye direnç göstermektedir, o dereceli-evrimci gelişmeden yanadır. Bilgisizlik ve yabancılaşma nedeniyle sorumluluk almaktan kaçınan devrimcilere karşı, KP'nin tavrı onları

kolay yanı olabilir mi? Doğallığında zorluklar içeren bir çalışma iddiamız oranında, aldığımız sorumluluk düzeyinde daha bir zorluk içerir. Bu koşullarda iddialı olmanın önem ve değeri daha bir başkadır. Fakat henüz başlamışken bırakılan, terk edilen sorumluluklar, yarıda bırakılan görevler veya gelişme kaydetmeyen, adeta bir oyalamaya dönüşen çalışmalar karşılıklı örnekler arasındadır. Bu ve benzer örnekler, anladığımız biçimde sorumluluk almak ve iddialı olmakla örtüşmüyor, hatta onun tersi olan örneklerse, bu, kendini kattığı, cüret ettiği şeyi anlamamak, kavramamaktır. Mao'nun verdiği el-yüz yıkama örneğini hatırlayalım, el-yüz yıkamak temizlik bağlamında bir sorumluluktur, halkın kurtuluş mücadelesinde görevler üstlenmek, görev talep etmek ve çalışmak da bir sorumluluktur. Bu sorumluluklar bizler açısından önemli ve önemsiz ayırımına tabi sorumluluklardır, öyleyse asıl mesele sorumluluk almak, iddialı olmaktan öte aldığı sorumluluk ve ortaya koyduğu iddia kadar olmaktır. Üstlendiğimiz sorumluluğun, ortaya koyduğumuz iddianın insanı olmak ölçek küçültmekle değil, donanmakla, bilginizi, bilincinizi yükseltmekle birlikte gelişir. Bunun için ihtiyacımız olan kolektif ve bireysel sorumluluğun işletilmesi, gerçekleşmesidir. MLM eserlerin, kolektife ait yayın, yazı ve makalelerin okunup incelenmesi, canlı politik tartışmalar, kitlelere dönük propaganda ve ajitasyon çalışmaları, kendimize, kolektifimize, kitlelere ait pratiklerin incelenmesi daha gelişkin, daha yeterli militanlık için yerine getirilecek gerekliliklerdir. Marks "Bilime giden düz bir yol yoktur, ve ancak onun dik patikalarında yorucu tırmanmaları göze alanlar aydınlık doruklarına ulaşabilirler" diyordu. "Bilim" kavramı bizi yanıltmasın, toplumsal hareketi anlamak, faaliyetimizin nesnesi olan kitleyi kavramak, deneyimlerimizi özümsemek de bilimdir. Elbette diyalektik yöntemden hareket ediyorsak. Marks bize diyalektiği kavrayın ve bunu toplumsal mücadeleye uyarlayın diyor, bu dik patikalarda yorucu bir tırmanıştır. Tüm görkemli zaferler bu zorlu çalışmalardan gelir. Sorumluluk bilincimizi yükseltmekten, keskinleştirmekten geri durmadan, daha büyük iddialar için öne atılalım.

*PKK Merkez Komite Üyesi, Amed 5 Nolu zindanda 7 Eylül 1982 yılında şehit düştü.

cesaretlendirmek, kendilerini gerçekleştirecekleri biçimde serbestlik içeren koşullar yaratmak, denetlemek, gerekli durumlarda doğru müdahalelerle önünü açmak olmalıdır. Sorumluluk almaya yanaşmayan, devrimcilikle mevcut yaşam biçimini birlikte yan yana sürdürmeye çalışan, geri ve sınırlı devrimcilikte ısrar edenlere karşı eleştirel olmaya devam etme fakat faaliyetin iskeletinden uzak tutma tavrı doğru olandır. Sorumluluk almak iddialı olmaktır. Yapılması gereken bir işi, bir görevi daha iyi, layıkınca yapma gücünü, güvenini kendinde görmektir. Alınan sorumluluklar, gerçekleştirilen görevler kolay olmayıp, şu ya da bu düzeyde ağırdır. Faşizm altında devrimci bir görevi üstlenmenin, devrimci bir faaliyeti örmenin

RADARDA EMPERYALİST TAHAKKÜM

Rus şirket ROSATOM tarafından Akkuyu'da inşa edilen Nükleer Güç Santrali (NGS) ile ilgili tartışmalara her gün yeni bir başlık eklenmeye devam ediyor. Son olarak santral bölgesine kurulacak radar sistemiyle gündeme gelen NGS Rus emperyalizminin Türkiye'deki faaliyetlerinin derinliğine işaret etmek bakımından da dikkate değer bir konu durumundadır.

Nükleer santralin yönetiminde bulunan tek Türk kökenli üye Cüneyt Zapsu, kurulan radar sistemiyle ilgili kendisinin hiçbir şekilde bilgilendirilmediğini ve yönetim toplantılarına alınmayarak dışarıda tutulduğunu belirtti. Bunun üzerine Akkuyu'daki radar sistemiyle ilgili verilen araştırma önergesi AKP-MHP faşist bloku tarafından reddedildi. Araştırılması reddedilen iddialarda ise Rusya'nın Türkiye'yi kendi toprağı olarak görerek anlaşmada bulunduğu söylenen kuralları çiğneyerek Akkuyu'da radar, liman yaptığı ve Türk yetkililere herhangi bir bilgilendirmede bulunmadığı yer almaktadır.

RUS EMPERYALİZMİNİN RADARINDA TÜRKİYE

Dünyayı etkisi altına alan ekonomik kriz koşulları emperyalist güçleri sömürge politikalarında pervasızlaştırmaya ve yarı sömürgeler üzerinde kurulan tahakkümün de boyutlanmasına neden olmaktadır. Türkiye, içinde bulunduğu ekonomik-siyasi kriz koşullarıyla birlikte göbekten bağılı olduğu Amerikan emperyalizminin yanında Rus emperyalizmiyle bağlar kurmak zorunda kaldı. Ekonomik kriz karşısında yetersiz kaldıkları her durumda Türk egemen sınıflarının emperyalist merkezlerle bağları kuvvetlendirmeye yönelmeleri krizin sonuçlarını hafifletme gayretleri ülke ekonomisini her bakımından içinden çıkılmaz açmazlara sokmaktadır.

Rusya-Ukrayna savaşının körüklediği emperyalistler arası dalaşta yarı sömürgeler üzerinde etkinliği artırma kapmacasında koltuk rolünü üstlenen Türkiye, koltuğuna oturmak isteyen her emperyalist kliğe davetiye uzatmakta ve bu şekilde sallanan koltuğunu sağlamlaştırma planları kurmaktadır. Egemenlerin kurduğu planlar, Türkiye üzerindeki emperyalist sömürüyü ve siyasi tahakkümü

derinleştirmekle birlikte, onu hareket edemez hale getirdi. Rus şirketin son olarak Akkuyu'da kurduğu radar sistemine karşı egemenlerin söz söylemez hale gelmesinin altında yatan nedenlerin başında var olan bağımlılık hali yattığı düşünülebilir. Ezilen sınıf ve uluslar üzerinden "milli" değerleri temel politikası haline getiren AKP-MHP faşist blokunun, milli değerlerin ve egemenliğin ayaklar altına alındığı Akkuyu NGS hakkında söyleyecekleri tek bir sözünün olmaması, onların emperyalizme biat etme politikasını da görünür kılmıştır. Dolayısıyla milliyetçilik, devletçilik gibi faşist söylemler yalnızca Kürt ve çeşitli uluslar karşısında takınılan, iktidarı koruma aygıtından öteye gitmemektedir.

SÖZDE MİLLİ ÖZDE YARI SÖMÜRGE

Krizin siyasi yönetimini sağlayan söy-

lemelerinde "millilik" uydurmasının dışına çıkamayan ve en ufak karşıt görüşü "milli değerleri aşağılamakla" yaftalayan Türk hâkim sınıfları milliyetçiliği her ne kadar diline dolarsa da pratikte durum tam tersidir. Kaz Dağları'nda altın çıkaran Kanadalı Alamos Gold şirketinden yine Fırat Nehri'ne siyanür sızdırmakla gündeme gelen iliç'teki altın madeni şirketi, Kanada menşeli Anagold Madencilik'e ve Rus şirket ROSATAM öncülüğünde kurulan Akkuyu NGS'ye kadar yabancı sermaye ve küçük paydaş kompradorlarla örülen emperyalist sömürü ağı, hâkim sınıf "milliyetçiliğinin" gerçek hamurudur. Bugün yerli araba safsatası TOGG ile kaban "milli üretim" egemenlerin dilinden düşmezken Rus emperyalizminin Akkuyu'da inşa ettiği ve Türk işbirlikçilerini dışında tuttuğu radar sisteminden söz

dahi edilmemesi egemenlerin, özünü maskeleymesi ve milli politikalarının gayri milli olduğu gerçeğini gizleme çabasından öte bir şey değildir. Bununla yetinmeyen egemen sınıflar Akkuyu ve Akkuyu gibi dışa bağımlı üretim merkezlerini "milli" olarak lanse etmekte ve bununla büyük bir övünç duyma aymazlığından da geri durmamaktadırlar. Nitekim Rusya'nın "Türkiye yeni gaz merkezi olabilir" açıklamaları hem düzen partileri siyasetinde hem de burjuva-feodal medyada heyecan yaratmış, egemenlerin göğsünü kabartmıştır. Rusya'nın açıkça söylemekten çekinmediği, Rus emperyalizminin Türkiye'de kurduğu ekonomik-siyasi sömürü ağı, kriz içinde boğuşan yarı sömürge Türkiye'nin övündüğü bir olgu halini almıştır. Bu anlamda Akkuyu'da kurulan ve yalnızca Rusya'nın kontrolü altında tutulan radar sisteminin ulusal güvenlik

için Akkuyu, santralin inşaat sürecinde düşük ücretli iş gücü, risksiz üretim alanı ve Türkiye'nin ekonomik-siyasi gidişatında etkin olma avantajlarını korumaktadır. Bunun karşısında Türkiye ise topraklarını emperyalizmin pazarı için kullanıma açan, bu pazar için çok da büyük değer ifade etmeyen artıklarla beslenen ve nükleer santralin olası sonuçlarında riski üstlenen ülke olarak görevini yerine getirmektedir. Yarı sömürge iktisadi yapının zorunluluğu, ülkeyi kuşatan emperyalist gücün ihtiyaçlarını karşılamaktır. Bugün kapitalist sistemin çıkmazları onun en yüksek aşaması emperyalizmi yarı sömürgeler üzerindeki etkinliğini artırmaya zorlamaktadır. Bunun sonucunda Türkiye, Amerikan emperyalizmi ve türevleriyle, bunun karşısında Rus emperyalizmiyle de sonuçta ABD'nin söz sahibi olduğu, olacağı bir ilişki kurmuş durumdadır. Emperyalistlerin çıkarlarını gerçekleştirmeye dayalı ve emperyalistler arası çatışmalarda ağır sonuçlar üretecek her ilişki gibi bu ilişki de halkın aleyhinedir. Bu ilişkilerdeki esas durum Türk hâkim sınıflarının üretebildikleri tek milli değer risk olduğudur ve Türkiye topraklarında elde edilen büyük kazançların da her koşulda emperyalist güçlere akacağıdır.

Akkuyu NGS'de kurulan Rus radar sisteminin görünür kıldığı emperyalist tahakküm, Türkiye'nin ülkedeki başta Kürt ulusu olmak üzere ezilen tüm azınlık milletlere karşı uyguladığı şoven politikalarını ve "milli" duruşunu boşa düşürürken, onun ekonomik ve siyasi bağımlılığını bir kez daha kanıtladı. Türkiye'de egemenlerin milli duruşu, kendi topraklarının güvenliği söz konusu olduğunda değil, egemenlerin kendi çıkarları doğrultusunda şekillenmektedir. Bu anlamda onların çıkarına olmayan her söylem milli birliği ve beraberliği bozacak suç yaftasıyla sunulurken, emperyalizmin egemenliği altında yaratılan ve onların çıkarına hizmet eden söylem ve eylem için millileştirme uğraşı verilmektedir. O halde emperyalist egemenliğe ve onun yerli işbirlikçilerine karşı toprağı, suyu ve her türlü üretim aracını millileştirmek ancak MLM teorinin pratiğe dökülmesiyle mümkündür. Egemen sınıfın sömürü aygıtları, işçi-köylü sınıfın elinde özgürleştirilecektir.

zafiyeti yaratacağı bilinmekle birlikte emperyalist pazarın artıklarıyla günü kurtarma hayalleri kuran Türkiye için ödenebilir bir bedel olarak görülmektedir.

MİLLİ OLAN TEK ŞEY RİSK

Akkuyu NGS'nin yaratacağı olası doğa tahribatı çokça tartışıldı. Bununla birlikte yakın zamanda Erzincan iliç'teki altın madeninde meydana gelen sızıntının yol açtığı çevre tahribatı da nükleer sızıntının sebep olacağı sonuçların ne denli ciddi boyutlarda varacağına dikkat çekti. Anlaşma gereği enerji çıktısının yönetiminde ve dağıtımında ciddi anlamda üstünlüğü olan ve karar mekanizmasında ağırlığı karşısında Türkiye, Rusya karşısında küçük bir pay ve büyük risk sahibi konumunda bulunmaktadır. Enerjinin kullanım haklarını elinde tutan Rusya

"SUR KÜLTÜR YOLU FESTİVALİ" VE KÜRT KÜLTÜREL MÜCADELESİ

“Biliyorsunuz siyasi olarak iktidar olmak başka bir şeydir. Sosyal ve kültürel iktidar ise başka bir şeydir. Biz 14 yıldır kesintisiz siyasi iktidardır. Ama hâlâ sosyal ve kültürel iktidarımız konusunda sıkıntılarımız var” sözleriyle Erdoğan kültürel iktidar olamadıklarını itiraf ediyordu. 8-16 Ekim tarihlerinde Amed, “Sur Kültür Yolu Festivali” ile Erdoğan’ın “kültürel iktidarına” su taşıyacak etkinliklere sahne oldu. Festival başta Amed’de yaşayan halk olmak üzere Kürt halkının ve demokratik kamuoyunun tepkilerine neden oldu. Sur’un önemli bir kısımlarının yıkımı üzerinden yükselen festivale bu anlamıyla ilgi de yoğun değildi. Erdoğan’ın “kültürel iktidar” hayalleri de şimdilik başka bahara kaldı!

Celal Ekin, halkın ve arkadaşlarının deyimiyle Mamoste Celal, Kürt ulusunun kültür alanındaki mücadelesinde uzun yıllardır emeğiyle, üretimiyle yer alan bir sanatçı. Halen Dicle Kültür Sanat Derneği’nde bağlama ve müzik dersleri veriyor. Mamoste Celal ile “Sur Kültür Festivali” bağlamında Sur kültürü, Kürt kültürel mücadelesinin dünü ve bugününe dair bir söyleşi gerçekleştirdik.

Yeni Demokrasi: Geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen “Sur Kültür Yolu Festivali” hem halktan hem de demokratik kamuoyundan ciddi tepkiler aldı. Tepkinin ana eksenini devletin tarihi ve kültürel yıkımın üzerine böylesi bir festivali yapması oluşturuyordu. Devletin “kültür” olarak lanse ettiği etkinliklerin Kürt halkının kültürünü yansıtmadığı da açıktı. Yıllarca Sur’da yaşamış biri olarak “Sur kültürü” nedir sizce?

Celal Ekin: Sur’un gerçekten de kendine has bir kültürü vardır. Mimari yapısı yüzlerce yıllık bir tarihe dayanan bir coğrafya, mahalle, ilçe. Burası Amed’i temsil eden bölge aynı zamanda. Ben şimdilerde Ofis semtinde yaşıyorum, biri “nereye gidiyorsun” diye sorduğunda “şehre gidiyorum” derim Sur için. Benim gibi Sur’da yaşayanlar burası dışındaki bölgeleri şehirden saymazlar, şehir onlar için Suriçi’dir. Bu bağlamda yıkılan sadece evler değil tarihin kendisi yok edildi. Tarihi dokuya, mimariye sahip evler yerle edildi. Bunun yanı sıra halkın bir de yerleşik kültürü vardır. Bu kültür tarihsel geleneklerden günümüze ta-

şınmıştır. Bu kültürün en önemli özgesi “paylaşmaktır”. Mimari yapıdan kaynaklı aynı avluda 4-5 aile otururdu. Aileler, burada yaşayan halk yoksuldu ama aç kalmazlardı. Bir evde yemek pişince komşularla paylaşılırdı, aynı avluda 4-5 çeşit yemek yenirdi. Bu da kolektif bir yaşamı, sorunları birlikte çözmeyi, acıları ve sevinçleri paylaşmayı beraberinde getiriyordu. Sur denilince akla bu kültür geliyordu. Yıkımla işte bu kültür yok edilmeye çalışıldı. Sur kültürünü bilen, yaşayan ve tanık olan halk, “Sur Kültür Yolu Festivali”nin bu kültürü temsil etmediğini biliyor. Diğer yandan HEP’ten gün-

müze kadar gelen belediyeçilik anlayışının geliştirdiği bir kültür de vardı. Hem Amed’de hem de Kürtlerin yaşadığı birçok coğrafyada halk festivalleri yapılıyordu. Kürtçenin yanı sıra diğer ezilen kültürleri de kapsayan bir anlayışla hareket ediliyordu. Halk buna ilgi gösteriyordu, sahip çıkıyordu. Sistem, devlet benzer bir festivalle aynı ilgiyi göreceğini düşünüyordu. Halk kimin ne olduğunu, festivalin ne için yapıldığını bildiği için ilgi göstermedi.

Y.D: Kürt halkının kendi kültürünü sahiplendiğini, benimsediğini ve ilgi gösterdiğini söylediniz. Özellikle 1980 sonrası gelişen Kürt ulusal mücadelesi kültürel alanda da önemli gelişmelere, çalışmalara vesile oldu. Tam da bu noktada Kürt kültürünün ve sanat alanındaki çalışmalarına tanıklık etmiş, emek vermiş biri olarak, bize bu çalışmaların gelişimini anlatır mısınız?

Celal Ekin: Kürt kültürünün tarihsel kökenine girsek sayfalar yetmez. Fakat şunu söylemek lazım: Kürtler kendi kökenleri üzerinden yeşerdi. Bu yeşermeye, gelişmeye neden olan, öncülük eden argümanlar oldu. 12 Eylül’ün gelişi de bu argümanlar arasında. 12 Eylül ile haklarını, özgürlüklerini isteyen insanlar tutuklanıp zindana atıldı, aranır duruma düştü, sürgüne yollandı. 1984 sonrası Kürt halkının özgürlük mücadelesi beraberinde Kürt değerlerini sahiplenme duygusunu da geliştirdi. Diyarbakır Cezaevindeki direniş ve mücadele sürgündeki ve ülkedeki sanatçıların

di. Bu durum çeşitli Kürt sanatçıları, aydınlarını ve yazarlarını bir arayışa itti. 80’lerle 90’ların başı bu arayışlarla geçti. Bu dönem aynı zamanda Kürt halkının özgürlük ve hak arama mücadelesiyle de geçti. Geçmişten gelen Marksist-Leninist bir miras vardı. Bunların hepsi Kürt aydınlarının konularındandı. Bu arayışı bir araya getiren Kürt özgürlük mücadelesinin kendisi oldu. Dolayısıyla bir kültür sanat kurumu oluştu: Mezopotamya Kültür Merkezi. Tarihsel mirası alırken bunun üzerine yeni bir şeylerin de eklenmesi gerekiyordu. İlkel dönemden günümüze taşınan kültür, yaşayış tarzları vardı. Bunlar güncelliğini yitirirken aynı zamanda geriyi de temsil ediyordu. Bunlar yok edilmeye çalışıldı ve yerine yeniyi temsil eden devrimci kültür ve sanat savunuldu. Bu anlayış aynı zamanda toplumsal gerçekçiliği de temsil etmeliydi. Sürreal değil real olmalıydı. Kürtler bunları yapmaya çalıştı. 1991’de ilk olarak İstanbul açıldı, 1992’de Diyarbakır, sırasıyla Adana, İzmir tâ Hewler’e kadar MKM kurumları vardı. Bu dönem Kürt aydınlarının ve sanatçılarının yoğun baskılara rağmen çabalarına sahne oldu. 90’larda bir Kürtçe şarkı söylemek bile tutuklanmaya yetiyordu. Çünkü yasak bir şarkı ve yasak bir dil. Kürtçe nedir diyorlardı. Profesörler ekranlarda Kürtlerin “kart kurt” seslerinden geldiğini söylediler. Kürt özgürlük arayışının kendisi kültür-sanat çalışmalarını da geliştirdi diyebiliriz. Bunun yanı sıra belediyeler alındıktan sonra bu çalışmalar daha da geliyordu. Bugün de çalışmalarımız geliyor, devam ediyor. Sistem bundan rahatsızlık duyduğu için belediyelere kayyum atadı. Yerel yönetimler ve belediyeler sadece bir araçtır. Kayyumların gelişi Kürt kültürü ve sanatının gelişimini etkileyemedi. Aksine bu politikalar bir netleşmeyi beraberinde getirdi. Halk düzenle yol yürüyeceksen yanında yokum diyor. Bakın bugün Amed Tiyatro Festivali yapılıyor, geçtiğimiz günlerde Wan’da aynı festival vardı. Görüyoruz ki belediyeler olmadan da bu alandaki çabalar ve mücadele sürüyor. Bu süreç safları sıkılaştırırken daha fazla emek, üretim ve çabayı beraberinde getirdi. Devlet, Kürtlerin kırık-dökükleriyle şimdilerde kültürel çalışmalarını götürmeye çalışıyor. Kırık-dökük derken, biraz paraya, maddi güce sığınarak

ışığı oldu. İlk olarak Avrupa’da Koma Berxwedan kuruluyor. Bu grubun beslendiği en önemli kaynak Diyarbakır Cezaevindeki direnişçiler, Mazlumlar, Kemaller, Dörtler, büyük ölüm orucu direnişidir. Bu direnişler yurtdışında ülkesine, arkadaşlarına hasret sanatçıların özlemlerini içeriyordu. Bu şarkılar ülkedeki sanatçıların, müzisyenlerin dikkatini çekti. Fakat bunlara ulaşmak sorundu, dinlemek bulundurmamak yasaktı. Yasaklı bir dilde söyleniyordu çünkü. Halk bu yasaklara uymadı tabii, dinlemeye devam etti. Yasaklar daha cezbedici kıldı bu müzikleri. Koma Berxwedan’ın müzikleri sahiplenildi ve bu müzikler Kürtlerin kendi tarihiyle ve kültürüyle buluşmanın vesilesi oldu. Öyle ki ben de o dönem Amed’de yaşamama rağmen Diyarbakır Cezaevi’ndeki direnişten haberim yoktu. Ben ve benim gibi binlerce kişi bu direnişi Koma Berxwedan’ın müziklerinden öğren-

sistemle hareket eden sanatçı geçinenlerle gerçek anlamda sanatçılar ayrıştı bu süreçte. En basiti Dengbejler Evi örneği. Kayyum belediye dolayısıyla Dengbejler Evi'ne de atandı. Birçok Dengbej gitmedi. Neden gitmiyorlar; orası kayyumundur, halkın iradesinin yerine iktidarın atadığı biridir ve biz buna alet olmayacağız dediler. Bir de 3-5 kuruş para için gitmeye devam edenler de oldu. Bu anlamda da bir netleşme sağlandı. Bu durum Kürt kültürünü ve özgürlüğünü savunanları güçlendirdi. Öldürmüyorsa güçlendirir çünkü. Kürt kültürel mücadelesi sadece Diyarbakır'la sınırlı değil tabii. Buradaki mücadelenin her yerde geliştirilmesi ve büyütülmesi gerekiyor.

Y.D: *Bildiğiniz gibi son dönemde birçok sanatçının konserleri yasaklandı. Bu yasaklara devrimci-demokrat sanatçılar aşınaydı. Ancak bugün yasağın kapsamı genişledi. 90'ların en ağır yasaklarını yaşamış biri olarak bu yasaklar nasıl aşılabilir?*

Celal Ekin: "Hızlı ve Öfkeli" filmi vardır. Bu filmde polisler hep kovalasa da kaçanlar hep kazanıyor. Yasakları hep böyle aştık biz. Aslında bu konuda birçok deneyim var ama ben kısa bir örnek vereyim. Eskiden burada Trafik Çay Bahçesi vardı. Orada bir özel tim çay içiyor. Elinde sarı, kırmızı, yeşil balon satan çocuğu yanına çağırıyor ve iki balonu patlatıyor. Bu renklerin bir arada olması yasak diyor. Çocuk kısa bir süre sonra geliyor elindeki sarı balonları gösteriyor "bak oldu mu?" diyor. Kısa süre sonra başka bir çocuk kırmızı balonlarla geçiyor ve son olarak yeşil balonlarla bir çocuk daha geçiyor. Ez cümle Kürtler mutlaka bir çözüm bulur yasaklara karşı. Nasıl bulundu bu çözümler? Direnişlerle, ağır bedeller ödenerek.

Dicle-Fırat Kültür Sanat Merkezi OHAL ile kapatıldı, iki sene mühürlü kaldı ancak çalışmalar devam etti. Sonrasında yeni bir dernekle tekrar çalışmalar sürdü. İsmi önemli değil önemli olan ne yaptığınız. Kapandıkça yenileri açılacaktır. Buna son ancak yasaklar yasaklanırsa verilebilir.

Y.D: *Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?*

Celal Ekin: Kültür ve sanat ile uğraşan insanlar dönem tanıklığını yeni kuşaklara aktarma sorumluluğuyla hareket eder. Bizlerin görevi de budur, bunu yapacağız. Öyle festivallere milyonlar harcayarak, rant kapıları açarak bir halkın kültürünü yansıtmazsınız. Tarih, zalimlerin halkın mücadelesiyle nasıl yerle bir olduğunu gösteren örneklerle dolu. Hiç kimse ben olacağım iktidar olacağım demesin. Halkın mücadelesinin karşısında hiçbir diktatör tutunamaz.

SINIR TANIMAYAN SÖMÜRÜDE ÇOCUK İŞÇİLİK

Her ne kadar gelen tepkilerden sonra geri adım atmış olsalar da devletin, sermayedarların kârlarına kâr katmakta onlara yardımcı olmak uğruna neler yapabileceğini anlamak açısından MEB ile A101 arasında imzalanan ve sonra iptal edilen protokolü ve neden bu protokole gereksinim duyduklarını incelememiz faydalı olacaktır.

MEB ve A101 arasında imzalanan protokole göre 18 yaşından küçük öğrenciler işyerlerinde dört gün ucuz işgücü olarak çalıştırılacak ve bir gün de okula gideceklerdi. Devlet, "sektör çalışanlarının Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) aracılığıyla eğitim-öğretim sürecine dahil olması ile mesleki eğitim ve istihdam süreçlerini yaşama geçirmek" amacıyla imzalanan protokol ile birlikte "öğrencilere bir yandan diploma verirken bir yandan da meslek öğrenmelerini sağlamak" gibi başta "masum, iyi niyetli" bir imaj vermeye çalıştıysa da sermayedarların cepleri şişsin diye 18 yaşından küçük öğrencilerin emeğini satmaya kalkışarak toplumdaki ciddi bir tepki aldı. Aksi olup da bu tepki gösterilmeseydi çocuk işçiliği meşrulaşacak ve çocuk emeğinin üzerinden elde edilecek kârlar sermayeye peşkeş çekilecekti. Şuna değinmekte fayda var. Ucuz işgücü olarak görülen çocuk işçiliği Türkiye gibi yarı feodal yarı sömürge ülkelerde en yoğun sömürü biçimini ifade ediyor. Kayıt dışı istihdamda konumlanmış olan çocuk işçiler güvencesiz koşullarda çalıştırılmaya mahkûm ediliyor. Meslek liseleri bu sömürünün devlet tarafından somutlaştırılmış halidir. Meslek lisesi öğrencilerinin de "stajyerlik" adı altında emek güçleri sömürülmektedir.

Eğitim süreçlerine dahil olamayan çocukların da ağır işlerde çalışmaları için birçok neden ve koşul vardır. Bu neden ve koşulların dağılık biçimlerinde ama birçok yerde var olduğu bir sır değildir. Sadece devletin anlaşmalar yoluyla çocuk işçiliğini legalleştirme hamlesinin zincir marketin bir gerek-

sinimine karşılık verilmesi bakımından önemli olduğunu, buna karşın bu olmadan da çocuk sömürüsünün hat safalarda olduğunu vurgulamalıyız.

ÇOCUK İŞÇİLİĞİ MEŞRULAŞTIRILYOR

Şirket zincirlerinin büyümesi için bütün olanaklarını seferber eden devlet "çırak" öğrencilere asgari ücretin yüzde 30'unu ve "kalfa" öğrencilere asgari ücretin yüzde 50'sini vererek çocuk işçilerden sağlayacağı ucuz emek gücüyle A101'in büyümesini teşvik edecekti. Çalışacak çocukların maaşlarını ödeyecek olan devlet A101'in ekonomik yükünü halktan alınan

eğitim veren devlet liselerde ve üniversitelerde staj adı altında binlerce öğrenciyi hâkim sınıflar için yıllardır ucuz işgücü olarak kullanmaktadır. Daha fazla insanı modern kölelik zincirlerine bağlamak için devletin sınır tanımayan sömürü azgınlığı şimdi çocuk işçiliğini meşrulaştırma adımı kadar varmıştır. Yaşamları geleceksizlikle karartılan gençliği, çocukları fiili olarak sömürü çarklarına atarak onların "etinden, sütünden" yararlanmak istemektedirler. Emperyalist-kapitalist sistem her çıkmaza girdiğinde (siyasi ve ekonomik krizlerde) çocukların emek gücüne göz koyduklarını, çocuk işçiliğini yaygınlaştırdıklarını, hatta bunun resmi verilerde gözükmesine bile bugün de yaygın olduğunu biliyoruz. Kayıt dışı çalıştırılan çocukları hesaba katmazsak Türkiye'de Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Çocuk İşgücü Anketi'nin sonuçlarına göre 720 bin çocuk çalıştırılmaktadır. "Türkiye Cumhuriyeti"nde 18 yaşına kadar herkes çocuk olarak tanımlanmış olsa da 14 yaşını doldurmuş ve 18 yaşından küçük kişilerin çalışmasına eğitim hayatları riske girmediği, tehlikeli olmayan hafif işlerde çalışmaları ve Milli Eğitim Bakanlığının kontrolünde olmaları koşuluyla izin verilmektedir. Kısacası Türkiye'de çocuk işçiliğinin "meşru" bir zemini vardır fakat yetersiz kalıyor ki bu zemini genişletmek gayretinde olduklarını görüyoruz!

Hiçbir koşulda çocuk işçiliği kabul edilemez. Geleceksizlikle kuşatılmış çocuklar ve ekonomik krizde boğulan ailelerin çocukları daha iyi bir yaşam(!) için küçük yaşta işçiliğe mecbur bırakılmaktadırlar. Fakat çocukların yeri ne hâkim sınıfların ihtiyaçlarına göre dizayn edilmiş bugünkü eğitim sistemi ne de hâkim sınıfların kârına kâr katacak sömürü çarkları! Çocukların, liseli ve üniversiteli gençliğin yeri politeknik eğitimle donatılmış nitelikli, bilimsel, ana dilde, ulaşılabilir, parasız eğitim sistemidir. Bir avuç asalağın ihtiyacına göre değil bütün toplumun ihtiyacına göre, bireyin kendi ve toplumun geleceğine göre eğitimi için sömürü düzenine ve bu düzenin bekçisi devlete karşı örgütlü mücadeleyi büyütelim.

vergilerle ya da vergi yoluyla gerçekleştirilen sömürden elde edilen paralarla ve halkın "rızasıyla" azaltacaktı.

Emperyalist-kapitalist sistemde devletin en temel görevi hâkim sınıfların çıkarlarını korumak, çıkarları doğrultusunda politika izlemek ve bu çıkarları korumak için gerektiğinde zor kullanmaktır. Devletin "beka sorunu" söylemi kitleleri aldatmak için kullanılan aslında hâkim sınıfların özel mülkiyet düzeninin "bekası" olan bir söylemdir. Baştan aşağıya hâkim sınıfların çıkarlarına uygun hareket eden devlet, eğitimi de hâkim sınıfların ihtiyaçlarına göre dizayn etmektedir. Hâkim sınıfların ihtiyaçlarına uygun olarak müfredatını düzenleyen,

ÇKP 20. KONGRESİ

SOSYAL EMPERYALİZME GERİLEN SOSYALİZM PERDESİ

Geçtiğimiz günlerde sosyal emperyalist Çin'i kumanda eden revizyonist geleneğin temsilcisi olan bugünkü ÇKP'de 20. Kongre gerçekleştirildi. Bu kongre ile bir kez daha Deng Şiaoping çizgisi tescillendi. Şi Cinping önderliğinde revizyonist fikirlerin kapsamlı bir şekilde geliştirildiği iddiasıyla ve bunun hayata geçirilmesine yönelik yeni bir rota oluşturuldu.

Mao önderliğinde gerçekleşen Demokratik Halk Devriminin devamında Parti içerisinde yuvalanmış komünizm düşmanı burjuva kliklerin ve bunların fikirlerinin açığa çıkarılarak bunlarla mücadeleyi de kapsayan iki çizgi mücadelesinin sıkı ve bilinçli bir şekilde işletildiği bir süreç yaşanmıştır. Bu fikirleri taşıyan, uygun koşullarda devrime ve Parti'ye saldırıya girişecekleri bilinen "kapitalist yolcular" ile mücadele, sınıf mücadelesinin devrim sonrası aldığı esaslı biçim olarak nitelendirilmiş, Büyük Proleter Kültür Devrimi gibi nitel açıdan MLM'yi ileriye taşıyacak yeni süreçler örgütlenmiştir. Mao'nun ölümünden hemen sonra gerçekleşen bir darbeye Çin'de sınıf mücadelesinin yönü burjuvazi lehine dönmüş, Komünist Parti içerisinde çöreklenmiş bulunan revizyonist burjuva sınıf temsilcileri tarafından komünist hareket yolundan çıkarılmış ve geri dönüş süreci başlatılmıştır. Hızlı biçimde emperyalist kapitalist kutba entegre olma adımları atılmış, Çin devrimini gerçekleştirerek zincirlerini parçalama yolunda dev adımlar atan Çin işçi ve emekçileri burjuvazi için hızlı bir şekilde ucuz işgücü kaynağına dönüştürülmüş, ülke kaynakları barbarca talana açılmıştır. Bu kapitalist restorasyon sürecine Deng Şiaoping liderlik etmişti. Deng revizyonizmi bugün

dahi Çin sosyal emperyalizminin temel politik ideolojik yönelimini temsil etmektedir.

Çin, 2000'li yıllar ile birlikte emperyalist pazar çekişmesinde ciddi bir alan tutmaya başlayan, tedarik zincirinin en önemli halkalarını elinde tutan, sermaye yoğunlaşması ile birlikte ihracatında da Batılı emperyalistler seviyelerinde yer tutmaya başlayan bir emperyalist ülke olmuştur. Bugün de emperyalist çekişmenin başat aktörlerinden biri olma hattında ilerlemektedir. Son yıllarda verdiği cari fazla ile Almanya'yı dahi geride bırakan Çin, ABD'den sonra en çok cari fazla veren ülke konumundadır. Bu ekonomi ve sermaye yoğunlaşması ile dünya pazarında daha fazla yer edinmeye çalışmakta, böylece başta ABD olmak üzere emperyalist rakipleri ile daha sert bir mücadele dönemine girmektedir. Aynı zamanda MLM'ye saldırılarını da artırmakta, açık bir revizyonist burjuva çizgisi olan, komünist harekete düşman Deng çizgisi sosyal emperyalist Çin'in şimdiki gerici liderliği tarafından da boyutlandırılarak takip edilmektedir.

Son olarak 16-22 Ekim tarihleri arasında gerçekleşen ÇKP 20. Kongresinde bu, bir kez daha en güçlü biçimde ortaya serilmiştir. Emperyalist çekişmenin gittikçe sertleştiği bir zeminde ve koşullarda gerçekleşen bu kongrede, alınan kararlar gerilimin artarak ilerleyeceğine işaret etmektedir. Yakınlarda gerçekleşen bir NATO zirvesinde NATO'nun Çin'i "tehdit" olarak gördüğünün resmi ilanı, Çin sosyal emperyalizminin de eşdeğer bir ton tutturmasına olanak vermiştir. Onlar gibi açıktan bir tehditten söz edilme de geçmişte Hong Kong ve Makao gibi bölgelerin kaderi için dile getirilen "bir ülke iki sistem" politikasının, Tayvan gibi tarihsel ihtilafın sürdüğü alanlar için benimsenmiş temel yönelimin devam ettirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu kararlarla sergilenen tutum Asya-Pasifik'te emperyalist çekişmenin ileri süreçte derinleşerek devam edeceğini göstermektedir. Şu an dünya çapında sürmekte olan krizin ve Ukrayna'nın işgali sebebiyle Rusya ile yaşanan gerilimin ağır faturası şimdilik bu alanda kaçınılmaz olarak geniş çaplı olacak bir gerilimin göze alınamamasına neden olmaktadır. Ancak emperyalistler arası çelişkilerin keskinleşiyor oluşu, bu alanda da patlamaya her an açık bir dinamit olduğunu göstermektedir. Burada güçlü bir gerilim potansiyeli söz konusu-

dur. Keza gerçekleşen kongrede de güvenlik ve savunma başlığının geniş bir yer tutması Çin sosyal emperyalizminin, diğer emperyalistlerle daha sert bir çekişmeye hazırlandığını göstermektedir. Ayrıca kongrede Deng dönemindeki kapitalist restorasyon sürecinin "reform ve dışa açılma" sloganı 20. Kongre vesilesi ile yeniden vurgulanmış, ilk dönemlerde kapitalist restorasyona ve Demokratik Halk Devriminden geri dönüşe işaret eden bu slogan bugün yine gerici politikaların ilanı olmaktadır. Dışa açıklık politikası Çin sosyal emperyalizminin pazar alanlarına daha geniş bir biçimde nüfuz etmesini, sermaye ihracı yolu ile daha fazla uşak yaratılmasını, diğer emperyalistlerle daha etkin pazar ve çıkar mücadelesi yürütülmesini ifade etmektedir. Reformdan kastedilen ise tüm politik, askeri, ekonomik sistemiyle Çin'in emperyalist pazar çekişmesine daha elverişli şekillenendirilmesini ve işçi emekçilere yönelik daha fazla baskıyı ifade etmektedir. ÇKP 20. Kongresi bu şekillenişin resmi bir programa dönüştürülmesini temsil etmektedir.

Ailesinin Kültür Devrimi esnasında karşı devrimci faaliyetlerde bulunduğu bilinen Şi Cinping bir revizyonist kliğin temsilcisi olarak, 2012 itibari ile ÇKP içindeki diğer revizyonist klikler ile etkili ve sert bir mücadele yürütmüştü. Bu durum son olarak 20. Kongre'de de sürmüştür. Önceki ÇKP sekreteri Hu Jintao'nun etkili bir figür olduğu bir başka revizyonist grup olan Komünist Gençlik Ligi kliğinin yönetiminde neredeyse hiçbir etkisi kalmamıştır. Hu Jintao'nun 20. Kongre'den zorla çıkarıldığı görüntüleri uluslararası basına yansıtılırken bunun söz konusu çekişmenin bir yansıması olduğuna dikkat çekilmiştir. Kongreden çıkarılan Hu Jintao'nun kongreyi başka ama kapalı bir yerden izlediği görüntüleri yayımlandı. Böylece ÇKP yönetimi iddialara yanıt vermiş oldu.

Bir diğer dikkat çekici husus ise, Şi Cinping tarafından son yıllarda Marksizm ve sosyalizm vurgularının artmış olmasıdır. Yoğunluğu artan bu söylemler ve Deng Şiaoping döneminde getirilen yönetim ve siyasal yapıya dair kimi teamüllerin ortadan kaldırılmış olması Şi liderliğinin kimi Batılı burjuva çevrelerden bilinçli bir biçimde Mao ile kıyaslanmasına neden olmaktadır. Ayrıca kendisinin ve çevresinin de bu konuda özel bir çabası olduğu gözlenmektedir. Buna karşın o gerçekte Çin emekçi halkının

yeniden devrimci komünist fikirler etrafında örgütlenmesini engellemek adına halk düşmanı ve gerici fikirlerini detaylı bir programa dönüştürme çalışmalarını temsil etmektedir.

Aynı zamanda ÇKP içinde 20. Kongre ile birlikte "Şi Cinping Düşüncesi" kavramı oluşturulmakta; revizyonist öğretiler bu ad altında pazarlanmaktadır. "Çin tipi modern sosyalizmin inşası" şeklindeki bir kılıf ile pazarlanan bu "düşünceler" eski revizyonist fikirlerin tekrarından fazla bir şey içermektedir. Ancak kastedilen Çin sosyal emperyalizminin tüm siyasal, sosyal ve kültürel yapısını, emperyalist karakterine adapte edebilmektir. Yani Şi tarafından MLM'ye yapılan her vurgu ve komünizmin ustalarından Mao ile kıyaslanması bir revizyonist saldırı içeriğindedir. Buna istinaden yine geçtiğimiz aylarda Çin'de ÇKP önderliğinde Dünya Marksist Siyasi Partiler Forumu düzenlenmiş, bu forumda konuşan Şi, "Marksizm 21.yüzyılda yeniden diriliştir, o sebeple bu teoriyi zamana uygun hale getirmeliyiz" şeklinde bir açıklama yapmıştır. Burada sosyal emperyalizmin liderliğinin vurguladığı aslında kendileri açısından bir tehlikenin yeniden vuku bulmaya başladığıdır. Dünya çapında tüm sınıfsal çelişkilerin derinleşme eğiliminde oluşu, emperyalist kapitalist sistem tarafından, her ne kadar şu anda geri düzeyde olsa da halkların MLM etrafında örgütlenerek mücadeleyi yükseltme eğilimi olarak da algılanmakta ve kendileri açısından önlem alma ihtiyacı duymaktadırlar. Şi'nin açıklamalarında bu vurgu temeldir. Güncel koşullara ayak uydurmakla kastedilen MLM'nin daha fazla tahrif edilmesi, Çin halkı ve dünya halkları üzerindeki Mao etkisinin kırılmak istenmesidir.

Şi Cinping ve sosyal emperyalist Çin'in dümeninde bulunan revizyonist ÇKP tarafından revizyonizme yeni bir biçim kazandırılmaktadır. Bu biçim esasta Deng geleneğinden bariz bir farkı olmamasına rağmen, aldığı yeni biçim ile MLM'ye karşı daha cüretkâr bir biçimde sahneye sürülmektedir. Mao Zedung'un başta dünya işçi sınıfı olmak üzere dayanağı devrimci kitleler iken Şi Cinping ve avanesinin dayanağı Çin'in bilimum gerici ve yozlaşmış burjuvalardır. Mao Zedung'un ışığı doğudan yükselmiştir, Şi Cinping'in güneşi batıda batan güneştir. 20. Kongresinde ÇKP Maoizmi çiğneyen yeni kararlar almıştır. Böyle onlar devrimci kitlelerin ayakları altında ezilmeye de karar vermişlerdir...

ÇALAN ÇANLAR, HÜKÜMETLER, ÖNLENEMEYEN ENFLASYON!

Avrupa kıtasında yer alan emperyalist-kapitalist ülkeler arasında ekonomik krizin açıktan tartışıldığı ve hissedildiği, hükümetlerin değiştiği ülkelerden ilki İngiltere oldu. Alınan tüm önlemlere rağmen hükümetleri ciddi bir çıkmaz içine sokan ekonomik kriz siyasi krizi de derinleştirip, yer yer paniğe, işçi-emekçileri derinden etkileyecek sert önlemlere sebep olmaktadır.

İngiltere için pandemi süreciyle açığa çıkan ve tartışılmaya başlanan ekonomik ve siyasi kriz son birkaç ayda ayyuka çıkmış durumda. Pandemi sürecinde yaptıklarıyla, aldığı kararlarla tepkilere neden olan beş bakan dahil 50'yi aşkın hükümet görevlisinin istifası sonrası görevi bırakmak zorunda kalan Boris Johnson'ın ardından göreve gelen ve sadece 45 gün görevde kalan Liz Truss'ın istifası sonrası siyasi istikrarsızlıkla çalkalanan İngiltere'de daha önce ciddi bir muhalefet yapan Avrupa Birliği (AB) yanlıları da yeniden ayaklandı.

Boris Johnson istifa konuşmasını yaparken, "Kuralları yarı yolda değiştirdiler" diyerek yapılan müdahaleye dikkat çekmiş ve "Zor dönemlerden geçiyoruz ekonomi açısından. Bunu aşacağız, daha da güçlü çıkacağız" demişti. Johnson'ın krizden daha güçlü çıkma öngörüsü tutmadı; ama zor dönemlerin sona ermediği ve derinleşerek devam edeceği aşikâr.

Liz Truss'ın istifasından sonra yeni seçilen Başbakan Rishi Sunak ilk açıklamasında İngiltere'nin derin bir ekonomik krizle karşı karşıya olduğunu, selefi Liz Truss'ın hatalar yaptığını, bu hataları düzeltereğini, önceliğinin ekonomik istikrarın ve piyasalarda güveninin tesisi olduğunu söyledi. Zor ekonomik kararların merhametle alınacağını söyleyen Sunak'ın ne kastettiği birkaç gün sonra açıkladığı yeni ekonomik önlemlerle görüldü.

FAİZ ARTIŞLARI SORUNU ÇÖZECEK Mİ?

İngiliz Ulusal İstatistik Ofisi'nin (ONS) verilerine göre ülkede Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) bu yılın eylül ayında,

yıllık bazda bir önceki ayda kaydedilen yüzde 9,9 seviyesinden yüzde 10,1'e yükseldi. Bu rakamlar son 40 yılın en yükseği. İngiltere Merkez Bankası enflasyon oranını yılın dördüncü çeyreği için yüzde 11 olarak tahmin etti. Çanların İngiliz emperyalizmi için çalmaya başladığı bir dönem başlamış durumda.

Hayat pahalılığının, açıklanan enflasyon oranıyla son 40 yılın en yükseğine ulaştığı bir dönemde göreve gelen Başbakan Rishi Sunak ve kabinesinin işin içinden nasıl çıkacağı bilinmez; ancak İngiltere Merkez Bankası yüksek enflasyonla mücadele edebilmek için faiz artışına gitti ve ülkenin çok uzun bir ekonomik durgunluk dönemiyle karşı karşıya olduğu uya-

rısında bulundu. Banka, yüzde 2,25 seviyesindeki faiz oranını 0,75 puan artırarak yüzde 3'e yükseltti. Bu artış 1989'dan bu yana en yüksek faiz artışı olarak açıklandı. Merkez Bankası'na göre 1920'lerden bu yana İngiltere ekonomik açıdan, en derin olmasa da en uzun durgunluk dönemine girmiş durumda. Ayrıca Banka, önümüzdeki iki yıl daha büyüme görülemeyeceği uyarısını yaptı.

Merkez bankaları ülkelerin para politikalarını belirler. Ne kadar para basılacağına ve bankalara verilen borç paranın faizleri bu politikaların ana konusudur. Faiz artırımı genelde ülkelerde ekonominin sorunlu olduğu dönemlerde ısınan ekonomiyi soğutmak için kullanılır. Faizler yukarı çıkınca üretim ekonomisindeki hareketlilik yavaşlar, para finansal alanda konumlanır, böylece enflasyonun gerilemesi beklenir. Dolayısıyla yüksek faiz ülke-

lerin büyüme politikalarını olumsuz etkiler. Büyümenin olumsuz bir gelişme olarak görüldüğü koşullardan çıkış faiz artırımını ile gerçekleştirilir.

Faiz artırımının etkilerini şu şekilde özetleyebiliriz: Ürün alımları azalacağından kısa dönemli olarak enflasyon yüksek ihtimalle düşer, şirketler borç faizlerini ödeyebilmek için yatırımlarını kısarlar, insanlar birikim moduna geçerler, borcu olanlar daha büyük bir borç yükünün altına girerler, bankalardan kredi alanlar zor duruma düşerler, iş kurmak isteyen insanlar risksiz, emeksiz getiri olan bankalara parayı koyup vadeli hesabın getirisi ile geçinme yolunu seçerler, üretim azalır, doğal olarak bu da sanayi ve ekonominin yavaşlaması demektir.

Elbette ki bu olasılıkların çoğu esasta parası olanları ilgilendirir. İşçi sınıfı ve emekçiler için ise daha büyük sorunlar ortaya çıkmaktadır. Her şeye rağmen yoksullar için enflasyonun artması, alınan kredilerin ödenemesi ve birçok küçük ve orta ölçekli işletmenin kapanmasından kaynaklı işsizliğin artması anlamına gelmektedir. Yani her zaman olduğu gibi işin yükü işçi ve emekçilerin sırtına yüklenmektedir. Burjuvazi ise siyasi kriz daha fazla derinleşip bir alt üst olma durumundan devrim çıkmazsa; kârlarına kâr katıp bu süreçten güçlenerek çıkacaktır.

HERKESTEN İSTENEN FEDAKÂRLIK!

İngiltere'nin yeni Maliye Bakanı Jeremy Hunt: "Önümüzde zor kararlar var" diyerek İngiltere'nin içinde bulunduğu zor duruma vurgu yaparken, her kriz ve sorun döneminde burjuvazinin başvurduğu gibi herkesten

fedakârlık yapmasını istemektedir. Bu fedakârlığın ne olacağı aslında çok açık; bir önceki Başbakan Liz Truss zenginlerin vergilerinin düşürülmesini istemiş, bu yönde kararlar çıkartmıştı. Yeni başbakan ve kabinesinin de büyük fedakârlığı işçi ve emekçilerden bekleyecektir.

İşçi ve emekçilerin fedakârlık konusunda bu sefer "gönüllü" olmayacakları, hakları ve gelecekleri için mücadele edecekleri de bugünden görülmektedir. İngiltere'de siyasi kriz derinleşmektedir. Yıllarca süren tartışmalı AB'den çıkma kararı bile tartışılır hale gelip, bunun için insanlar sokaklara dökülmektedir. Demiryolu işçilerinden postane çalışanlarına, inşaat işçilerinden çevrecilere kadar her alanda devletin tüm baskı ve engelleme girişimlerine karşı eylemler, grevler yapılmaktadır.

Ekonomik krizle başa çıkamayan İngiltere'nin derin bir siyasi kriz içine girdiğini, alışık olmadığımız bir şekilde başbakanından maliye bakanına kadar birçok yetkili isim dilendirmektedir. Burjuvazinin çaresizlik içinde önlemler almaya çalıştığı, bu önlemlerin durumu daha da karmaşıkleştirdiği, etkilerinin işçi ve emekçileri beklenenden daha

fazla etkileyeceği bir dönemin içinde bulunuyoruz. Çanların İngiltere için çalmaya başladığı görülmektedir. İngiltere için çalan çanların tüm dünya kapitalistleri için çaldığını, büyük sermaye sahipleri arasında ciddi bir rekabetin baş gösterdiğini öngörebiliriz. Bu koşullarda tüm dünya işçi sınıfları öncelikle kendi ülke egemenlerine ve onlara karşı mücadele ettikçe İngiltere gibi emperyalizmin esas güçlerine karşı mücadeleye zorunlu olduklarını bilmeliler. Egemenler arası rekabet başta işçi sınıfları olmak üzere tüm ezilenler için hiçbir kazanım içermez; onların kazanımı nihayet kendi mücadelelerinin ürünü olacaktır. İngiltere'de yaşananlar geleceğin koşullarına tutulan bir ışık olmalıdır. Halklar bu koşullara kendi ışıklarıyla girmelidirler. Bunun için komünistler görev başına...

DFG: "Tutuklanan Gazeteci Sayısı 87'Ye Yükseldi"

sonunda ise 10 meslektaşımız tutuklandı." diye belirtildi.

NAGİHAN AKARSEL KATLEDİLDİ

Ekim ayında, devletin '90'lı yılları aratmayan katletme politikaları yaşandığını vurgulanan raporda, "Federe Kürdistan Bölgesi'nin Süleymaniye kentinde 4 Ekim günü Jineoloji Araştırma Merkezi üyesi, gazeteci ve akademisyen Nagihan Akarsel, suikastla katledildi. Nagihan üzerinden, iktidar gerçeğini açığa çıkarmayı, hak ihlallerini duyurmayı amaç edinenlere mesaj verilmek istendi. Nagihan'ın katledilişinin ardından birçok kentte kadınlar öncülüğünde gerçekleştirilen eylemlere yönelik polis saldırılarında, eylemleri

takip eden meslektaşlarımız da hedef alındı." denildi.

SANSÜR YASASI

Meclis'ten geçen sansür yasanın hatırlatıldığı raporda, "En çok ses çikaranlar yine basın meslek örgütleri olsa da bu yasanın, toplumun tüm kesimlerini ilgilendirdiği su götürmez bir gerçek. Bu yasa ile bir yurttaşın, uğradığı hak ihlali karşısında sesini duyurma çabası, 'dezenformasyon' denilerek engellenebilecek. Yani sansür yasa ile özellikle faili devlet olan, erkek olan suçlara ilişkin haberlerin yapılmasının, yayılmasının önüne geçmek amaçlanıyor." ifadelerine yer verildi.

Yasanın Resmî Gazetede yayımlanmasından bir hafta sonra JINNEWS ve Mezopotamya Ajansı'nın (MA) hedef alınarak 10 gazetecinin tutuklandığı hatırlatılan raporda şöyle denildi:

"Özgür basın emekçisi 26 arkadaşımızın birkaç ayda tutuklanmış olması, özgür basın geleneğini bitiremedi. Ancak iktidarın hakikat korkusunun onu bitişe ne kadar yaklaştırdığını bir kez daha gösterdi. 90'lı yılların iktidarlarının, JİTEM'inin 21'inci yüzyılda farklı yöntemlerle formüle edilmiş hali de özgür basına baş eğdiremedi, eğdiremeyecek."

DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Basına yönelik baskı, gözaltı ve tutuklamalara karşı başlatılan "Bir Haber de Senden" kampanyasının hatırlatıldığı açıklamada tüm gazetecilere şu çağrıda bulunuldu: "Tutuklamalarla susturulmak istenen Kürt gazetecilerin yaptığı haberlerin ve gazeteciliğin suç olmadığını göstermek için tüm meslektaşlarımızı yaptıkları haberleri JINNEWS ve Mezopotamya Ajansı ile paylaşmaya çağırıyoruz."

HABER MERKEZİ- Dicle Fırat Gazeteciler Derneği (DFG), Ekim Ayı Gazetecilere Yönelik Hak İhlalleri Raporu'nu yayımladı. Raporun değerlendirme kısmında, "Basın tarihi açısından iktidarın bir kez daha hukuk garabetlerine imza attığı ekim ayında, gazeteciler ve gazetecilik bir kez daha katledilmekle, tutuklanmakla, gözaltılarla, sansürle yüz yüze kaldı. Özgür basında uzun yıllar emek veren meslektaşımız Nagihan Akarsel'in katledilişi ile karşıladığımız Ekim ayının

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Hüseyin Akdemir: Faşistler tarafından 10 Kasım 1976 tarihinde akşam eve giderken kardeşi Rıza Akdemir ile birlikte pusuya düşürülerek bıçak, nacak, balta ve sopalarla saldırıya uğrayan Hüseyin Akdemir bu saldırıda ölümsüzleşirken kardeşi Rıza Akdemir ise bir hafta sonra 17 Kasım'da ölümsüzleşir.

Zülfikar Uralçin: 1956 doğumlu Zülfikar Uralçin gençlik örgütünün önderlerinden biri olarak Trakya Bölgesi'nde faaliyet yürüttü. 19 Kasım 1977 tarihinde İstanbul Halkalı'da faşistlerce katledilen Uralçin'e, 1. Konferans'ta onur üyeliği verildi.

Nurettin Karahan: 1953 doğumlu olan Nurettin Karahan, 23 Kasım 1978'de Tekirdağ Hapishanesinde faşistlerce katledildi.

Ramazan Can: 1959 Urfa-Siverek doğumlu Can, toprak ağalarını protesto eden miting sonrası DDKD'li faşistlerce 20 Kasım 1978'de katledildi.

İsa Demirbaş: 1955 Samsun doğumlu olan İsa Demirbaş bütün üreticilerinin örgütlenmesinde aktif rol aldı. 23 Kasım 1979'da Samsun'da polis kurduğu tuzakta yaralandı ve tutsak düştü. Götürüldüğü karakolda polis işkencesi sonucu şehit düştü.

Mustafa Sarıtaş: 1960 Muş Varto Taşçı köyü doğumlu Mustafa Sarıtaş pek çok ilde faaliyet yürüttü. 24

Kasım 1979'da Ankara'da Yenimahalle'de M. Zeki Şerit'in ölüm yıl dönümü nedeniyle yapacakları anma için hazırladıkları bombalı pankartın patlamasıyla yaralandı. Olay yerine gelen bekçilerin açtığı ateşle şehit düştü.

Şenol Özyurt: Çorum doğumlu Şenol Özyurt 24 Kasım 1979'da Mustafa Sarıtaş'la birlikte şehit düştü.

Ali Sarıbal: 1961 Akbağ köyünde doğdu. Görev alanı olan Diyarbakır'da 22 Eylül 1980'de gözaltına alındı. İşkencede komünist tavrı takınmadı ancak sonrasında hapishanede yoldaşlarının da yardımıyla kendini yeniledi ve düşman ondan bilgi istediğinde tek kelime dahi etmedi. Diyarbakır Hapishanesinde kaldığı koğuştaki ağır bir şekilde dövülerek komaya girdi. Gördüğü yoğun işkenceler sonucunda 19 Kasım 1981'de şehit düştü.

ÜÇÜNCÜ KONFERANS DELEGELERİ

1986 yılı Kasım ayı sonlarında 3. Konferansı'nı yapacak olan Proletarya Partisi militanları hazırlıklarını başlatmak için Dersim'e gitti. Partizanların bölgede dolaştığının haberini alan devlet, bölgeye askeri yığınak yaparak operasyona geçti. Gerilla mevziini dört bir yandan bomba ve ateş çemberine aldı. Saatlerce süren çatışmada **Hüseyin Tosun, Rıza Sökmen, Zeki Uygun, İbrahim Polat, Ünal Küçükbayrak, A. Rıza Boyoğlu, M. Kemal**

Yılmaz, Kamile Öztürk ve İsmail Doğan şehit düştü.

Perihan Çolak: 1960 Sivas-Zara doğumlu Çolak, ailesinin İstanbul'a taşınması ile devrimcilerle tanıştı. Metris Hapishanesindeki tutsaklığının ardından 1988'de gerillaya katıldı. 19 Kasım 1990 tarihinde Dersim'de yaşanan çatışmada yoldaşları Hasan Altıntaş, Fazlı Kaya ve Süleyman Kor ile ölümsüzleşti.

Hasan Altıntaş: Bingöl doğumlu Altıntaş, yurt dışında işçi olarak çalışırken örgütlü mücadeleye katıldı. Ardından Türkiye'ye gelerek askeri birim içinde görev alan Altıntaş, 1990 baharında Halk Ordusu'na katıldı.

Fazlı Kaya: 1967'de Gümüşhane'de dünyaya gelen Kaya, İsviçre'de işçi olarak çalışırken Proletarya Partisi ile tanıştı. Kısa sürede kendini geliştiren Kaya, mücadeleyi Türkiye'de sürdürmeye karar verdi ve 1989 yılında gerillaya katıldı.

Süleyman Kor: Trabzon doğumlu olan Süleyman Kor (Haydar), 19 Kasım 1990'da ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi ileri militanı ve Halk Ordusu savaşçısıydı.

ESE YAYLASI ŞEHİTLERİ

Mehmet Demirdağ: 1970 yılında Dersim Merkez'de doğdu. İTÜ'de okurken Proletarya Partisi ile tanıştı. Öğrenme ve başarıya azmi kısa sürede gelişimi yarattı. Komsomol'un yaratılmasında öncülük etti. İdeolojik olarak tükenmişliğine siyasal kılıflar arayan bir dizi kaçkının ve suçlunun niteliğini ortaya çıkaran, ideolojik mücadelede ısrarlı ve ilkeli davranan Marksist-Leninist-Maoistlerin başında o vardı. Tüm sınırlılıklara rağmen savaşçı bir komünist partisi

yaratılmasında Proletarya Partisi'nin başında yerini aldı. Silah elde savaş son nefesinde "Yaşasın Partimiz TKP/ML, Halk Ordumuz TİKKO" sloganını haykırarak ölümsüzleşti.

Ümit Çağlayan San: Sivas Şarkışla ilçesi Emlakhüyük köyünde 1974 yılında dünyaya geldi. Sarıyer'de Komsomol'un aktif bir militanı olarak yer aldı. 1996'da Bayrampaşa Hapishanesinde '96 Ölüm Orucu ve SAG eyleminde yer aldı. Sağlık problemlerine rağmen gerilla içerisinde yer alarak burada ölümsüzleşti.

Dilek Konuk: Tokat merkeze bağlı Dive (Günevi) köyünde doğdu. Bulunduğu lisede örgütsel faaliyetlerde bulundu. Sonrasında çok istediği dağlarda gerilla olma isteğine kavuşmuştu. Küçük yaşta silah elde şehit düştüğünde dosta düşmana devrim bağıllığının mesajını veriyordu.

Ümit Dinler: 1974 Dersim Ovacık Yeşilyazı doğumludur. 1991'de Artvin'de faaliyet yürütürken ihbar sonucu yakalandı. Kısa bir tutsaklıktan sonra kuryelik faaliyetini sürdürürken Halk Ordusu'na katılma çağrısına olumlu yanıt vererek dağlardaki yerini aldı. Onun ısrarı gerilla olma ve bu isteğine kavuştu. Şehit düştüğünde Halk Ordusu'nun komutanlarındandı.

Duran Salman: Tokat Almus'a bağlı Çambulak (Dadukta) köyünde doğdu. Partinin düşünceleriyle Halk Ordusu gerillaları aracılığıyla tanıştı. Çobanlık yaparken askere çağrı pusulasını yırtarak Halk Ordusu'na katıldı. 23 Kasım 1997'de ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi militanı, Halk Ordusu savaşçısıydı.

"SİYASİ SİSTEMİN SEÇİM MASKARALIĞI"

Başkanlık seçimlerinin sonuçlarının Bolsonaro'nun yenilmesi halinde huzursuzluğa neden olacağı kimse için sürpriz olmadı. Luiz Inácio, Bolsonaro'nun yüzde 49,1'lik oy oranına karşılık geçerli oyların yüzde 50,9'unu alarak seçildi. Aradaki fark Cumhuriyet tarihindeki başkanlık seçimlerinde görülen en az farktır: yüzde 1,8. Yaklaşık 2 milyon oy kazanan ile kaybedeni birbirinden ayırmaktadır. Seçmenleri korkuyla hareket ettirmek için daha önce hiç görülmemiş şantaj ve terör tehdidine rağmen Yüksek Seçim Mahkemesine (TSE) kayıtlı 32 milyon Brezilyalı çökimsen kaldı. Kayıt yaptırmayan 10,9 milyon kişi -yaklaşık- ve 5,6 milyon geçersiz ve boş oy sayılmazsa adaylardan hiçbirine oy vermeyen toplam 48,5 milyon Brezilyalı vardır. Seçmenlerin neredeyse üçte birinin boykotu yetmiyormuş gibi, sonuçların çok az bir farkla alınması, seçilen temsilcinin seçmenlerin sadece üçte birini temsil ettiği düşünüldüğünde seçim sözünde meşruiyeti daha da aşmaktadır. Bu gerçek eskiyi, yozlaşmış ve ölmekte olan demokrasiyi "güzelleştiren" politik sistemin kendi kurumları ve onu ayakta tutan çok sayıda parti tarafından her zaman gizlenmiştir.

Burada medya tekellerinden bahsetmeye gerek bile yok. Seçimlerin sona ermesiyle birlikte ülkenin siyasi krizinde sıçrama gerçekleşti: Bolsonarocu ayaklanmalar, seçim sonucunun ardından barikatlardan yakın zamanda ya da birkaç gün içinde geri çekileceğini ve krizin alacağı yeni biçimi ilan etti. Bolsonaro tamamen sessiz kaldı ve ancak 48 saat sonra konuştu. Bolsonaro, TSE tarafından yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklere atıfta bulunarak, barikatların "seçim sürecinin yürütülme biçimine duyulan öfke ve adaletsizlik hissinin ürünü" olduğunu açıkladı. Egemen sınıfların çoğunluğundan izole olduğu göz önüne alındığında, "tüm sistemi karşısına alarak" zorlukların üstesinden geldiğini ekledi. Bolsonaro, yenilgisini resmen kabul etmeden "sağ" (aşırı sağ), "tanrı, ülke, aile ve özgürlük" değerlerini yücelttiğini iddia ederek sözlerini bitirirken, mağlupların gösterileri ülke çapında devam etti. Bu provokasyonlar uzun süredir hazırlanıyordu. Bolsonaro, Federal Otoyol Polisine (PRF) etkili olsun ya da olmasın, maaş ayarlamaları ve kariyerin yeniden yapılan-

dırılması vaatleriyle darbeler vurdu. Ayrıca müdahale alanını yolların ötesine genişleterek PRF'nin baskıcı polislik işlevini genişletti. Sergipe'de işçi Genivaldo ve Rio de Janeiro'da kurye olarak çalışan 14 yaşındaki Lorenzo vakaları gibi cinayet ve işkence içeren çok sayıda müdahaleler yaşandı.

Gerici Silahlı Kuvvetler Yüksek Komutanlığı ve önde gelen emekli generallerin şimdiye kadarki tutumu, aşırı sağın provokasyonlarına karşı bir yatıştırıcıdır. Bunun işaretlerinden biri de yaşlılarıyla hemfikir olan eski ordu komutanı General Villas-Boras'in 29/10 tarihinde yaptığı konuşmada seçilmiş adayı lanetlemesi ve

ci "Ulus Projesi doğrultusunda adım atacaklar) ya da aşırı sağla yüzleşmek için iyi niyetlerine güvenmeyecekler.

Zamanın işaretleri açıktır. "Faşizmi sandıkta yenmek" şeklindeki fırsatçı ve korkakça slogan, doymak bilmez aşırı sağın oylarını veto eden -buna denk gelse- güvenli bir siyasi sistem içinde olduğumuza inanmak gibi bir "ilk günaha" dayanmaktadır. İllüzyon! Bu siyasi sistem uzun zamandır solun alt kesimleri ve aşırı sağın bir kısmı tarafından sorgulanmaktadır. Seçim, alttakileri onu meşrulaştırmak için birbirleriyle savaşmaya gönderen keskin ve sahte bir kutuplaşma altında olsa bile moral bozukluğu göz

hayatta kalmak için asgari düzeyde besleniyor; ulus, uluslararası finans sermayesinin avı tarafından aşağılanıyor, ekonomiyi sanayisizleştiriyor ve ekonominin milli karakterini bozuyor. Bu kutuplaşmanın her iki kutbu da bu tür ulusal yağma ve baskı için hangisinin daha fazla istikrar sağladığı konusunda tartışıyor. Dolayısıyla, kısa süreli krizin unsurları bu kutuplaşmanın şantaj ve tehditlerine indirgenemez. Partido dos Trabalhadores (Brezilya İşçi Partisi) göreve geldikten sonra daha da zor bir görevle karşı karşıya kalacaktır: Görev başındayken aşırı sağ, Silahlı Kuvvetler Yüksek Komutanlığı, yozlaşmış Kongre ve yerine getirilmeyen vaatlerle kızgın

halk kitleleri tarafından her yönden rahatsız edilecektir. Luiz Inácio, her zamankinden daha fazla, çürüme krizindeki sistemi kurtarmaya yönelik umutsuz girişimlerin seçilmiş hedefidir. Geriye kendisini daha fazla evcilleştirmesi kalmaktadır, yoksa Alckmin'e yol vermek zorunda kalacaktır. Öte yandan, yönetme görevi imkânsızdır. Devasa ve genel nitelikteki krizin büyüklüğü, oportünist aristokrasinin hesaplamalarında tam olarak yer almamaktadır. Yönetimi kim devralırsa alsın acı gerçeğe yüzleşmek zorunda kalacaktır: Bu koşullarda ülke yönetilemez.

Demokratların ve devrimcilerin halk kitlelerinin ayak-

ciddi suçlamalarda bulunmasıydı. Bu masum bir tweet değildi: Seçimlerin arifesinde, tüm askeri istihbaratın seferberlik hazırlıklarından haberdar olduğu bir zamanda geldi. Bir başka işaret de Savunma Bakanlığı'nın seçim sürecinin "sorunsuz" geçtiğine dair çokça duyurulan raporu kamuoyuna açıklamamış olmasıydı. Yüksek komuta kademesinin amacı bir kopuşu hızlandırmak değil. Bolsonaro'nun egemen sınıflardaki moral bozukluğu seviyesinin ve toplumun büyük kesiminden izole edilmesinin kışladaki aşırı sağın iyimserliğini azalttığını ve en tutkulu Bolsonarista için bile şu anda bir kopuşu sürdürmenin neredeyse imkânsız bir görev haline geldiğini biliyorlar. Ancak Bolsonarista'ların müsamaha gösterdikleri bu tür provokasyonlar, gelecekteki hükümete, Yüksek Mahkeme'ye ve diğer tüm kurumlara göz korkutucu mesajlar göndermeye hizmet ediyor. Şantaj masada: Ya müdahaleciliği ve askeri vesayeti kabul edecekler (aşırı geri-

önüne alındığında, artık eskisi gibi egemen sınıfların çıkmazlarını çözme işlevi görmüyor. Eski devletin derin ve genel krizi, birinci ve ikinci rauntlardan sonra, gelecek kriz zamanları için eski devletteki güçlerin ilişkisini tanımlamak üzere "Üçüncü raunt" açılacak şekildedir. Ve bu turda, geçerli oyların çoğunluğuna sahip olan kazanmıyor.

Brezilya toplumundaki bölünme seçimle olan ya da dikey bir bölünme değildir; sömürülen, ezilen ve yoksul sınıflar ile sömürücü, baskıcı ve zengin sınıflar arasında her zaman sınıfsal bir bölünme olmuştur. Bu siyasi sistemin seçim maskaralığı ve sahte kutuplaşmayla amaçladığı şey, sınıflar arasındaki mücadeleyi sulandırmak için sınıflar arasındaki gerçek bölünmeyi örtbas etmektir. Ne kadar ironik! Aşırı sağ ideolojik çatışmaya yatırım yaparken, sahte "sol", sahte bir şekilde "sevgi", "şiddetsizlik" ve "barış"tan bahsediyor; halkın çoğunluğu ya aklıktan ölüyor ya da

lar altına alınan çıkarlarını savunmak için seferberliğini derinleştirmeleri, gericilerin ve oportünistlerin onları bu örtbas edilmiş sömürü ve baskı düzenini, eski yozlaşmış demokrasiyi ya da askeri rejimi savunmak için çatışmalara sürüklemelerine izin vermeyerek halk protestosunu ilerletmeleri acildir. Topraksız ya da az topraklı köylüler, proletarya ve diğer kentte-kırda ücretli çalışanlar, öğrenciler, kamu çalışanları (özellikle eğitim ve sağlıkta), kamyon şoförleri ve diğer hizmetler, büyük toprak çiftliklerinden toprak ele geçirme, Ulusal Direniş Genel Grevi, üniversitelerde ve okullarda işgal grevi yoluyla çıkarlarını dayatmak için harekete geçirilmelidir; ihtiyaç duydukları şeyleri ve hiçbir yeni seçilmiş hükümetin ya da egemen sınıfların askeri darbesinin vermeyeceği şeyleri elde etmenin tek yolu budur.

Kaynak: Bu yazı A Nova Democracia'nın internet sitesinden alınmıştır.

MÇD'DE "BARINMA SORUNU" KONULU PANEL GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İSTANBUL- Munzur Çevre Derneği'nin (MÇD) düzenlemiş olduğu "Konut Sorunu, Kentsel Dönüşüm Saldırısı, Gasp Edilen Barınma Hakkı" konulu panel gerçekleştirildi. Bilgi Üniversitesi Mimarlık Fakültesinden Öğretim Üyesi Dr. Emrah Altınok ve Sinan Logie'nin sunumlarıyla yer aldığı panelde ayrıca "Filistin Mahallesi" belgeselinin gösterimi yapıldı.

Yasin Serindere ve Özgür Cihan Uçar'ın "Filistin Mahallesi" belgesel çalışmasının gösterimi ile başlayan etkinliğin ardından, 1 Mayıs Mahallesi Gecekondu Direnişi'nde ölümsüzleşenler adına saygı duruşu yapıldı. Saygı duruşunun ardından Dr. Emrah Altınok "Konut, Dönüşüm ve Eko-Sosyalist Geleceğimiz" sunumuna başladı.

Altınok, İstanbul coğrafyasında yapılaşmanın kentsel büyüme (1950-1980), yoğunlaşma-saçaklanma (1980-2000) ve aşırı kentleşme (2000 sonrası) olarak üçe ayrıldığına dikkat çekti.

PLANSIZLIK, PLANLI BİR YIKIMI İÇERİYOR

2000 sonrasında İstanbul'un eşiklerinin aşıldığını ve bu dönemde çarpık-yıkıcı kentleşmenin kontrolsüzce geliştiğini belirten Altınok; 2000 sonrası yapılaşmayı "plansız planlılık", "azman (alt) kentleşme" ve "merkezi çeper talep eden/ kendi merkezini yaratan orta ve üst sınıf" kategorilerine ayırdı. Bununla birlikte 2000 sonrası plansız kentleşmenin yaratılmasında devletin göz yummaları, sermayeye peşkeş çekilmesiyle birlikte düzensiz

yapılanma ve '99 depremiyle boşluk oluşan inşaat sektörünün kontrolsüz büyümesi olarak görüldüğünü belirtti.

Sunumunda sosyal konutun kapitalist unsurun işlevini sürdürmesinde araç işlevi gördüğünü ve bu işleviyle her konutun tüketiciyi "kapsül" formunda olduğuna yer veren Altınok sosyal konutun insanları borçlandırarak sisteme entegre ettiğine dikkat çekti. TOKİ gibi hızlı yapılan imar planlamalarının insanları yaşamdan koparacak biçimde dizayn edildiğini belirtti. Ayrıca Altınok, buradan elde edilen kârların ise ciddi boyutlarda olduğuna dikkat çekti.

HALKIN KATILIMI OLMAKSIZIN YAPILAN PLANLAMALAR

Öğretim üyesi Sinan Logie sunumun-

da yapılan imar planlarının bölge halkının katılımı olmadan yapıldığı için "yaşayan bir kent" olgusundan ziyade iç içe sıkıştırılmış insanlar kenti yaratıldığına dikkat çekti. Sinan Logie'nin "Gülsuyu Gülenusu'ya Özgü Mimari Tasarım Rehberi" adlı sunumunda yapılan imar planlarının mahalle/bölge dokusundan uzak olduğu, sadece daha fazla rant ve kârın nasıl elde edileceği ile alakalı olduğunu belirtti.

Mahalle dokusuna uygun planlamalarının bölge halkının katılımıyla ancak "ideal" bir dönüşüm olacağını belirtti. Sinan Logie, onun dışında kalan planlamalarının halkın ihtiyaçlarından, yaşam koşullarından uzak olacağı ve dolayısı ile kâr odaklı olduğunu belirtti.

Sunumların ardından soru cevaplar ile panel sona erdi.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

 [yenidemokrasi1](#)

 [ydemokrasi11](#)

 yenidemokrasigazetesi@gmail.com

 [yenidemokrasi](#)

 [yenidemokrasi31.net](#)

Özgür Gelecek İçin Yeni Demokrasi Gazetesi Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20